

LATVIJAS NEREDZĪGO BIBLIOTĒKA

Pārskats par darbu 2021.gadā

Saturs

Pārskata perioda kopsavilkums	3
1. Vispārīgs Latvijas Neredzīgo bibliotēkas raksturojums	6
2. Finansiālais nodrošinājums.....	9
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	12
4. Personāls	13
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	16
6. Krājums	32
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	39
8. Novadpētniecība	44
9. Projekti	52
10. Publicitāte	54
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	60
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs.....	62
Pielikumi.....	67

Pārskata perioda kopsavilkums

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas (LNerB) darba prioritātes 2021. gadā:

1. Pilnveidota pielāgotās literatūras aprīte visā Latvijas teritorijā, kas paredzēta ne tikai redzes invalīdiem, bet arī iedzīvotājiem ar drukātā teksta uztveres grūtībām, tādējādi paplašinot bibliotēkas mērķauditoriju. Nostiprināta sadarbība ar sociālajām institūcijām – sociālās aprūpes centriem, pansionātiem un biedrībām, ar mērķi – nodrošināt pielāgoto informācijas resursu pieejamību iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām un uzlabot bibliotēkas sniegto pakalpojumu kvalitāti. Sadarbības rezultātā darbojas 117 ārējās apkalpošanas punkti (ĀAP) (22.lpp.).

2. Mērķtiecīga bibliotēkas novadpētniecības un tifloloģijas darba popularizēšana un krājuma pieejamības veicināšana tiešajai mērķauditorijai. Novadpētniecības un tifloloģijas materiālu atlase digitalizācijai un datu ievadei Pētniecības datu bāzē. Uzsākts krājuma digitalizācijas process (45.lpp.).

3. Bibliotēkas attālināto pakalpojumu piedāvājuma attīstīšana, samazinot epidemioloģiskās situācijas ietekmi uz to nodrošināšanu tiešajai mērķauditorijai (19.lpp.).

LNerB Rīgā un tās filiāles, ievērojot valstī noteiktās epidemioloģijas prasības, joprojām sniedza iedzīvotājiem piekļuves iespējas uzticamiem informācijas avotiem un saziņai ar valsts iestādēm, sniedza apmācību un atbalstu atvērtās piekļuves izmantošanā. Tāpat bibliotēkas darbojās kā atbalsts vietējām kopienām, iesaistot iedzīvotājus dažādās aktivitātēs. Ārkārtējās situācijas apstākļos, bibliotēkas mērķauditorijai tika piedāvāti lasījumi Strazdumuižas radio 70 klausītājiem (Strazdumuižas ciematā dzīvojošiem redzes invalīdiem), kā arī sagatavotas audionodarbības Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra bērniem.

Attīstīta bibliotēkas aktivitāšu forma – raidījumu cikls “Kafijas pauze” –, kas tiek filmēts un raidīts tiešajā ēterā YouTube kanālā, nodrošinot lasītājiem iespēju pasākumā piedalīties attālināti, kā arī uzdot jautājumus raidījuma viesim. “Kafijas pauzes” ietvaros organizēta tikšanās ar grāmatas “#100dečiLatvijai” autori Anneli Slišāni, grāmatas “#100dečiLatvijai” Braila rakstā atvēršanas svētki ar autores un mūziķa Kārļa Kazāka piedalīšanos.

Pārskata periodā mērķtiecīgi pilnveidoti bibliotēkas pakalpojumi un to nodrošināšanas veidi atbilstoši lietotāju vajadzībām un interesēm – lietotājiem piedāvāti tādi jauni pakalpojumi kā tiešsaistes pasākumi, bibliotēkas lietotāju grupa lietotnē WhatsApp, tematiski audioieraksti, kurus bija iespējams saņemt attālināti (pa e-pastu, lietotnē WhatsApp).

4. Bibliotēkas atpazīstamības veicināšana un sadarbības attīstīšana (54.lpp.).

Bibliotēkas un tās pakalpojumu atspoguļojums dažādos pieejamajos informācijas kanālos – semināri, konferences, intervijas, TV, sociālie tīkli. Bibliotēkas direktores aktīva iesaistīšanās LNERB pakalpojumu popularizēšanā - LTV1 intervija bibliotēkas telpās ar direktori Andru Jākobsoni par pielāgotās literatūras pieejamību tās mērķauditorijai, TV3 intervija ar direktori Andru Jākobsoni par audiogrāmatas “Ziemassvētku suņi”, ko ielasījuši TV3 Ziņu dienesta darbinieki, dāvinājumu Latvijas Neredzīgo bibliotēkai.

5. Bibliotēkas aktīva dalība Kultūras ministrijas rīkotajā akcijā #Ēkultūra (55.lpp.).

Pārskata gadā visvairāk skatījumu ir Rūdolfa Blaumaņas novelei “Raudupiete” (3410skatījumi), “Salna pavasarī” (3189) un “Nāves ēnā” (2791). Analītikas dati liecina, ka iespēju noklausīties Rūdolfa Blaumaņa stāstus un noveles aktīvi izmanto skolēni.

6. Dalība Latvijas Bibliotekāru biedrības (LBB) izsludinātajā nominācijā «Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2020» un attālinātajā LBB Bibliotēku Ideju tirgū ar Trejstāstu videorullīti (63.lpp.).

7. Sadarbības attīstība ar ārvalstu bibliotēkām pielāgotās literatūras apmaiņā, izmantojot Globālo Grāmatu servisu (ABC Global Book Service).

2021. gadā Latvijas Neredzīgo bibliotēka pieslēdzās šī servisa papildu lietotnei (Supplementary Application), kas dod iespēju autorizētiem bibliotēkas lasītājiem tieši piekļūt ārvalstu bibliotēku pielāgotajam elektronisko grāmatu krājumam. Šajā paplašinātajā sistēmā savu krājumu ir integrējušas 18 bibliotēkas no 14 valstīm. LNERB sava krājuma integrēšanu pabeidza 2021. gada augustā. No kataloga ir saņemtas 26 grāmatas angļu un krievu valodā gan DAISY, gan MP3 formātā no ASV Nacionālā bibliotēku servisa (kongresa bibliotēkas), Austrālijas, Izraēlas, Kanādas, Krievijas Neredzīgo bibliotēkas. Nosūtītas ir 90 grāmatas krievu valodā MP3 formātā uz Beļģijas, Izraēlas, Kanādas, Krievijas, Lietuvas Centrālo bibliotēku neredzīgajiem un vājredzīgajiem lasītājiem.

Jauni pakalpojumi

1. Attālinātā piekļuve Latvijas Neredzīgo bibliotēkas digitālajam saturam (18.lpp.).

Latvijas Neredzīgo bibliotēka paplašinājusi savu pakalpojumu klāstu cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām. Ir izveidota bibliotēkas audiogrāmatu lejupielādes servisa sistēma (BALSS). Tas ir jauns pakalpojums, kas reģistrētam Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lasītājam, kuram nepieciešama informācija audioformātā, ļauj jebkurā sev ērtā laikā ātri un viegli lejupielādēt bibliotēkas krājumā esošās audiogrāmatas.

2. Jauna pielāgotās literatūras resursa izveidošana, attīstīšana — mācību grāmatu pārveide pielāgotā formātā. Latvijas Neredzīgo bibliotēka sistēmā BALSS piedāvā pielāgotos mācību literatūru skolēniem ar lasīšanas traucējumiem, t.sk. ar disleksiju.

Latvijas Neredzīgo bibliotēka attīsta savus pakalpojumus un paplašina mērķauditoriju, atbilstoši Autortiesību likumā 22.1 pantā noteiktajiem kritērijiem, nodrošinot ar informāciju pielāgotā formātā ne tikai cilvēkus ar redzes traucējumiem, bet arī personas ar citādām lasīšanas grūtībām. Par citādām lasīšanas grūtībām uzskatāmi arī valodas sistēmas traucējumi, t.sk., disleksija. Lai palīdzētu atvieglot mācību procesu bērniem ar lasīšanas grūtībām, bibliotēka 2021. gadā ir uzsākusi jauna pakalpojuma izveidi — mācību grāmatu pārveidi pielāgotā formātā. Šādu pielāgotu elektronisko mācību literatūru ir iespējams lasīt/at skaņot ar datora, planšetdatora, viedtālruna vai specializēto iekārtu palīdzību. Pielāgotā mācību literatūra nodrošina pilnvērtīgu mācību procesu bērniem ar disleksiju. Ar Kultūras ministrijas papildfinansējumu tika nodrošināta izejmateriālu iegāde, kā arī tehnikas iegāde mācību literatūras skenēšanai un elektroniskai apstrādei. Grāmatu pārveidošanai DAISY un EPUB3 formātos LNERB ir iegādājusies datorprogrammu Dolphin Publisher (1250 EUR), kas ir profesionāls risinājums pielāgotu audiogrāmatu veidošanai ar sinhronizētu tekstu.

Šobrīd pieejamas 7 mācību grāmatas audio formātā: • Zenta Anspoka «Latviešu valoda 2. klasei: 1. daļa» • Zenta Anspoka «Latviešu valoda 2. klasei: 2. daļa» • Zenta Anspoka «Latviešu valoda 3. klasei: 1. daļa» • Zenta Anspoka «Latviešu valoda 3. klasei: 2. daļa» Sadarbībā ar Latvijas Disleksijas biedrību ir ieskaņotas: • Gunita Romanovska, Vilnis Purēns «Sociālās zinības 7. klasei» • Vilnis Purēns «Sociālās zinības un vēsture 4. klasei»

3. Izveidojot jaunus bibliotēkas ārējās apkalpošanas punktus un attīstot sadarbību ar publiskajām bibliotēkām, ir palielinājies pieprasījums pēc pielāgotās literatūras, tādēļ bibliotēka 2021. gadā palielinājusi pielāgotās literatūras — grāmatu palielinātajā drukā un audiogrāmatu tiražēšanas apjomu.

4. Tiešsaistes pasākumi (24.lpp.).

Sakarā ar epidemioloģisko stāvokli valstī, daļa pasākumu (piem., grāmatu atvēršanas svētki) LNERB Rīgā notika attālinātā režīmā, izmantojot YouTube straumēšanas kanālu.

Pārskata periodā, kad stingru epidemioloģiskās drošības noteikumu dēļ tika atcelti visi telpās ieplānotie pasākumi, Daugavpils filiāle pirmo reizi piedāvāja tiešajai mērķauditorijai iespēju piedalīties tiešsaistes pasākumos. Lai gan pasākumu sagatavošana bija laikietilpīga un paredzēja dalībnieku izglītošanu un konsultēšanu jauna digitālā rīka izmantošanā un tīkla etiķetē, tiešsaistes pasākumi sniedza Covid-19 pandēmijas radītās izolācijas laikā tik svarīgo

iespēju satikties, izjust piederību savai kopienai, gūt uzmundrinājumu un psiholoģisko atbalstu, kā arī motivēja apgūt jaunas digitālās prasmes.

5. Tematiskas informācijas ieraksti audioformātā (26., 40.lpp.).

Ārkārtējās situācijas apstākļos, kad tika atcelti jebkādi pasākumi klātienē, Daugavpils filiālē priekšā lasīšanas pakalpojuma vietā tiešajai mērķauditorijai tika nodrošināta iespēja saņemt periodisko izdevumu audioierakstus. Šajā periodā kļuva aktuāla individuālu pieprasījumu, kā arī dažādas informācijas – novadpētniecības un tifloloģijas materiālu, grāmatu un izstāžu apskatu u.tml. – sagatavošana audioformātā. Audioierakstus bija iespējams saņemt attālināti (pa e-pastu vai lietotnē WhatsApp).

LNERB Rīgā 2021. gadā turpinājās “Strazdulēnu skolas” nodarbības dažādu vecumu bērniem. Tā kā pārskata periodā epidemioloģiskās drošības dēļ bija periodi, kad nebija iespējams organizēt nodarbības un aktivitātes klātienē, “Strazdulēna skolas” nodarbības ieguva jaunu formātu — audionodarbības bērniem. Šajās audionodarbībās tika iekļauti galvenie nodarbību elementi, kā literāru darbu un to fragmentu priekšā lasīšana, jautājumu un radošo uzdevumu uzdošana, vēlāka atgriezeniskās saites iegūšana. Audionodarbības tika ieskaņotas bibliotēkā un nosūtītas audzinātājām, lai pēc pedagogu ieskatiem tiktu mērķtiecīgi izmantotas mācību procesā.

Nozīmīgi un jauni projekti

2021. gadā LNERB Jelgavas filiāle turpina aktivitātes UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK) tīkla „Stāstu bibliotēkas” projektā un realizē ar VKKF atbalstu projektu “Sadzirdēt rakstnieku” (52.lpp.).

1. Vispārīgs Latvijas Neredzīgo bibliotēkas raksturojums

Latvijas Neredzīgo bibliotēka (turpmāk LNERB) ir Kultūras ministrijas pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas veic divējādas – publiskās un specializētās bibliotēkas funkcijas.

LNERB darbojas kā pielāgotās literatūras centrs, kultūras un izglītības vieta personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, veicinot viņu sociālo integrāciju sabiedrībā. Dot iespēju cilvēkiem ar īpašām vajadzībām pielietot savas prasmes un radošumu, kā arī apgūt jaunas zināšanas, tādējādi paaugstinot viņu pašapziņu un pašnoteikšanos. LNERB darbības mērķis ir sniegt informāciju un pakalpojumus ikvienam bibliotēkas lietotājam. Personām, kuras atbilst Autortiesību likuma 22.¹ panta pirmās daļas kritērijiem, nodrošina cilvēktiesības brīvi, neierobežoti saņemt kvalitatīvu informāciju pielāgotā formātā, sniedzot bezmaksas pakalpojumus šajā jomā.

Bibliotēka **Rīgā** atrodas Strazdumuižā, iekļaujoties vienotā infrastruktūrā ar organizācijām un iestādēm (Latvijas Neredzīgo biedrība, Neredzīgo biedrības rehabilitācijas centrs, Strazdumuižas dienas centrs, Rīgas Strazdumuižas vidusskola – attīstības centrs un speciālā pirmsskolas izglītības iestāde bērniem ar redzes traucējumiem), kas darbojas redzes invalīdu vajadzībām. Bibliotēka ar 7 tās filiālēm ir nozīmīgs informācijas, kultūras, izglītības, saskarsmes un sociālās integrācijas centrs personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, nodrošinot tām kultūras un informācijas pieejamību piemērotā veidā. LNERB ir lielākais pielāgotās literatūras resursu nodrošinātājs Latvijā.

LNERB ir **7 filiālbibliotēkas**. Tās vēsturiski izveidotas Latvijas lielākajās pilsētās redzes invalīdu lokalizācijas vietās, kur redzes invalīdiem bija nodrošinātas darba iespējas un dzīvesvietas, kur atrodas Neredzīgo biedrības teritoriālās organizācijas. Filiālbibliotēkas atrodas teritoriālo organizāciju telpās vai to tiešā tuvumā. LNERB un filiālbibliotēku apkalpes zonas ir sadalītas tā, lai ar LNERB pakalpojumiem būtu pārklāta visa Latvijas teritorija:

- **Balvu filiālbibliotēka** apkalpo lasītājus Balvu, Alūksnes un Gulbenes novados, Smiltenes novada Apes pilsētā un Apes pagastā, Madonas novada Lubānas pilsētā.

- **Cēsu filiālbibliotēka** apkalpo lasītājus Cēsu, Limbažu, Madonas, Smiltenes, Valkas, Valmieras novados un Siguldas novada Lēdurgas pagastā.

- **Daugavpils filiālbibliotēka** apkalpo lasītājus Daugavpils pilsētā, Augšdaugavas, Jēkabpils, Krāslavas novados un Aizkraukles novada Daudzeses, Jaunjelgavas, Mazzalves, Neretas, Pilskalnes, Seces, Sērenes, Staburaga, Sunākstes un Zalves pagastos.

- **Jelgavas filiālbibliotēka** apkalpo lasītājus Jelgavas pilsētā, Jelgavas, Bauskas, Dobeles, Ķekavas, Tukuma novados.

- **Liepājas filiālbibliotēka** apkalpo lasītājus Liepājas pilsētā un Dienvidkurzemes, Kuldīgas un Saldus novados.

- **Rēzeknes filiālbibliotēka** apkalpo lasītājus Rēzeknes pilsētā, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Varakļānu, Rēzeknes novados un Krāslavas novada Kastuļinas pagastā.

- **Ventspils filiālbibliotēka** apkalpo lasītājus Ventspils pilsētā, Talsu un Ventspils novados.

- 2021. gadā LNERB Rīgā un filiāles Balvos, Daugavpilī, Cēsīs, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē, Ventspilī veic lasītāju apkalpošanu 117 ārējās apkalpošanas punktos.

Pārskata periodā risināti un attīstīti vairāki uzdevumi, atbilstoši bibliotēkas stratēģijā definētajiem virzieniem:

Nodrošināt bibliotēkas ilgtspējīgu attīstību.

- Grāmatu pielāgojumu veidi papildināti ar grāmatām vieglajā valodā audioformātā, palielinātā drukā un Braila rakstā.

- Turpinās grāmatu reprodukcija Braila rakstā ar taustāmām ilustrācijām.

- Uzsākta pielāgotās mācību literatūras skolēniem ar lasīšanas traucējumiem, t.sk. disleksiju, reproducēšana.

- Ārkārtējās situācijas periodā LNERB lietotājiem nodrošināti bibliotekārie, bibliogrāfiskie un informacionālie pakalpojumi attālināti. Bibliotēkas lietotāji informēti par iespēju izmantot bibliotēkas digitālos resursus un digitālās audiogrāmatas saņemt elektroniski.

Attīstīt bibliotēkas kompetences un kapacitāti.

- Noticis viens starptautisks pieredzes apmaiņas brauciens uz Igauniju ar mērķi gūt pieredzi vides pieejamības nodrošināšanai neredzīgiem apmeklētājiem Braila rakstā vai audio formātā.

- Sniegtas sešas konsultācijas par Braila pierakstu, kā arī par izrāžu pielāgošanu neredzīgo skatītāju vajadzībām.

- Trīs darbinieki piedalījās darbseminārā “Tekstveide vieglajā valodā iekļaujošas izglītības atbalstam”.

- LNERB piedalās starptautiskā Latvijas Muzeju asociācijas, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Bibliotekāru asociācijas, Igaunijas un Lietuvas Muzeju un Bibliotēku asociācijas, kā arī UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas rīkotajā tiešsaistes konferencē “Localising the Sustainable Development Goals through Baltic museums and libraries”.

- Sadarbībā ar Latvijas disleksijas biedrību, LNERB direktore un datorsistēmu tehniķis piedalās seminārā par audiomācību grāmatu veidošanas un izmantošanas pieredzi Dānijas Neredzīgo bibliotēkā un citās Skandināvijas valstīs.

- Simtgades ietvaros reproducēta Anneles Slišānes grāmata “#100dečiLatvijai” Braila rakstā ar tajā iekļautām 10 taktilajām ilustrācijām, ko audusi pati autore. 15. oktobrī tika rīkoti grāmatas atvēršanas svētki ar autores un mūziķa Kārļa Kazāka piedalīšanos. Papildus tam bibliotēkā tika izstādīta izstāde “100dečiLatvijai” ar 35 tekstilmākslinieces austajiem deķiem.

Izveidot personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem un citādām lasīšanas grūtībām pielāgotu krājumu un bibliotekāros, un informacionālos pakalpojumus.

- Braila rakstā reproducēti 32 grāmatu nosaukumi 73 sējumos. Divas no tām ar taustāmām ilustrācijām un sešas vieglajā valodā.

- Palielinātā drukā — 22 grāmatas 220 eksemplāros

- Izdoti 11 numuri avīzītei “Bazūne” un viens literārais pielikums.
- LNERB Skaņu ierakstu studijā tika tiražēti un nodoti bibliotēkas lasītājiem 296 audioierakstu nosaukumi CD mp3 formātā (3648 h).
- Sagatavotas 7 mācību grāmatas audioformātā - pielāgotā mācību literatūra skolēniem ar lasīšanas traucējumiem.

Attīstīt un nostiprināt sadarbību ar valsts un pašvaldību iestādēm, NVO, LNB un citām publiskajām bibliotēkām pielāgotās informācijas pieejamības jomā.

- Sadarbībā ar Servisa suņu biedrību TEODORS rīkota fotoizstāde “Gudro suņu brīvdienas”.
- Nosūtīta informācija par bibliotēkas audiogrāmatu lejupielādes servisa sistēmu (BALSS) reģionu galvenajām bibliotēkām un sadarbības partneriem.

Nodrošināt nacionālā krājuma pielāgotā formātā veidošanu un saglabāšanu.

- Veikta pielāgoto grāmatu un periodikas obligātā eksemplāra reģistrēšana bibliotēkas krājumā un uzglabāšana depozitārijā Silakrogā.
- Uz LNB OE departamentam nosūtīti 11 numuri pa pieciem eks. avīzīte “Bazūne” un viens literārais pielikums.
- Sniegta ziņa LNB OE departamentam par 2021. gadā reproducētām grāmatām Braila rakstā.

Sniegt atbalstu pielāgotās tehnikas izmantošanā un informācijas iegūšanas prasmju uzlabošanā.

- Īstenotas apmācības darbam ar Braila raksta printeri.

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums

1.tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2019	2020	2021
Kopā (EUR)	684883	758107	758809
Piešķirts no valsts budžeta	676553	758077	758449
Citi ieņēmumi:	8330	30	360
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	—	—	
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	1568	30	
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	5000	—	360

<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	1762	—	
-------------------------------	------	---	--

2.tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2019	2020	2021
Izdevumi kopā (EUR)	684895	758235	758929
Darbinieku atlīdzība (bruto)	570674	648101	651081
Krājuma komplektēšana	5197	4984	4765
Grāmatu reproducēšana	4070	3812	5283
Pārējie kārtējie izdevumi	102507	100350	91770
Pamatlīdzekļu iegāde	2447	988	6030

Pārskata periodā, lai **nodrošinātu kultūras mantojuma vērtību pieejamību sabiedrībai:**

1) Tiek nodrošināta LNerB un tās filiālbibliotēku darbībai, pakalpojumu sniegšanai un pielāgoto resursu veidošanai atbilstošu telpu uzturēšana. Kopējie **uzturēšanas izdevumi** pārskata periodā LNerB un filiāļu telpu nomai, apsaimniekošanai un komunālajiem pakalpojumiem 73298 EUR.

Pārskata periodā **pakalpojumu sniegšanas un darba vides uzlabošanai** plānotais kosmētiskais remonts Liepājas filiālbibliotēkā tika atlikts nenoteiktības dēļ saistībā ar LNerB reorganizāciju, nododot filiāles pašvaldībām. Veicot apropriācijas pārdales no EKK 2000 uz 5000 kopumā par 5320 EUR, finanšu līdzekļi tika pārvirzīti citiem mērķiem, kas bija aktuāli bibliotēkas pakalpojumu attīstīšanai un darbības nodrošināšanai.

2) Pēc pasūtījuma ir izstrādāta un ekspluatācijā nodota **pašapkalpošanās sistēma digitālo audiogrāmatu izsniegšanai “BALSS”** (Bibliotēkas Autorizētās Lejupielādes Servisa Sistēma), kurā lietotājs autorizējoties patstāvīgi var lejuplādēt LNerB krājumā esošas audiogrāmatas elektronisko versiju (pieejamas 2204 grāmatas). Tīmekļvietnes izveidošanas izmaksas 2450,25 EUR. Jaunā pakalpojuma ieviešana sniedz iespēju attālināti saņemt piekļuvi pielāgotai literatūrai audioformātā arī epidemioloģisko ierobežojumu apstākļos.

Pārskata periodā noliegtās datortehnikas (portatīvie un galda datori, monitori) un biroja **tehnikas nomaiņai** izlietoti 7341 EUR. Iegādāta jauna daudzfunkciju drukas iekārta, kas tiek izmantota Lasītāju apkalpošanas nodaļā, lai varētu veikt tekstu skenēšanu, palielināšanu un izdrukāšanu palielinātā formātā (A3) vājredzīgu lasītāju vajadzībām. Portatīvie datori tiek izsniegti darbiniekiem attālinātā darba veikšanai.

3) LNerB nodrošina **pielāgotās literatūras resursu izveidi** cilvēkiem ar redzes problēmām un citādām lasīšanas grūtībām, reproducējot grāmatas audioformātā (CD un

digitāli), palielinātajā drukā un Braila rakstā. LNERB studija atjauno un digitalizē senāko gadu audiogrāmatas no magnetofona lentām un kasetēm, tādējādi nodrošinot kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu. 2021. gadā restaurētas audiogrāmatas 203 (2777 stundas). Oriģinālielasījumi 72 grāmatas (639 stundas). Palielinātajā drukā izdotas 22 grāmatas (220 vienības). Reprodukcijas un restaurācijas izejmateriāliem izlietots 5283 EUR.

Bibliotēkas krājums papildināts ar 6105 vienībām, t.sk., no LNERB budžeta līdzekļiem iepirktais grāmatas 294 vienības par 2817 EUR, 4981 vienība reproducētās grāmatas - 3296 EUR.

Lai atvieglotu mācību procesu bērniem ar lasīšanas grūtībām (t.sk., disleksiju), LNERB veic mācību grāmatu pārveidi pielāgotā formātā. **Pielāgots elektronisko mācību literatūru** iespējams lasīt/atkaņot ar datoru, planšetdatoru, viedtālruni vai specializētām iekārtām šo grāmatu lasīšanai. LNERB uz 31.12.2021. ir pieejamas 7 mācību grāmatas audio formātā (83 stundas). Grāmatu pārveidošanai DAISY un EPUB3 formātos LNERB ir iegādājusies datorprogrammu Dolphin Publisher (1250 EUR), kas ir profesionāls risinājums pielāgotu audiogrāmatu veidošanai ar sinhronizētu tekstu.

4) 2021.gada 16. jūnijā publiskā iepirkuma rezultātā LNERB noslēdza līgumu ar SIA "TRANSPONENT" par **automašīnas Renault Trafic nomu** 60 mēnešu periodā, maksājot nomas maksu mēnesī 490,26 EUR. Kultūras ministrija, pamatojoties uz 09.11.2021. parakstīto līgumu Nr.2.5-11-465, piešķir papildfinansējumu automašīnas nomai 2021.gadā 1219 EUR. Par automašīnas ilgtermiņa nomu un autoparka vadības pakalpojumiem 2021.gada 5 mēnešos samaksāts 2388 EUR.

5) Valsts kultūrkapitāla fonda programmu un projektu konkursā tika atbalstīts LNERB Jelgavas filiālbibliotēkas iesniegtais projekts "Sadzirdēt rakstnieku" un, pamatojoties uz 02.03.2021. noslēgto projekta finansēšanas līgumu Nr.2021-1-LIT020, piešķirta dotācija 360 EUR apmērā.

Projekta mērķis - radīt un veicināt interesi par latviešu literātiem un viņu grāmatām, sekmēt jaunradīto kultūras vērtību izplatīšanu un to pieejamību personām ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām.

Laika posmā 2021. gada septembrī-oktobrī tika organizētas trīs projekta aktivitātes – literāro darbu prezentācijas un tikšanās ar trim rakstniekiem LNERB Jelgavas filiālbibliotēkā. Literātiem izmaksātas autoratlīdzības 360 EUR kopsummā. Sakarā ar Covid19 ierobežojumiem, pasākumus varēja apmeklēt ierobežots lasītāju skaits (36 dalībnieki).

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

LNERB Rīgā un tās filiālēs iekārtas, aprīkojums pielāgots tiešajai mērķauditorijai – neredzīgām personām un personām ar redzes traucējumiem: datortehnika ar Braila rindu, balss sintēzes programma Jaws, teksta palielināmā programma ZoomText, Braila raksta printeris, kā arī palielināmās iekārtas – telelupa un videolupa, ar kuru palīdzību drukāto tekstu uz ekrāna var lasīt palielinātā veidā. Atskaites gadā **Rēzeknes filiālē**, pateicoties KISC, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un TET noslēgtajam līgumam par “Vienotā bibliotēku datu pārraides tīkla modernizāciju un pieslēguma darbības nodrošināšanu”, tika veikta datu pārraides ātruma testēšana un uzlabošana. Pārskata periodā **Daugavpils filiālē** īstenota interneta pieslēguma maiņa no DSL uz optiku, palielinot interneta ātrumu līdz 100 Mb/s. Tas ievērojami uzlaboja lietotāju pieredzi, kā arī atviegloja darbinieku darbu, sniedzot iespēju efektīvi veikt lietotāju automatizēto apkalpošanu un nodrošināt attālinātos pakalpojumus, tostarp rīkot kvalitatīvus tiešsaistes pasākumus

Pārskata periodā Rēzeknes filiāles ēkas juridiskais īpašnieks (Latvijas Neredzīgo biedrība) veica koplietošanas – kāpņu telpu remontu.

3. tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (– cik gadus veca ir tehnika)
Serveri	1	—	Ekspluatācijā no 2019. gada
Datori	47	20	Ekspluatācijā līdz 5 gadiem – 30 no 5 līdz 10 gadiem – 29 vecāki par 10 gadiem – 17
Printeri	19	8	līdz 5 gadiem – 4 no 5 līdz 10 gadiem – 6 Vecāki par 10 gadiem – 17 t.sk., Braila raksta printeri – 10
Skeneri	3	1	līdz 5 gadiem – 2; vecāki par 10 gadiem – 2
Multifunkcionālās iekārtas	14	6	līdz 5 gadiem – 16 no 5 līdz 10 gadiem – 2 vecāki par 10 gadiem – 2
Palielināšanas iekārtas		6	vecākas par 10 gadiem

Pārskata periodā (2021) nolietotās datortehnikas nomaiņai lasītāju darba vietām un darbiniekiem LNERB Rīgā un filiālēs iegādāti 7 datori un 9 monitori, 9 Web kameras, 2 portatīvie datori darbiniekiem attālināto darba vietu nodrošināšanai un 4 multifunkcionālās iekārtas. Prezēntāciju un citu vizuālo materiālu demonstrēšanai iegādāts jauns projektors.

4. Personāls

Pārskata gada beigās LNERB strādāja 45 darbinieki, no kuriem 12 strādāja uz nepilnu slodzi. 22 darbinieki nodarbināti bibliotēkāros amatos, 82% no tiem ir ar bibliotēkāro izglītību. LNERB reprodukcijas darbu nodaļās strādā 7 cilvēki ar redzes invaliditāti, no kuriem 3 ir neredzīgi un 4 — vājredzīgi. Braila raksta nodaļā strādā neredzīgi redaktori, kuru uzdevums ir pārbaudīt skenera atpazītos, maketētāja pielāgotos un Braila printera izdrukātos tekstus un kopā ar redzīgo korektoru salīdzināt to ar oriģinālizdevumu, kā arī pārbaudīt, vai specifiskās Braila zīmes ir lietotas korekti. Viņi nodrošina Latvijā izdoto grāmatu Braila rakstā kvalitāti.

Gada laikā darba tiesiskās attiecības pārtrauktas ar 4 darbiniekiem, bet nodibinātas ar 3 darbiniekiem. LNERB strādā speciālisti, kas laika gaitā ieguvuši pieredzi darbā ar mērķauditoriju, nodrošina pielāgotās literatūras apriti, kā arī veic kvalitatīvu pielāgotās literatūras reprodukciju audioformātā, Braila rakstā un palielinātā drukā.

2021. gadā izteikta Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja un Latvijas Nacionālās bibliotēkas pateicība Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Rēzeknes filiālbibliotēkai par piedalīšanos Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas 2021 norisēs.

Latvijas Bibliotēkāju biedrība izteica pateicību Latvijas Neredzīgo bibliotēkai par dalību Latvijas bibliotēku festivāla 2021 Bibliotēku ideju tirgū „Darīt neticamo” ar video „Trejstāstiņi par attālināto klātbūtni”.

Bibliotēkāro darbinieku skaits	22
no tiem ar bibliotēkāro izglītību	18
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>	6
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>	4
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	2
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>	
<i>t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni</i>	6
no tiem ar izglītību citās jomās	4
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>	1
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>	1

<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>	
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	2
Pārējo darbinieku skaits (Braila raksta nodaļa, Skaņu ierakstu un IT nodaļa, saimniecības daļa)	23

Finansējums personāla attīstībai

Lai attīstītu darbinieku kompetences un paaugstinātu viņu kvalifikāciju, LNERB veicina personāla iesaistīšanos dažādos profesionālās pilnveides pasākumos un iespēju robežās finansē mācības. Pārskata periodā LNERB finansējusi 7 profesionālās pilnveides pasākumus (skat. 4. tabulu). Šim mērķim izlietoti **285,71 EUR**

4. tabula “Bibliotēkas finansētie profesionālās pilnveides pasākumi”

Nr. p.k.	Norises laiks	Organizētājs/ Norises vieta	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits
1.	09.02.2021.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Bibliotekāru prof.pilnveides kursi "Autortiesības bibliotēku darbā."	4
2.	21.05.2021.	Latvijas Psiholoģijas muzejs	Bibliotekāra kompetences programma.	6
3.	02.08.2021.	Finanšu norēķinu centrs, SIA	Seminārs: "Grāmatvedības metodika un izmaiņas 2021. gadā. Kā pareizi plānot un īstenot grāmatvedības politiku uzņēmumā, iestādē."	5
4.	04.09.- 04.12.2021.	Biznesa augstskola Turība, SIA	Prof.izglīt.progr. "Dokumentu elektroniska izstrāde, koplietošana un pārvaldība"	160
5.	04.11.2021.	Lietišķās informācijas dienests, SIA	"Darba samaksas, atpūtas laika un attaisnotās prombūtnes apmaksa." e-semināra video.	2,5
6.	05.11.2021.	ID FABERS, SIA	Seminārs "Darba likuma piemērošana. 2021.gada aktualitātes."	2,5

7.	21.12.2021.	Valsts administrācijas skola	Izdegšanas sindroms. Lietišķā etiķete.	6
----	-------------	------------------------------------	---	---

Covid-19 pandēmijas skartais laiks lika meklēt jaunas pieejas un risinājumus tālākai izglītībai un profesionālajai pilnveidei. Ja iepriekš, kā iemesls daudzu profesionālās pilnveides pasākumu neapmeklēšanai, tika minēts laika un finanšu trūkums, tad 2021. gadā praktiski visi profesionālās pilnveides pasākumi tika rīkoti tiešsaistē. Tas ļāva ietaupīt laiku, naudu, veicināja jaunu prasmju un iemaņu apgūšanu, radīja iespēju piedalīties lielākam interesentu lokam. Pateicoties vairākiem vērtīgiem pilnveides pasākumiem 2021. gadā, gūta labāka izpratne par ilgtspējīgas attīstības mērķu iedzīvināšanas iespējām praksē bibliotēku jomā, un tā būs noderīga jaunu ierosmju īstenošanā nākamajā pārskata periodā.

Lielākā daļa LNERB darbinieku spēja apgūt jaunās prasmes un sekmīgi tiešsaistē izmantot plašo piedāvājumu. BRN korektore Vineta Bite uzsākusi tiešsaistes kursus “Latvieša pasaule”, ko piedāvā prof. Janīna Kursīte un organizē LU Open Minded. Kopā paredzētas 10 lekcijas. 2021. gadā noklausītas 6 lekcijas, pārējās notiks 2022. gadā.

Pārskata periodā **Daugavpils filiāles** vadītāja apguva tiešsaistes mācību kursu “Boosting Digital Skills for Librarians in Europe-BIBLIO” (80 stundas), kas izstrādāts Erasmus+ projektā “BIBLIO – Digitālās prasmes un kompetences Eiropas bibliotekāriem”. Mācību kurss sniedza iespēju pilnveidot digitālās prasmes un apgūt caurviju prasmju pamatus – kopumā 38 kompetences, kuras nepieciešamas bibliotēku nozares profesionāļiem 21. gadsimtā.

LNERB darbinieku piedalīšanos profesionālās pilnveides pasākumos skatīt – Pielikums Nr.1 „Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi 2021. gadā” (68.lpp.).

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Galvenie rādītāji

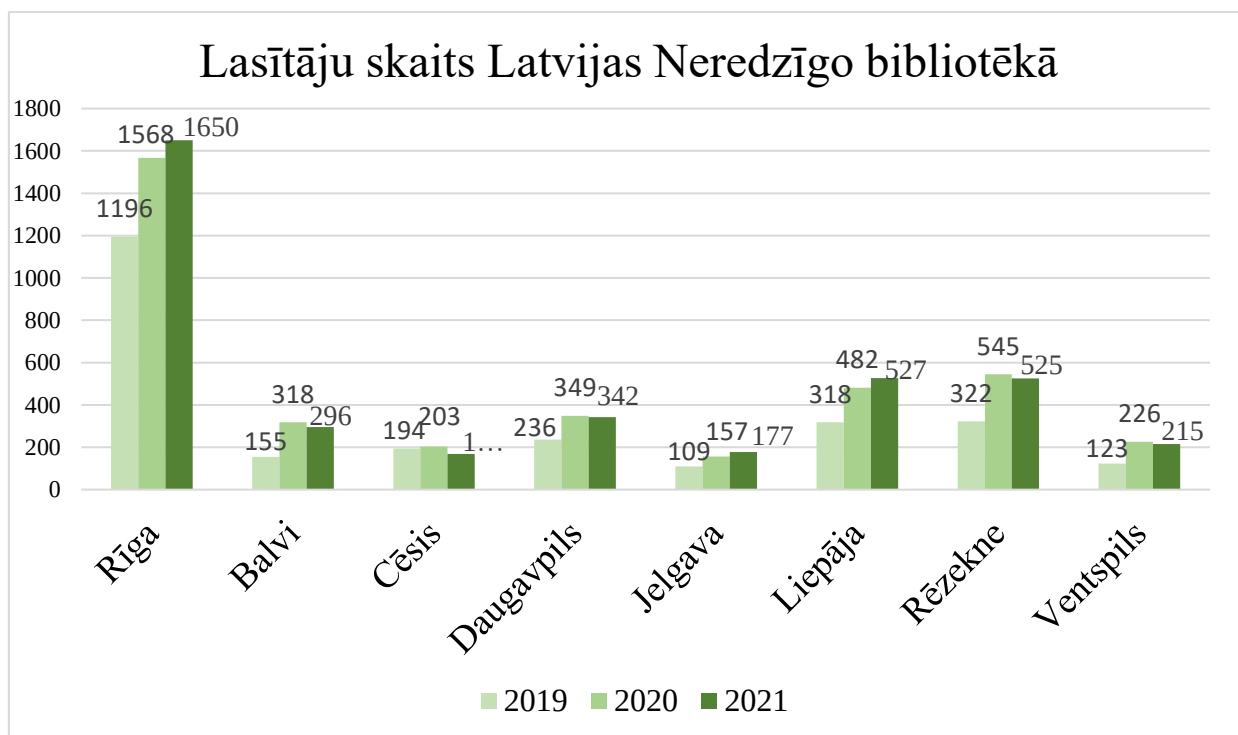
5.tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

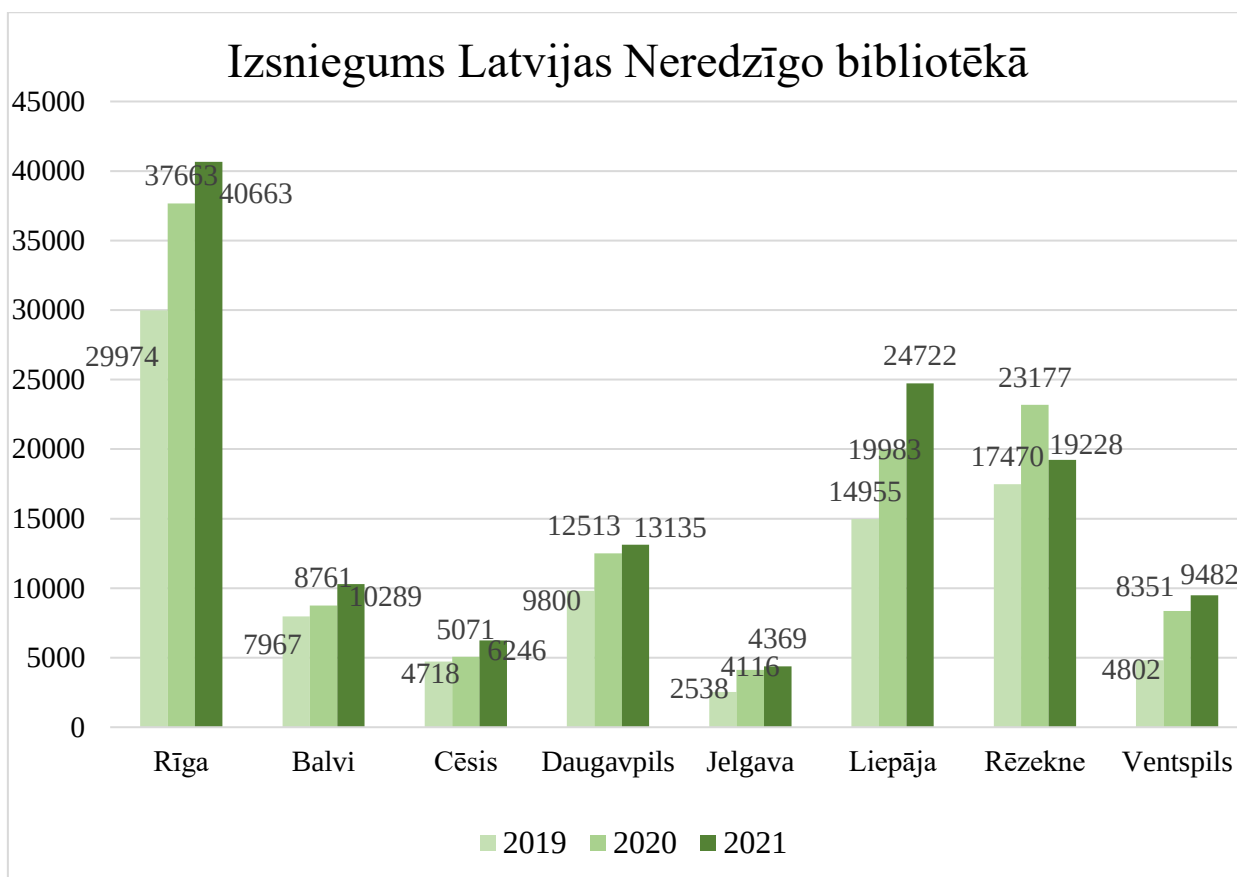
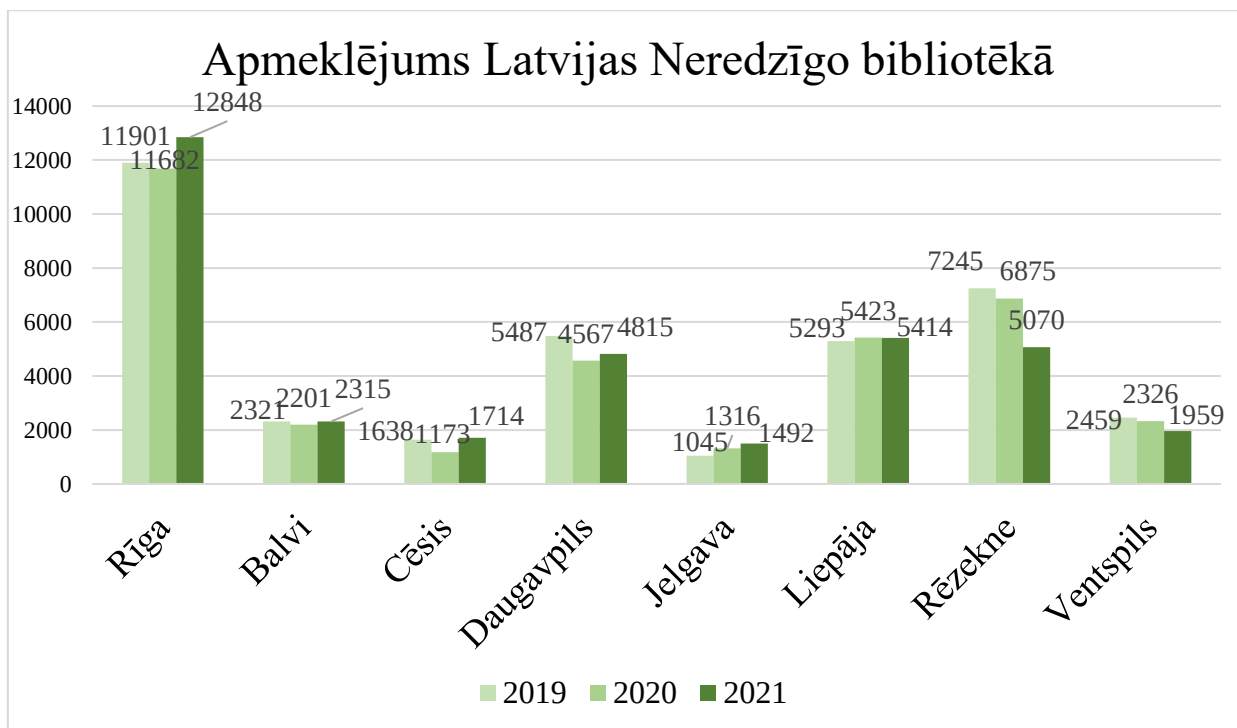
	2019	2020	2021	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Lietotāju skaits	2653	3848	3900	+45	+1
<i>t. sk. bērni</i>	317	260	157	-21,9	-39,7
Fiziskais apmeklējums	37389	35563	35627	-5,1	+1
<i>t. sk. bērni</i>	2684	2230	1440	-20,3	-35,5
Virtuālais apmeklējums	71020	72248	72432	+1,7	+0,05
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	237934	238 502	239011	+0,23	+0,02
Izsniegums kopā	92224	119635	128134	+29,7	+7
<i>t.sk. audiogrāmatas, u.c.audiovizuālie dokumenti</i>	35853	49295	45485	+37,4	-7,7
<i>t.sk. elektroniskais izsn.(USB,lejupl.)</i>	15869	24962	29847	+57,3	+19,5
<i>t.sk. audiožurnāli</i>	1539	1890	2722	+22,8	+56
<i>t.sk. mūzikas ieraksti</i>	1928	4683	4765	+42,8	+0,02
<i>t.sk. grāmatas Braila rakstā</i>	2578	2631	2952	+2,1	+12
<i>t.sk. grāmatas redzīgo rakstā</i>	9494	12044	12319	+26,8	+0,03
<i>t.sk. grāmatas palielinātā drukā</i>		995	5479		+506
<i>t.sk. seriālizdevumi</i>	24250	22717	24333	-6,7	+0,07
<i>t.sk. citi dokumenti (spēles, mapes)</i>	713	418	232	-30	-55
<i>t.sk. bērniem</i>	3001	4430	2092	+47,6	-53

2021. gadā ir nedaudz palielinājušies bibliotēkas pamatrādītāji – lasītāju skaits un izsniegums. Nelielais kāpums saistīts ar mērķtiecīgu sadarbības attīstību ar sociālās aprūpes iestādēm. Par bibliotēkas pakalpojumu lietotājiem pārskata periodā kļuva 2113 sociālās aprūpes iestāžu klienti. Ievērojami pieaudzis elektroniskais izsniegums, kas kopumā sekmēja pozitīvu izsnieguma pamatrādītāja dinamiku, veicinot tā pieaugumu par 7%. Tas skaidrojams ar pielāgoto informācijas resursu – galvenokārt BALSS un USB– nodrošināšanu sociālās aprūpes iestādēm un to klientiem.

Citu dokumentu (spēles) izsnieguma samazinājums par 55 % saistīts ar noteikumiem ārkārtējās situācijas laikā, saskaņā ar kuriem bērniem tika liegta brīvā laika pavadīšana bibliotēkā.

Līdz ar palielinātās drukas grāmatu piedāvājuma paplašināšanos, grāmatu skaitam pieaugot divas reizes salīdzinājumā ar 2020. gadu, likumsakarīgi palielinājās arī šī dokumentu veida izsniegums. Grāmatas palielinātajā drukā galvenokārt tiek izsniegtas nelielam skaitam pašvaldību publisko bibliotēku un ĀAP, kuri piedāvā pielāgotos informācijas resursus lietotājiem ar redzes problēmām.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

Laikā, kad bibliotēkas klātienes apmeklējums bija aizliegts, tika īstenota mērķtiecīga bibliotēkas digitālo resursu un pakalpojumu popularizēšana. Latvijas Neredzīgo bibliotēka paplašinājusi savu pakalpojumu klāstu cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām. Ir izveidota bibliotēkas

audiogrāmatu lejupielādes servisa sistēma (BALSS). Tas ir jauns pakalpojums, kas reģistrētam Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lasītājam, kuram nepieciešama informācija audioformātā, ļauj jebkurā sev ērtā laikā ātri un viegli lejupielādēt bibliotēkas krājumā esošās audiogrāmatas. Krājumā ir gan daiļliteratūra, gan nozaru literatūra, gan arī mācību grāmatas audioformātā. Lietotāju ērtībām grāmatas iespējams atlasīt gan pēc valodas, tematikas, gan vecuma grupām. Sistēmā BALSS ir vairāk nekā 2000 audiogrāmatu, tāpēc katrs lasītājs spēs atrast sev piemērotu audiogrāmatu. Lai izmantotu sistēmu BALSS (vietnē: balss.neredzigobiblioteka.lv), ir jābūt reģistrētam bibliotēkas lietotājam un jāatbilst vismaz vienam no kritērijiem, kuri ir noteikti Autortiesību likuma 22¹. punktā. Lejupielādes platforma tika nodota lasītāju lietošanā oktobra otrajā pusē un līdz gada beigām to bija izmantojuši 85 lasītāji, izlasot 1109 audiogrāmatas digitālā formātā.

Latvijas Neredzīgo bibliotēka attīsta savus pakalpojumus un paplašina mērķauditoriju, atbilstoši Autortiesību likumā 22.¹ pantā noteiktajiem kritērijiem, nodrošinot ar informāciju pielāgotā formātā ne tikai cilvēkus ar redzes traucējumiem, bet arī personas ar citādām lasīšanas grūtībām. Par citādām lasīšanas grūtībām uzskatāmi arī valodas sistēmas traucējumi, t.sk., disleksija. Lai palīdzētu atvieglot mācību procesu bērniem ar lasīšanas grūtībām, bibliotēka 2021. gadā ir uzsākusi jauna pakalpojuma izveidi — mācību grāmatu pārveidi pielāgotā formātā. Šādu pielāgotu elektronisko mācību literatūru ir iespējams lasīt/at skaņot ar datora, planšetdatora, viedtālruna vai specializēto iekārtu palīdzību. Pielāgotā mācību literatūra nodrošina pilnvērtīgu mācību procesu bērniem ar disleksiju. Ar Kultūras ministrijas papildfinansējumu tika nodrošināta izejmateriālu iegāde, kā arī tehnikas iegāde mācību literatūras skenēšanai un elektroniskai apstrādei. Grāmatu pārveidošanai DAISY un EPUB3 formātos LNERB ir iegādājusies datorprogrammu Dolphin Publisher (1250 EUR), kas ir profesionāls risinājums pielāgotu audiogrāmatu veidošanai ar sinhronizētu tekstu.

Šobrīd pieejamas 7 mācību grāmatas audio formātā: • Zenta Anspoka «Latviešu valoda 2. klasei: 1. daļa» • Zenta Anspoka «Latviešu valoda 2. klasei: 2. daļa» • Zenta Anspoka «Latviešu valoda 3. klasei: 1. daļa» • Zenta Anspoka «Latviešu valoda 3. klasei: 2. daļa» Sadarbībā ar Latvijas Disleksijas biedrību ir ieskaņotas: • Gunita Romanovska, Vilnis Purēns «Sociālās zinības 7. klasei» • Vilnis Purēns «Sociālās zinības un vēsture 4. klasei»

Jauni pakalpojumi un pakalpojumu nodrošināšanas veidi, kurus **Daugavpils filiāle** sāka piedāvāt iepriekšējā gadā, pielāgojoties epidemioloģiskajai krīzei un tās noteiktajiem ierobežojumiem attiecībā uz klātienē pakalpojumu sniegšanu un pulcēšanos, 2021. gadā kļuva par ikdienu, turklāt tika pilnveidoti un papildināti atbilstoši lietotāju vajadzībām un iespējām. Savukārt par pilnīgi jaunu pakalpojumu, kuru bibliotēka sāka sniegt tiešajai mērķauditorijai 2021. gadā, kļuva lietotnē *WhatsApp* izveidotā bibliotēkas lietotāju grupa, kuras mērķis ir

nodrošināt mūsdienīgu platformu saskarsmei un informācijas apmaiņai starp bibliotēku un lasītājiem. Tai ir pievienojušies vairāki bibliotēkas lasītāji ar redzes traucējumiem. Grupas ietvaros sniegta aktuāla informācija par bibliotēkas pakalpojumiem, piemēram, par audiogrāmatu lejupielādes sistēmu BALSS, pasākumiem vai Latvijas Neredzīgo bibliotēkas un tās struktūrvienību rīkotajām radošajām akcijām un konkursiem. Krājuma popularizēšanas un lasīšanas veicināšanas nolūkā grupas dalībniekiem piedāvāti jaunieguvumu un noteiktas tematikas izdevumu apskati, grāmatu izstāžu apskati, literārās diskusijas un spēles, piemēram, Bibliotēku nedēļas laikā organizēta literārā erudīcijas spēle “Biblioguru”. Papildus tam bibliotēka regulāri informēja grupas dalībniekus par dažādām nozīmīgām aktualitātēm, piemēram, tiflotehnikas jaunumiem vai iespēju piedalīties Labklājības ministrijas rīkotajā aptaujā par asistenta pakalpojumu. Savukārt lasītāji izmantoja WhatsApp bibliotēkas lietotāju grupu, lai dalītos savā lasīšanas, tehnoloģiju izmantošanas un cita veida pieredzē, stāstītu par radošajiem sasniegumiem, domām, novērojumiem un vienkārši komunicētu. Tādējādi bibliotēkas piedāvātais jaunais pakalpojums – bibliotēkas lietotāju grupa lietotnē WhatsApp – kļuva par nozīmīgu socializēšanās, informatīvā un psiholoģiskā atbalsta saņemšanas veidu, mazinot izolācijas un atstumtības risku Covid-19 pandēmijas laikā.

Stingru epidemioloģiskās drošības noteikumu dēļ pārskata periodā tika atcelti visi bibliotēkas telpās ieplānotie pasākumi, kā arī priekšā lasīšanas pakalpojuma nodrošināšana klātienē, tā vietā piedāvājot situācijai atbilstošas alternatīvas – tiešsaistes pasākumu formātu un periodisko izdevumu audioierakstus, kurus bija iespējams saņemt zibatmiņā un elektroniski (pa e-pastu, lietotnē *WhatsApp*). Tā rezultātā pārskata periodā pieauga digitālo rīku izmantošanas nozīme pakalpojumu nodrošināšanā un saziņā ar lietotājiem: ar e-pasta un lietotnes *WhatsApp* starpniecību lietotājiem tika piegādāti publikāciju, grāmatu apskatu un citas informācijas ieraksti audioformātā, kā arī ielūgumi uz pasākumiem un pieslēgšanās saites.

Diemžēl bibliotēkas attīstītie digitālie pakalpojumi ir pieejami tikai šauram lietotāju lokam, kura rīcībā ir mūsdienīgi informācijas un komunikācijas tehnoloģiju rīki, līdz ar to tie nevar pilnvērtīgi aizstāt klātienē sniegtos pakalpojumus.

Pasākumu organizēšanas jomā ļoti traucējoši bija klātienē pasākumu ierobežojumi Covid-19 pandēmijas sakarā. Lielākā daļa pārskata periodā ieplānoto pasākumu tika atcelta vai pārcelta uz 2022. gadu nelabvēlīgās epidemioloģiskās situācijas un citu objektīvu iemeslu dēļ. Stingri pulcēšanās ierobežojumi liedza īstenot klātienē tikšanās ar rakstniekiem, grāmatu atvēršanas svētkus un literārus pasākumus, savukārt tiešsaistes formāts šāda veida pasākumiem nespēj pilnvērtīgi un kvalitatīvi nodrošināt vairākas tiešās mērķauditorijas vajadzības, piemēram, pēc emocionāla pārdzīvojuma, ko rada daiļdarba izpildīšana, saskarsmes ar autoru un citiem pasākuma apmeklētājiem.

Valstī noteikto epidemioloģiskās drošības pasākumu dēļ LNerB ievērojami samazinājies klātienē realizēto literāro un radošo pasākumu skaits. Attālināti pasākumi mērķauditorijai tika organizēti tiešsaistē, izmantojot YouTube straumēšanas kanālu. Bibliotēkā Rīgā un filiālbibliotēkās uzņemtas 9 ekskursijas, noorganizētas 324 izstādes un 87 kultūras pasākumi, kuros piedalījās 948 apmeklētāji.

Latvijas Neredzīgo bibliotēkā Rīgā, ievērojot valstī noteiktos epidemioloģiskās drošības noteikumus, notika vairākas lasītāju klubiņa „Mūsu laiks” tikšanās. Tās bija sarunas par jaunāko pielāgoto literatūru un dzejas lasījumi, vērojumi par šo laiku, kultūras vērtībām.

Ogrēnietes Lienes Kābeles orimoto tehnikā veidotā izstāde „Grāmatu otrā dzīve” ceļo pa visu Latviju. Jūnijā, jūlijā tā piestāja LNerB lasītavā. To papildināja Alises Kopštāles veidotie papīra greznie un krāšņie ziedi. Bibliotēkas apmeklētāji apbrīvoja darbus, kas veidoti origami un orimoto tehnikā, atspoguļo veidu, kā nevajadzīgām, sabojātām vai nolietotām grāmatām iedot otru mūžu, tām pārtopot skaistos un vienreizējos mākslas darbos.

Savukārt, bibliotēkas semināru telpā apmeklētāji varēja skatīt Daces Izotovas gleznu izstādi „Ziedošā pasaulē”. Rudenī, ieklausoties dzejas rindās par dzīvi un laika ritējumu, sanācām, lai mirkli vēl piestātu un ieskatītos ziedošajā pasaulē – Daces Izotovas radītajā ziedu un krāsu pasaulē. Tā bija tikšanās ar izstādes autori un izstādes noslēgums, lai pavērtu ceļu jauniem, radošiem darbiem. No 11. oktobra līdz gada beigām bibliotēka aicināja savus lasītājus apmeklēt tekstilmākslinieces Anneles Slišānes darbu izstādi “#100dečiLatvijai”. Īstenojot ideju par dabas vērtību saglabāšanu, austi deči no otrreiz izmantojamiem materiāliem, izrādot cieņu dabai un kultūrvēsturiskajam mantojumam. Austi deči no puķēm, no neapstrādātiem augu stiebriem, no dažādām augu, dzīvnieku un mākslīgajām tekstilšķiedrām. No 100 mākslinieces austiem dečiem, Latvijas Neredzīgo bibliotēkā izstādīti 35 deči. Savukārt grāmatā, kas Braila rakstā iznākusi divos sējumos, iekļauti 10 deču paraugi. 15. oktobrī, Baltā spieķa dienas ietvaros, notika tikšanās ar mākslinieci un grāmatas “#100dečiLatvijai” Braila rakstā atvēršanas svētki. Pasākumā piedalījās mūziķis Kārlis Kazāks.

Cēsu filiālei ir izveidojusies laba sadarbība ar vietējo kultūras biedrību “HARMONIJA”. Te tiek organizētas tikšanās ar novadniekiem – radošām personībām. Bibliotēkā var skatīt vietējo mākslinieku gleznu izstādes. Filiālē darbojas pašdarbnieku teātra pulciņš, kas sagatavo teatralizētus uzvedumus un literāras kompozīcijas mērķauditorijai.

Daugavpils filiālē 2021.gadā klātienē organizēts pasākums – brīvdabas spēle ar orientēšanās elementiem “Sajūtu dārzs – saklausī, satausti, sasmaržo!”, kas bija paredzēta lietotājiem ar redzes traucējumiem, viņu piederīgajiem un asistentiem un guva daudz pozitīvu novērtējumu. Spēle tika rīkota Sajūtu dārza teritorijā, un tās mērķis bija mudināt aktīvā un izzinošā veidā iepazīt neparastā dārza vidi un objektus, izmantojot dažādus maņu orgānus un

zināšanas par Latvijas dabu, kultūru un vēsturi. Spēles dalībniekiem, piemēram, ar taustes palīdzību bija jānosaka, no cik dažāda veida segumiem izveidota baskāju taka, ar ožas un garšas palīdzību jānosaka piparmētru veidu skaits garšaugu dobē vai jāatrod koks, kuru Sajūtu dārzam uzdāvināja bibliotēka. Spēles uzdevumu kartes bija sagatavotas palielinātajā drukā un Braila rakstā.

Lai uzlabotu krājuma apriti **Liepājas filiālbibliotēka**, ieviesa POP-UP izstādes dienas jubilāram – sabiedrībā zināmam literātam, mūziķim, māksliniekam. Līdz ar to vide, izkārtojums plauktos katru dienu bija mainīgs, citāds, uzmanību piesaistošs. Apmeklētājiem tika dota iespēja pamanīt ko jaunu, iepriekš neievērotu. Daudzos gadījumos šīs POP-UP izstādes ir izpildījušas savu mērķi un veicinājušas grāmatu izsniegumu.

Ventspils filiālē vasaras mēnešos bija apskatāmi Anitas Bērziņas gleznotie darbi. Lai gan Anita ir redzes invalīde viņas darboties griba ir apbrīnas vērts, jo ne katram ir dotas spējas atrast sevī spēku darboties un savus darbus parādīt citiem.

Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

Pārskata periodā LNERB Rīgā un tās filiāles valstī noteikto ierobežojumu ietvaros turpināja sadarbību ar sociālās aprūpes centriem, pansionātiem, nevalstiskajām organizācijām. Neskatoties uz visiem ar pandēmiju saistītajiem ierobežojumiem, pateicoties bibliotēkas direktores iniciatīvai, arī 2021. gadā turpinājām apmeklēt jaunas sociālās aprūpes iestādes, lai klātienē iepazīstinātu sociālos darbiniekus ar bibliotēkas piedāvātajiem resursiem. Bibliotēkas vadības plašais informatīvais un konsultatīvais darbs, uzrunājot pašvaldību sociālās aprūpes centru un pansionātu vadītājus, iepazīstinot ar iespējām izmantot literatūru pielāgotā formātā klientiem, kuriem ir ne tikai redzes vai citādas lasīšanas grūtības, veicinājis ĀAP darbības nostiprināšanu visos Latvijas reģionos. Sadarbības rezultātā darbojas 117 ārējās apkalpošanas punkti (ĀAP).

Jaunu lietotāju piesaiste īstenota sadarbībā ar sociālās aprūpes iestādēm un sabiedriskajām organizācijām. Pārskata periodā veiksmīga sadarbība izveidojusies ar sabiedriskā labuma organizāciju Hospiss.

Veiksmīgi turpinot 2019. gadā uzsākto darbu ar sociālās aprūpes iestādēm, biedrībām un citām organizācijām, 2021. gadā LNERB Rīgā apkalpojamā teritorijā ĀAP skaits sasniedzis 57. Turpināta sadarbība ar VSAC "Rīga" filiālēm: "Ezerkrasti", "Jugla", kā arī citām sociālās aprūpes iestādēm: SAC "Dzintara melodija", "Dzīves ābece", "Gaiļezers", "Mežciems", SAC "Stella maris", "Madliena", "Senliepas", "Pļaviņas", "Ogre", "Allaži", "Pēterupe", "Saullēkts", "Rūjienas senioru māja", "Tērvete". Ļoti veiksmīga sadarbība ar VSAC "Rīga" filiāli "Ezerkrasti". No šī sadarbības partnera regulāri saņemām ziņas par jauniem lasītājiem, notika

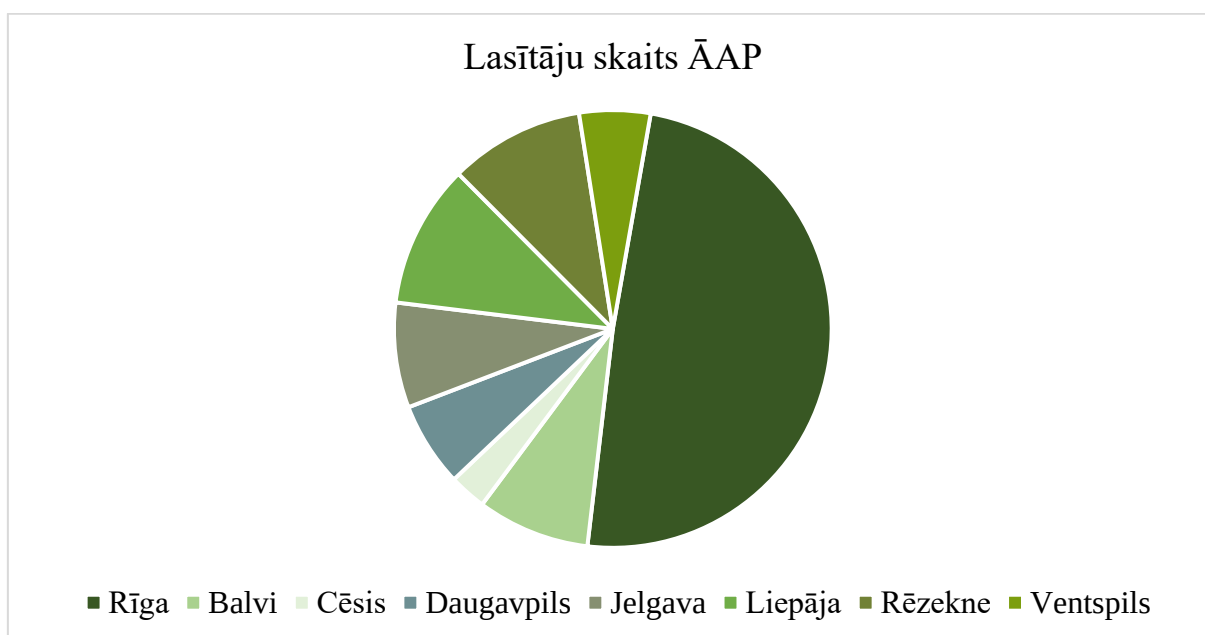
sistemātiska audiogrāmatu apmaiņa. Minētajā filiālē audiogrāmatu, mūzikas disku un DVD lietotāju skaits sasniedzis 130. Otrs lielākais sadarbības partneris lasītāju skaita ziņā ir SAC “Sloka” ar 65 lasītājiem. Aktīvi bibliotēkas resursus izmanto “Rūjienas senioru māja” un pansionāts “Tērvete”.

2021. gadā klātienē apmeklēti SAC: “Allaži”, “Saullēkts”, “Saulkrasti”, “Ogre”, “Ziedugravas”, Sociālās infrastruktūras attīstības sabiedrība Rīgā, Katoļu ielā 22. LNERB mērķis ir iedibināt ilgtspējīgu pakalpojumu sociālās aprūpes iestādēs.

Sadarbību ar sociālās aprūpes centriem apgrūtinā biežā sociālo darbinieku personāla maiņa, kā rezultātā katram jaunajam darbiniekam jāstāsta un jāpaskaidro audiogrāmatu lietošanas iespējas. Nereti attieksme pret šo resursu izmantošanu SAC klientu dzīves kvalitātes uzlabošanā kardināli mainās. Līdz ar to jāieliek liels darbs pie atkārtotas sociālo darbinieku informēšanas, pārliecināšanas un apmācīšanas.

6.tabula “ĀAP pamatrādītāji”

	Rīga	Balvi	Cēsis	Daugav pils	Jelgava	Liepāja	Rēzekne	Ventsp ils	Kopā
ĀAP skaits	57	11	2	12	6	10	11	8	117
Lasītāju skaits	1037	176	58	132	164	224	211	111	2113
Izsniegums	27443	2676	251	2850	1419	7353	6233	2869	51094

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums

Personām ar īpašām vajadzībām (cilvēkiem ratiņkrēslā) ir nodrošināta piekļuve apmeklēt LNERB Rīgā, filiālēs Balvos, Liepājā un Ventspilī.

Saskarsmes iespēja kļuva par svarīgu pievienoto vērtību arī tiešsaistes pasākumiem, kurus **Daugavpils filiāle** pirmo reizi piedāvāja tiešajai mērķauditorijai pārskata periodā. Lai tos organizētu, bija jāveic laikietilpīgi sagatavošanās darbi – vispirms no plašā digitālo rīku klāsta, izmēģinot praksē dažādus variantus, bija jāizvēlas lietotājiem ar redzes traucējumiem piemērotākā tiešsaistes platforma, un tad, apzinot potenciālus pasākuma dalībniekus, katrs lietotājs individuālā kārtā bija jāapmāca šīs platformas lietošanā. Tomēr lietotāju ieguvums no tiešsaistes pasākumiem, kuri tika piedāvāti kā alternatīva laikā, kad pulcēšanās klātienē nebija iespējama, atsver bibliotēkas ieguldīto darbu un laiku.

Kopumā pārskata periodā tiešsaistes vidē organizēti četri pasākumi, kuru saturam ir piemērots digitālais formāts. To vidū bija, piemēram, sociālā psihologa lekcija par laimi “Laimes formula”, sociālā rehabilitētāja lekcija par kvalitatīvu dzīvi *Covid-19* pandēmijas laikā “Dzīves gudrības”, jautru un neticamu stāstu vakars “Dzīvē gadās arī tā!”. Papildus tam, ka pasākumu dalībnieki varēja iegūt vērtīgas zināšanas un aktīvi iesaistīties pasākumu satura veidošanā, izsakot savu viedokli, daloties pieredzē, stāstos un pat uzstājoties ar muzikālu priekšnesumu, tiešsaistes pasākumi sniedza lasītājiem iespēju *satikties*, izjust piederību savai kopienai, gūt uzmundrinājumu un psiholoģisko atbalstu, kā arī motivēja apgūt jaunas digitālās prasmes.

LNERB viena no pamatfunkcijām ir apkalpot lasītājus, kuri nevar lasīt parasto iespiedrakstu. Arī citus pakalpojumus bibliotēka cenšas padarīt maksimāli pielāgotus šo cilvēku vajadzībām.

Bibliotēka piedāvā tiešajai mērķauditorijai – personām ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām –

- pielāgoto krājumu (grāmatas un periodiskie izdevumi audio formātā, Braila rakstā, palielinātajā drukā) un brīvpieeju tam;
- LNERB tīmekļvietnē www.neredzigobiblioteka.lv vienkopus iegūstama informācija par Latvijā pieejamo pielāgoto literatūru. Jaunā responsīvā mājaslapa izstrādāta tā, lai to var lietot arī redzes invalīdi. Bibliotēkas lietotājiem, izmantojot bibliotēkas tīmekļvietni, ir iespējams autorizēties un veikt audiogrāmatu lejupielādi attālināti, izmantojot sistēmu BALSS.

- 2019. gadā noslēgts Pilnvaroto struktūru līgums starp Latvijas Neredzīgo bibliotēku un Pasaules Intelektuālā īpašuma organizāciju (World Intellectual Property Organization (WIPO)), kas ļauj apkalpot lasītājus ārpus Latvijas valsts robežām, kā to nosaka Marrākešas līgums. Accessible Books Consortium (ABC) globālajā grāmatu servisā, ko pārvalda WIPO, integrētas 1500 LNERB ieskaņotās grāmatas;
- Saņemt pielāgotos periodiskos izdevumus: audiožurnālus “Doma” (LV, 9 stundu skanējums) un “Kaleidoskop” (RU, 6 stundu skanējums), kuri veidoti 12 tematiskās sadaļās no bibliotēkas abonētajiem preses izdevumiem, avīzīti “Bazūne”, informatīvo izdevumu par jaunākajām grāmatām “Gaisma”;
- priekšā lasīšanas pakalpojumus;
- iespēju izmantot Braila raksta printeri, datoru ar specializētu aprīkojumu un palielināšanas iekārtas;
- patstāvīgi izdrukāt tekstus (informācija, raksti, dziesmu teksti, ēdienu receptes, lugas, dzeja) Braila rakstā vai pasūtīt to bibliotekāriem, jo ikviens LNERB strādājošais bibliotekārs ir izgājis apmācības darbam ar Braila raksta printeri un spēj nodrošināt šo pakalpojumu ātri un kvalitatīvi;
- saņemt izdevumus un informāciju par tifloloģiju un novadpētniecību, jo LNERB Tifloloģijas sektors vāc, apkopo, saglabā un digitalizē novadpētniecības un tifloloģijas materiālus par redzes invalīdiem Latvijā un ārzemēs, neredzīgu literātu dzīvi un daiļradi, literatūru par tiflopedagoģiju, veido pētniecības datubāzi, organizē lekcijas un citus popularizējošus pasākumus;
- apmeklēt kultūras un izglītojošus pasākumus, kuros lasītājiem ir iespēja tikties ar autoriem, kuru grāmatas ir reproducētas pielāgotā formātā. Pasākumā vienmēr tiek nodrošināti papildus informatīvie materiāli par pasākuma tēmu vai autoru Braila rakstā un palielinātā drukā;
- apmeklēt izstādes, kas papildinātas ar pielāgoto informāciju par izstādi audioformātā, Braila rakstā un palielinātajā drukā. Individuāla pieeja katram izstādes apmeklētājam, kad bibliotekārs kā gids iepazīstina neredzīgos apmeklētājus ar izstādes eksponātiem. Tiek veidotas taktīlās izstādes, kurās neredzīgajiem apmeklētājiem ir iespēja uztvert eksponātus ar tausti;
- saņemt konsultācijas par Braila pierakstu vides pieejamības (informācijas) jomā, kā arī saņemt informatīvu atzinumu pēc tekstu elektroniskās pārbaudes, bibliotēka sniedz uzziņas par organizācijām, iestādēm vai uzņēmumiem, kas var nodrošināt nepieciešamās darbības, lai uzlabotu vides pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti;

- saņemt tehnisku konsultāciju par pielāgotās audiotehnikas lietošanu, piemēram, magnetofonu “Roberts”, kā arī bibliotekārs iepazīstina ar audiogrāmatu lietošanu, izmantojot zibatmiņas.
- dokumentu piegādi lasītāja dzīvesvietā, izmantojot bibliotēkas transportu, Latvijas Pasta pakalpojumus.

Personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām bibliotekārie pakalpojumi ir bez maksas.

6.tabula “Īpašie pakalpojumi (Rīga un filiālbibliotēkas)”

	2019	2020	2021
Izdrukas Braila rakstā	6377	5369	5525
Priekšā lasīšana:			
<i>Lasījumu skaits</i>	<i>1544</i>	<i>1410</i>	<i>1072</i>
<i>laiks</i>	<i>1360h45min</i>	<i>1208h</i>	<i>1097</i>
<i>Strazdumuižas radio</i>		<i>27 lasījumi</i> <i>1890h</i>	<i>31 lasījums</i> <i>2170h</i>

2021. gadā veiktas 5525 izdrukas Braila rakstā. Braila rakstā tika sagatavota informācija par pasākumiem bibliotēkā, izstādēm, ēdienkartes VSAC “Rīga” filiāles “Jugla” iemītniekiem, dziesmu tekstu izdrukas mākslinieciskajiem kolektīviem. **Liepājas filiālbibliotēkā** tiek printēts Liepājas Neredzīgo biedrības izdevums “Gaisma Tumsā” un tās pielikums, kas ir nozīmīgs informācijas avots vietējai kopienai.

Nozīmīgs un pieprasīts pakalpojums, kurš tiek sniegts lietotājiem ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, ir priekšā lasīšana. **LNERB Rīgā** pasākumu telpā notiek gan individuāli, gan grupu (atbilstoši profilaktiskajiem ierobežojumiem - 2 cilvēki) priekšā lasīšanas pakalpojumi. Priekšā tika lasīti raksti no bibliotēkas krājumā esošiem preses izdevumiem un literārie darbi — N. Ikstenas un Vilipsōna stāsti un suneti “Suņa dzīve”, F. Lelora romāns “Hektors sāk jaunu dzīvi”, I. Lāces romāns “Baloži uz Žozetes jumta”, D. Villumsenas romāns “Kaķa brīvdienas” un iesākts Maijas Miglas-Streičas krājums “Nenopietni nopietnie TV aizkadri”. Ārkārtējās situācijas apstākļos, kad klātienē pakalpojumu sniegšana bija aizliegta, bibliotēkas mērķauditorijai tika piedāvāti radio lasījumi vietējā Strazdumuižas radio 70 klausītājiem (Strazdumuižas ciematā dzīvojošiem redzes invalīdiem).

Daugavpils filiālē, pielāgojoties epidemioloģiskās situācijas noteikumiem, tika ieviests jauns priekšā lasīšanas pakalpojuma nodrošināšanas veids, piedāvājot lietotājiem

iespēju saņemt periodisko izdevumu ierakstus audioformātā zibatmiņā vai pa e-pastu. Pārskata periodā vairāki lietotāji papildus tam izvēlējās audioierakstu saņemšanu lietotnē *WhatsApp*.

Audioformātā tika ieskaņoti žurnāli “Ieva”, “Ievas Stāsti” un “Ievas Veselība”, Daugavpils laikraksts *Миллион*, kā arī noteiktas tematikas publikācijas vai informācija pēc lietotāju individuālā pieprasījuma. Tika sagatavotas arī tematiskas audioierakstu sērijas, piemēram, Daugavpils pilsētas svētku nedēļas laikā lietotājiem tika piedāvāta galvenajai svētku tēmai – pilsētas transporta vēsturei – veltītu novadpētniecības rakstu izlase “Uz priekšu pagātnē!”, savukārt izstādes “Ticēt sev – neredzīgie sportā” laikā – tifloloģijas rakstu izlase par neredzīgajiem sportistiem un neredzīgo sporta veidiem.

Audioformātā tika veidoti izstādēs eksponēto grāmatu apskati, savukārt bērnu zīmējumu izstādes “Laime ir...” laikā sagatavota *virtuālā pastaiga* pa izstādi, piedāvājot lietotājiem tiflokomentārus par zīmējumu saturu un radot klātbūtnes apmeklējuma imitāciju. Visi audioieraksti tika sūtīti lietotājiem pa e-pastu vai lietotnē *WhatsApp*.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām, tematiskie pasākumi.

LNERB rīko tematiski daudzveidīgus pasākumus - lekcijas, radošās darbnīcas, tikšanās ar ievērojamiem cilvēkiem, amatniecības un mākslas darbu izstādes, kuri rada interesi dažāda vecuma un interešu pārstāvjiem, veicina informācijas un kultūras pieejamību, saskarsmi, kvalitatīvu brīvā laika pavadīšanu, kā arī daudzpusīgu izglītošanos mūža garumā.

Pārskata periodā **Daugavpils filiālē** galvenā uzmanība pievērsta sadarbības stiprināšanai ar vietējā mikrorajona kopienu, uzsākot tās aktīvo pārstāvju radošo darbu izstāžu rīkošanu. 2021. gadā organizēta Lidijas Silovas izšuvumu izstāde “Prieka lāses”, kas guva no apmeklētājiem brīnišķīgas atsauksmes, un nākotnē plānots turpināt plašāku sabiedrību iepazīstināt ar vietējo iedzīvotāju talantiem un vienlaikus, veicinot bibliotēkas atpazīstamību kopienā.

Rēzeknes filiāle piedāvāja tiešajai mērķauditorijai pielāgotas izstādes un pasākumus, veicinot kultūras un informācijas pieejamību, kā arī cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā. 2021. gadā “mājsēdes” laikā **filiāle** organizēja divas dzejas sacerēšanas akcijas – “Paceļot acis uz debesīm” un “Lai blakus vienmēr drauga plecs!”. Šajā laikā bibliotēka saņēma 37 oriģināldarbus, kurus sacerējis 21 Neredzīgo bibliotēkas lasītājs ne tikai no Rēzeknes, bet arī no Rīgas, Liepājas un Jelgavas. Visi iesūtītie dzejoļi tika publicēti LNERB avīzītes “Bazūne” 2022. gada janvāra literārajā pielikumā. Filiālbibliotēkas rīkotie pasākumi sniedz personām ar funkcionāliem traucējumiem nenovērtējamu iespēju radoši izpausties un pašapliecināties.

Pārskata periodā neizpalika Krēslas stundas lasījumi Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas ietvaros. No 15. līdz 30. novembrim apmeklētāji tika iepazīstināti ar S.Salminenes audiogrāmatu “Katrīna” un K. Skalbes literāro pasaku “Ziemeļmeitas vēdekļis”. Sakarā ar Covid-19 ierobežojumiem lasījumi notika grupās pa 2 dalībnieki vai individuāli.

3. decembrī, atzīmējot Starptautisko personu ar invaliditāti dienu, **Rēzeknes filiāle** uzsāka lasījumu sēriju no grāmatas “Iespējamās tikšanās”. Grāmatā 8 sabiedrībā pazīstamas personības (Vaira Vīķe Freiberga, Iveta Apkalna, Ēriks Hānbergs, Uldis Marhilēvičs, Juris Cālītis, Aina Poiša, Kārlis Kazāks, Sindija Lozgačova) dialogā ar 8 grāmatas varoņiem – cilvēkiem ar invaliditāti sarunājas par dzīvi, sapņiem, prasmi nepadoties un iet tālāk. Šos lasījumus bibliotēka sniedza individuāli gan bibliotēkā, gan lasītāju dzīvesvietā.

Gada nogalē filiāle rīkoja 2 radošās darbnīcas. Darbnīcā “Uzburt gaismu krēslas stundā!” bibliotēka mācīja gada vistumšākajā laikā “uzburt” sev gaismu stikla traukā, bet darbnīcā “Ziemassvētku priekam” apgūt prasmes Ziemassvētku rotājumu un dāvanu pagatavošanā no pērlēm.

Bibliotēkas izglītojošā darbība (situācijas apraksts, vērtējums)

Pārskata periodā ievērojami pieauga iedzīvotāju pieprasījums pēc atbalsta dažādu dzīves situāciju risināšanā un e-pakalpojumu izmantošanā – lietotāji individuālā kārtā apmācīti vai konsultēti valsts un pašvaldību informācijas sistēmu un digitālo rīku izmantošanā, piemēram, kā iesniegt gada ienākumu deklarāciju Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā, autorizēties valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv , iesniegt e-iesniegumu sociālā pabalsta saņemšanai vai piekļūt savam digitālajam Covid-19 sertifikātam. Papildus tam iedzīvotājiem sniegta palīdzība dažādu viedierīču un lietotņu apgūšanā.

Analizējot pārmaiņu tendences valstī un sabiedrībā (pāreja uz pakalpojumu sniegšanu tikai digitālajā vidē, vientuļu iedzīvotāju skaita pieaugums u.tml.), var secināt, ka nākotnē bibliotēkas loma digitālās prasmes veicināšanā kopienā tikai pieaugs.

Lai bibliotēkas lietotāji varētu izmantot jaunus digitālos pakalpojumus, tādus kā attālinātā piekļuve digitālajam saturam vai dalība tiešsaistes pasākumā, bibliotēka pārskata periodā veica plašu izglītojošu darbību, sniedzot lietotājiem individuālas apmācības un konsultācijas – daudzus gadījumos arī attālināti. Piemēram, **Daugavpils filiālē**, pateicoties bibliotēkas piedāvātajai iespējai piedalīties tiešsaistes pasākumos un sniegtajam atbalstam attiecīgās tiešsaistes platformas apgūšanā, lietotāji ar redzes traucējumiem ieguva jaunas digitālās prasmes un stiprināja savu pašapziņu. Filiālē pārskata periodā mērķtiecīgi īstenotas aktivitātes zaļā un veselīgā dzīvesveida popularizēšanai – organizētas vairākas izglītojošas

izstādes, kas pievērsa apmeklētāju uzmanību veselības profilakses tematikai, piemēram, Pasaules sirds dienai veltīta izstāde “Mīli savu sirdi”. Vietējā mikrorajona iedzīvotājiem nodrošināta ilgtermiņa iespēja nodot makulatūru un izlietotās baterijas. Savukārt izzinošas brīvdabas spēles, kuras tika organizētas gan bērnu, gan pieaugušo mērķauditorijai, piedāvāja ar dažādu maņu orgānu palīdzību iepazīt brīnumaino dabas pasauli un mudināja saudzīgi izturēties pret apkārtējo vidi. Pateicoties vairākiem vērtīgiem pilnveides pasākumiem 2021. gadā, gūta labāka izpratne par ilgtspējīgas attīstības mērķu iedzīvināšanas iespējām praksē bibliotēku jomā, un tā būs noderīga jaunu ierosmju īstenošanā nākamajā pārskata periodā.

Lai izglītotu bibliotēkas lietotājus, **Rēzeknes filiālbibliotēka** rīkoja Digitālo nedēļu “Latvijas Neredzīgo bibliotēkas digitālie resursi” (22. – 26.marts), kurā informēja bibliotēkas apmeklētājus par digitālo audiogrāmatu lejupielādi, par LNERB “Digitālās bibliotēkas” izmantošanu, par izdevumiem vieglajā valodā un informatīvo kampaņu #Ēkultūra, piedāvājot pielāgotus izdales materiālus palielinātā drukā un Braila rakstā.

Domājot par iekļaujošu izglītību Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, 2021.gadā bibliotēka palīdzēja tās lektorei sagatavoties profesionālā bakalaura studiju programmas „Speciālā izglītība” studiju kursa „Braila raksta pamati / Basics of Braille” lekciju vadīšanai, nodrošinot ar literatūru par Braila rakstu un cilvēku ar redzes traucējumiem izglītošanu. Studiju kursa mērķis ir pilnveidot studējošo pedagoģisko kompetenci darbā ar izglītojamajiem ar redzes traucējumiem, iemācot studentus rakstīt, lasīt Braila rakstā un sagatavot mācību materiālus skolēniem Braila rakstā. Bibliotēkā konsultējās un ar tās krājumu iepazīnās arī RTA sociālo studiju studenti.

Uzziņu un informācijas darbs

Pārskata periodā īpaši pieprasīta bija aktuāla un ticama informācija par vakcinēšanās procesu, digitālajiem Covid-19 sertifikātiem, dažādu iestāžu darbu un pakalpojumu pieejamību ārkārtas situācijas laikā, savukārt lietotāji ar redzes traucējumiem pastiprināti interesējās par tiesību aktu izmaiņām attiecībā uz asistenta pakalpojuma saņemšanu. Sniegtas praktiskas apmācības, kā rīkoties ar Smart ID, kodu kalkulatoru, mobilajiem telefoniem un to aplikācijām. Joprojām klientiem nākas palīdzēt izveidot e-pastu, nosūtīt iesniegumus, pievienot, atvērt dokumentus, sazināties ar klientu servisu Elektrum, LMT portālos, VID pakalpojumu saņemšanā, īpaši gada ienākumu deklarāciju iesniegšanā, preču pasūtīšanā internetā un citu e-pakalpojumu izmantošanā. Papildus dažāda veida uzziņu sniegšanai īstenota mērķtiecīga tiešās mērķauditorijas informēšana par bibliotēkas digitālajiem resursiem un pakalpojumiem, kā arī tematisku informācijas pieprasījumu sagatavošana audio formātā, piemēram, par neredzīgo pieaugušo izglītības iespējām Latvijā.

Jelgavas filiālbibliotēka martā iesaistījās Digitālajā nedēļā 2021, kuras laikā WhatsApp platformā notika attālinātas apmācības un konsultācijas personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām.

Tā kā bibliotēkas lietotāju e-risinājumu pielietošana atšķiras zināšanu vai citu iemeslu dēļ, katra konsultācija nodrošināja individuālu pieeju un ieteikumus. Lietotāji arī dalījās ar savu pieredzi, darbojoties attālinātajā vidē, lai saņemtu pakalpojumus, kurus šobrīd nav iespējams saņemt klātienē. Ņemot vērā, ka Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lietotājiem nepieciešama informācija pielāgotā formātā, tika izvērtētas ekrānlasāmo programmu iespējas, kā arī sociālo tīklu un platformu pārskatāmība un funkcionalitāte. Lietotāji arī interesējās par Latvijas Neredzīgo bibliotēkas elektroniskā kataloga izmantošanas iespējām, audiogrāmatu lejupielādi un digitālo bibliotēku. Individuālas e-konsultācijas arī turpmāk iespējams saņemt mūsu filiālbibliotēkā.

LNerB un tās filiāles piedāvā saņemt uzziņu un informācijas pakalpojumus gan klātienē, gan attālināti. Pārskata periodā uzziņu un konsultāciju skaits (2929) pieauga par 10% , turklāt laikā, kad klātienē pakalpojumu sniegšana ārkārtējās situācijas dēļ bija aizliegta, ievērojami palielinājās attālinātu uzziņu un konsultāciju skaits. Tas norāda uz pakalpojuma nozīmīgumu un iedzīvotāju attieksmi pret bibliotēku kā iestādi, kurā var iegūt uzticamu informāciju un atbalstu dažādu jautājumu risināšanā. Papildus tam lietotāji ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām tika mērķtiecīgi (pa tālruni un e-pastu) informēti par iespējām baudīt kultūras norises – īpaši grāmatu lasījumus un teātra iestudējumus – tīmeklī Kultūras ministrijas kampaņas #Ēkultūra ietvaros.

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

LNerB nodrošina iedzīvotājiem iespēju iepazīties ar dažādu iestāžu un organizāciju informāciju, turklāt liela daļa informatīvu materiālu (piemēram, Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām, Latvijas Neredzīgo biedrības, Servisa suņu biedrības TEODORS, Tiesībsarga biroja informatīvie materiāli u.c.) pieejama pielāgotajā formātā – audio formātā, Braila rakstā, palielinātajā drukā.

Sarežģītā 2021.gada situācija pierādīja, cik svarīga ir bibliotēkas loma sabiedrības indivīda saziņai ar valsti. Ikdienas darbā, apkalpojot lasītājus, tiek veiktas Klientu apkalpošanas centra funkcijas. Piemēram, konsultācijas e-pakalpojumu pieteikšanā - iesniegumi invaliditātes pabalstiem, iesniegumi tehnisko palīgīdzekļu saņemšanai, iesniegumi VSAA. Sniegta palīdzība komunālo maksājumu veikšanā, konsultācijas e-pasta lietošanā, informācija par pensijām un pabalstiem, par gada ienākumu deklarāciju iesniegšanu. Lietotāji tiek apmācīti

izmantot internetbankas pakalpojumus, darboties portālos – www.e-veseliba.lv, www.latvija.lv, www.eda.gov u.c.

Covid-19 ierobežojumu laikā informācija par pašvaldību, valsts un nevalstisko institūciju darbību lietotājiem tika sniegta pa tālruni priekšā lasījumu veidā.

Bibliotēkas informācijas sistēma

LNerB un tās septiņas filiāles strādā vienotā bibliotēkas informācijas sistēmā “Krājuma uzskaites un lasītāju apkalpošanas programma” (turpmāk – BIS), kas nodrošina visas bibliotēkārās darbības – resursu apstrādi, reģistrēšanu, uzskaiti, apmaiņu (SBA), lasītāju reģistrāciju un apkalpošanu, statistikas datu ieguvu par krājumu un pakalpojumiem bibliotēkā. Pārskata periodā uzsākta jaunās Latvijas Neredzīgo bibliotēkas informācijas sistēmas “Krājuma uzskaites un lasītāju apkalpošanas programma” versijas lietošana. Pēc tās ieviešanas atbildīgajam savlaicīgi sniegta informācija par problēmu novērojumiem un ierosinājumi sistēmas pilnveidošanai.

7.tabula “BIS Krājuma uzskaites un lasītāju apkalpošanas programma izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar e-katalogu	Strādā ar moduļiem		
			Lasītāju apkalpošana	SBA	Komplektēšana
LNerB un tās filiāles Balvos, Cēsīs, Daugavpilī, Liepājā, Jelgavā, Rēzeknē, Ventpilī	8	8	8	8	1 (LNerB Rīga)

Digitalizācija

LNerB atjauno un digitalizē audiogrāmatas no magnetofona lentām un kasetēm. Pārskata periodā digitalizētas 203 audiogrāmatas, tā nodrošinot kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.

Iekšzemes un starptautiskais SBA:

Lietotāju pieprasījumu un interešu apmierināšanai, kā arī izstāžu satura veidošanai pārskata periodā aktīvi izmantoti iekšzemes un starptautiskā SBA pakalpojumi, pasūtot no citām bibliotēkām dokumentus dažādos formātos.

8.tabula "SBA rādītāji"

SBA	2019	2020	2021
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	800	991	986
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits pielāgotā formātā	3429	7555	8506
SSBA			
t. sk. no ārvalstu bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	27	51	14
uz ārvalstu bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	10		

Lai nodrošinātu apkalpojamā reģiona iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām iespēju saņemt informācijas resursus pielāgotajā formātā dzīvesvietas tuvumā, pārskata periodā stiprināta sadarbība pašvaldību publiskajām bibliotēkām. Sadarbības attīstīšana veicināja pozitīvu SBA izsnieguma rādītāja dinamiku. 2021. gadā SBA kārtā izsniegto dokumentu skaits palielinājies par 951 vienībām. Īpaši pieprasīti publisko bibliotēku lietotāju vidū ir izdevumi palielinātajā drukā. Aktīvi LNERB pielāgoto krājumu izmantoja pašvaldību publiskās bibliotēkas – Aizkraukles, Alūksnes, Jelgavas, Kārsavas pilsētas bibliotēka, Jēkabpils, Talsu, Ventspils galvenā bibliotēka, Dobeles, Gulbenes, Salacgrīvas, Salaspils novada bibliotēka, Valmieras integrētā bibliotēka, Birzgales, Degumnieku, Ērgļu, Grobiņas, Pāvilostas, Pļaviņu, Viesītes bibliotēka.

Visām reģionu galvenajām bibliotēkām ir nosūtīta informācija par bibliotēkas audiogrāmatu lejupielādes servisa sistēmu (BALSS), tādējādi paplašinot savu pakalpojumu klāstu cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām.

Daugavpils filiālei sadarbība SSBA jomā izveidojusies ar Krievijas Neredzīgo bibliotēku, no kuras saņemta nozaru literatūra un daiļliteratūra audio formātā krievvalodīgu lietotāju interešu un informācijas vajadzību apmierināšanai.

6.Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Krājuma apstrādes un komplektēšanas procesā LNERB speciālisti vadās pēc 2018. gadā apstiprinātajām "Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Krājuma komplektēšanas vadlīnijām 2018.–

2021. gadam.” Ņemot vērā bibliotēkas lasītāju loka paplašināšanos, pārskatītas 2018. gada Krājuma komplektēšanas vadlīnijas, ietverot tajās jaunus mērķus un uzdevumus krājuma papildināšanā. Tika izstrādātas LNerB Krājuma komplektēšanas vadlīnijas 2022.–2024. gadam, kuras nosaka bibliotēkas krājuma organizēšanas pamatprincipus un tālākās attīstības virzienus.

. Pārskata periodā pārskatītas un precizētas UDK tabulas klasificēšanai. 2021. gadā ieguldīts liels darbs krājuma dokumentu klasifikācijas pārbaudē un precizēšanā, kas īstenots filiālbibliotēku ciešā sadarbībā ar Komplektēšanas un apstrādes nodaļu. Pārbaudes rezultātā veikti klasifikācijas indeksu labojumi un krājuma pārkārtošana atbilstoši izmaiņām.

2021. gadā krājums aktīvāk papildināts ar pielāgotas literatūras dažādām dokumentu formām. Lai atvieglotu mācību procesu bērniem ar lasīšanas grūtībām, attīstīts jauns pakalpojums – mācību grāmatu pārveide pielāgotā formātā skolēniem ar lasīšanas traucējumiem, t.sk. disleksiju. Pārskata periodā palielinātā drukā pielāgoti 22 nosaukumu daiļdarbi 220 eksemplāros. Šo iespēju ļoti atzinīgi novērtējuši Ārējo apkalpošanas punktu klienti. Bērnu auditorijai reproducētas 9 Bērnu žūrijas - 2021 grāmatas pielāgotā formātā - Braila rakstā un audioformātā, palielinātā drukā. Aptaujājot lasītājus un ņemot vērā LNerB un filiāļu darbinieku viedokli, tiek komplektēti jaunieguvumi ar mērķi, veikt to reproducēšanu pielāgotā formātā. Ievērojami pieaugot un paplašinoties piedāvājumam, pārskata periodā īstenota mērķtiecīga palielinātās drukas grāmatu kā pakalpojuma popularizēšana sadarbības partneru: sociālās aprūpes iestāžu un publisko bibliotēku vidū.

9.tabula “Krāju ma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2019	2020	2021
Valsts budžeta finansējums krājuma komplektēšanai	5197	4984	4765
t. sk. grāmatām	2870	2877	2817
- t. sk. bērnu grāmatām	450	502	160
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	2327	2107	1948
Grāmatu reproducēšana	4227	3812	
Cits finansējums krājuma komplektēšanai	3739	5956	5922
t.sk. bez atlīdzības no Nacionālās bibliotēkas projekta “Latviešu oriģinālliteratūra Latvijas bibliotēkās” no LNB „Kinomāksla. Ievads”	106	3080 4 —	3102

t.sk. dāvinājumi un ziedojumi no izdevniecībām un citām organizācijām	201	448	1450
t.sk. dāvinājumi un ziedojumi no lasītājiem	3432	2424	1370
Līdzekļi krājuma komplektēšanai uz 1 bibliotēkas lietotāju	3.55	1,3	1,2

Budžeta piešķirums grāmatu komplektēšanā tiek sadalīts Rīgas un septiņu LNERB filiāļu krājumu papildināšanai. Kopumā izmantoti 2817 EUR, vadoties pēc lasītāju skaita un izsnieguma. Krājuma komplektēšanas finanses nozīmīgi papildinājusi dāvinājumu summa – 5822 EUR. Pēc Kultūras ministrijas izstrādāta rīcības plāna finansējums 3102 EUR apjomā piešķirts Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājuma papildināšanai ar augstvērtīgiem pēdējo gadu izdevumiem.

Rekatalogizācija

Krājuma rekatalogizācija pabeigta 2018. gadā.

Krājuma pārbaude (inventarizācija)

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude organizēta Jelgavas filiālē, saistībā ar vadītāju maiņu. Veikta LNB krātuvē Silakrogā izvietotā LNERB Braila raksta krājuma inventarizācija. Izslēgti no krājuma Braila raksta nepieprasītie, saturā novecojušie un dubletu eksemplāri krievu valodā.

Krājuma rādītāji:

	2019.	2020.	2021.
Jaunieguvumi	5743	6136	8237
t.sk.grāmatas	1020	1470	1478
<i>-t.sk.parastā iespiedrakstā</i>	715	989	942
<i>-t.sk.palielinātā drukā</i>	37	225	220
<i>-t.sk.Braila rakstā (vien.)</i>	268	256	316
<i>(nosauk.)</i>	23	21	32
<i>-t.sk.taktilas</i>	-	-	-
-t.sk. bērniem/jauniešiem	146	274	210 vien.
<i>-t.sk.parastā iespiedrakstā</i>	131	261	144
<i>-t.sk.palielinātā drukā (nosauk.)</i>	9	6	2 (20 vien.)
<i>-t.sk.Braila rakstā (nosauk.)</i>	6	7	8 (46 vien.)

t.sk. audiovizuālie un pārējie	2556	2380	2437
<i>-t.sk. audiogrāmatas (vien.)</i>	2396	2282	2284
<i>t.sk.bērniem/jauniešiem (vien.)</i>	192	198	154
t.sk. latv. oriģinālliteratūra	938	1068	1206
<i>-t.sk.parastā iespiedrakstā</i>	215	323	324
<i>-t.sk. palielinātā drukā (nosauk.)</i>	5	14	18
<i>-t.sk.Braila rakstā (nosauk.)</i>	7	8	18
<i>-t.sk. audiogrāmatās (vien.)</i>	711	723	846
t.sk. elektroniskie dokumenti			2190
t.sk. seriālizdevumi	2167 (eks.)	2286(eks.)	2132(eks.)
<i>-t.sk.parastā iespiedrakstā</i>	1794	1945	1827
<i>-t.sk.Braila rakstā</i>	185	167	172
<i>-t.sk. audiožurnāli</i>	188	174	133
Izslēgtie dokumenti (vien.)	6669	4487	3021
t.sk grāmatas	2086	3565	2518
<i>-t.sk.parastā iespiedrakstā</i>	1588	1666	816
<i>-t.sk.palielinātā drukā</i>	1	-	-
<i>-t.sk.Braila rakstā</i>	442	1899	1702
<i>-t.sk.taktilas</i>	-	-	-
t.sk. audiovizuālie un pārējie	3207	24	70
<i>-t.sk. audiogrāmatas</i>	55	21	25
t.sk. seriālizdevumi	1376	898	433
Krājuma kopskaits	80195	81844	87060
t.sk. grāmatas	33057	30962	29922
t.sk. audiovizuālie un pārējie	41719	44075	48632
t.sk. prese	5419	6807	8506
Grāmatu krājuma apgrozība	0,9	1,3	1,5
Periodisko izdevumu apgrozība	4,5	3,6	2,9

LNERB krājums tiek papildināts trijos veidos: pirkumi, dāvinājumi un LNERB sagatavotie izdevumi.

Pārskata periodā pirkti galvenokārt latviešu un ārzemju daiļliteratūras izdevumi latviešu valodā. Pirms iegādes izsvērts, cik noderīga grāmata būs pielāgošanai LNERB mērķauditorijas vajadzībām. Nozaru literatūras izvēle pamatojas uz lasītāju pieprasījumu. LNERB krājums 2021.

gadā papildināts ar 294 grāmatām. Iegādājoties iespieddarbus, izmantots finansiāli izdevīgākais piedāvājums – I/K Virja un grāmatnīcu atlaides, retāk SIA Latvijas Grāmata pakalpojumi.

Krājumā iekļauti iedzīvotāju dāvinājumi - 749 informācijas resursi dažādos formātos: grāmatas, audioieraksti, studiju darbi, taktilās kartes, mūzikas CD. No juridiskām personām visapjomīgākais dāvinājums (329 eks.) saņemts, pateicoties Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstam - "Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām". Citi bibliotēkas atbalstītāji ir Rēzeknes Pareizticīgo baznīca, biedrība "Punktu brālība", Viegļās valodas aģentūra, biedrība "Giving for Latvia".

LNERB krājuma resursus sagatavo Braila raksta un Skaņu ierakstu un IT nodaļās:

1) Skaņu ierakstu IT nodaļā ieskaņotas 284 nosaukumu audiogrāmatas, 12 audiožurnāli, kopskaitā 2396 vienības:

- ielasīti 72 jaunākie izdevumi (1336 vien.)
- restaurētas 203 audiogrāmata (908 vien.)
- pielāgotas, tiražētas 9 audiogrāmatas (ieskaņotas Igaunijā un citur)
- 2183 audiogrāmatas izsniedzamas USB
- 74 ir latviešu oriģinālliteratūras izdevumi

2) Braila nodaļa reproducētas 32 grāmatas Braila rakstā (316 sēj. jeb vienības, 18 latviešu oriģināldarbi) un palielinātā drukā pielāgotas 22 grāmatas (220 vienības, 18 latviešu oriģināldarbi).

Pārskata periodā LNERB ieskaņojusi audiogrāmatas bērniem ar lasīšanas grūtībām. Ieraksti ir klausāmi CD_mp3 formātā vai lejupielādējami. Tie palīdzēs 2., 3. klases skolēniem apgūt latviešu valodu, 4. klasē - sociālās zinības un vēsturi.

Viegļās valodas aģentūras dāvinātie seši izdevumi šogad reproducēti Braila rakstā, nodrošināta audiogrāmatu lejupielāde.

LNERB lielākoties pamata (bilances) krājumu papildina ar izdevumiem latviešu valodā (2021.g. – 5412 vien.). Pamatojoties uz lasītāju valodas lietojumu, īpaši Daugavpilī un Rēzeknē, krājumā iekļautas 636 vienības - resursi krievu valodā. To veido daļa pirktās un dāvinātās parastā iespiedraksta grāmatas, restaurētas vai no Igaunijas Neredzīgo bibliotēkas tiražētas audiogrāmatas. Citās svešvalodās izdevumi saņemti tikai dāvinājumos (57 vien.)

Resursi bērniem.

Bērnu un jauniešu mērķauditorijai paredzētais krājums pārskata periodā papildināts ar 472 informācijas resursiem (144 grāmatas parastajā iespiedrakstā, 46 Braila rakstā, 20 palielinātā drukā, 153 audiogrāmatas CD_mp3, 108 digitālie audio, 2 spēles). No tām 210 ir grāmatas trīs dažādos iespiedrakstos. Pirkti tikai 23 eksemplāri, jo bērnu lasītāju skaits

bibliotēkās neliels. Ievērojami vairāk (121) izdevumi parastajā iespiedrakstā saņemti dāvinājumos. 10 grāmatas sagatavotas LNERB – 2 izdevumi pielāgoti palielinātā drukā, 8 - Braila rakstā. Bērnu auditorijai paredzētas arī 18 nosaukumu audiogrāmatas 154 kopijās.

No bilances krājuma pārskata periodā izslēgtas 2588 vienības, tas ir par 1001 izdevumu mazāk nekā iepriekšējā periodā. Lielāko skaitu sastāda Braila izdevumi (1702 vien.). Tā kā mūsdienu paaudze nepazīst un vairumu neinteresē kādreiz populāru teātru mākslinieku dzīve un radošā darbība, tad norakstītas daļa kādreiz izdotās monogrāfijas. Kopā ar citām nepieprasītām vai nolietotām grāmatām no krājuma izslēgtas 816 grāmatas. 2021.gadā rūpīgi strādāts ar parādniekiem un viņu bibliotēkai neatgriezto izdevumu norakstīšanas - 63 vienības, t.sk. mūzikas CD, DVD un audioieraksti. Pozitīvi vērtējama ievērojamu autoru atkārtoti izdoto darbu iekļaušana LNB projekta “Latviešu oriģinālliteratūra Latvijas bibliotēkās” grāmatu sarakstā, jo tā ir iespēja nomainīt krietni nolietotos grāmatu eksemplārus. Piemēram, J.Klīdzēja “Cilvēka bērns”, T.Jānsone darbi, M.Bulgakovs “Meistars un Margarita” u.c.

Pārskata beigās bilances krājumā ir 78554 vienības 214195,20 euro vērtībā. No kopējā krājuma 59309 vienības ir lasītājiem izsniedzamā (aktīvā) daļa, 18263 vienības – uzglabātie audiogrāmatu oriģināli CD, CD_mp3 un kasešu formātos, kā arī 982 Braila Obligātie eksemplāri.

Preses izdevumi

2021. gadā krājums papildināts ar 2132 preses eksemplāriem (1827 žurnāli un avīzes parastajā iespiedrakstā, 172 Braila raksta žurnāli un 133 audiožurnāli). Lielākais skaits (1943 eksemplāri) iegādāts latviešu, 171 krievu valodā un 18 citās svešvalodās. Daļa no preses izdevumiem krievu valodā ir lasītāju dāvināti, vācu un angļu valodā - saņemti no starptautiskām Neredzīgo biedrībām kā bezmaksas eksemplāri.

Seriālizdevumi ietver dažādas tēmas: vēsture, psiholoģija, zinātne, bizness, dzīvesstāsti, praktiskie darbi, mājas iekārtošana, veselība, kulinārija. Rēzeknē un Daugavpilī lasītājiem pieejami arī izdevumi krievu valodā par biznesu, biogrāfijām, veselību, informatīvie izdevumi. Ventspilī, Liepājā, Rēzeknē un Daugavpilī nodrošināta vietējo avīžu saņemšana. Bērniem un jauniešiem interesējoši ir Ilustrētā Junioriem, Ilustrētā vēsture, Ilustrētā zinātne. Lasītavas krājumā Rīgā pieejami 26 nosaukumu žurnāli un 1 avīžu komplekts parastajā iespiedrakstā. Par filiālēs 20 abonēto vai dāvināto nosaukumu preses izdevumiem izvērstāka informācija pie to pārskatiem.

Braila rakstā lasītājiem piedāvāts LNERB avīze “Bazūne”, Latvijas Neredzīgo biedrības žurnāls “Rosme” un Liepājas nodaļas sagatavotais informatīvais materiāls “Gaisma tumsā”. Arī

LNerB veidotais informatīvais materiāls “Gaisma” par jaunākajām audiogrāmatām, grāmatām palielinātā drukā, Braila rakstā un parastajā iespiedrakstā.

LNerB un filiālēs pieprasīts ir bibliotēkas veidotais audiožurnāls mp3 un digitālā formātā “Doma” (iznāk katru mēn.) ar rakstiem no jaunākajiem preses izdevumiem. Krievvalodīgie lasītāji labprāt izmantoja audiožurnālu “Калейдоскоп”. Nevarot nodrošināt diktora, bibliotēka 2021. gadā sagatavoja tikai izdevumu pirmajā ceturksnī.

Datubāzes:

LNerB piedāvā lietotājiem divas abonētās tiešsaistes datubāzes – “Letonika.lv” un LURSOFT “Laikrakstu bibliotēka”. Reģistrētajiem lietotājiem nodrošināta attālināta pieeja datubāzei “Letonika.lv”.

11.tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāžu izmantojums”

Datubāze	2019	2020	2021
Letonika			
skatījumi	181	1574	1210
piekļuves sesiju skaits	124	1090	996
News	527	813	1388

Būtiski palielinājies www.news.lv skatījumu skaits. Aktīvi to izmanto Tifloloģijas sektora darbiniece, sistematizējot materiālus par bibliotēku un tuvējās apkārtnes vēsturi, industriālo mantojumu, par neredzīgo cilvēku dzīvi un darbību, lai iegūtu ticamu, uz faktiem balstītu informāciju.

Krājuma un datubāžu popularizēšana

Krājuma popularizēšana notiek ar dažādiem informatīviem materiāliem. Viens no tiem ir jaunais informatīvais materiāls e-formātā “Gaisma” par jaunākajām grāmatām, ar iespēju to izdrukāt parastajā iespiedrakstā un Braila rakstā. Krājuma popularizēšana notiek arī bibliotēkas sociālajos tīklos un bibliotēkas tīmekļvietnē — regulāri tiek publicēti jaunieguvumu saraksti.

Ārkārtējās situācijas laikā, kad bibliotēka apmeklētājiem bija slēgta, pieauga lietotāju skaits, kuriem tika izsniegtas attālinātās piekļuves paroles datubāzei www.letonika.lv

LNerB Rīgā un filiālēs krājuma popularizēšanai regulāri tika rīkotas tematiskas, rakstnieku un dzejnieku jubilejām veltītas literatūras izstādes. Interesenti varēja iepazīties ar resursiem pielāgotajā formātā - taktilās grāmatas, grāmatas audio formātā, Braila rakstā un palielinātajā drukā.

Darbs ar parādniekiem

Darbs ar parādniekiem notiek regulāri. Darbs ar parādniekiem LNERB pamatā tiek veikts, atgādinot pa telefonu vai nosūtot atgādinājuma vēstuli e-pastā. Problēmas darbā ar parādniekiem – nepatiesa kontaktinformācija, daļa – aizbraukuši uz ārzemēm, nomainīts telefons vai adrese.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

LNERB Rīgā bērniem nodrošināta brīvpieeja krājumam, bērnu stūrītis ar četrām darba vietām, iespēja izmantot datoru mācību vajadzībām, drukas, skenēšanas, kopēšanas pakalpojums, interneta pieslēgums un bezvadu internets, abonētās datubāzes, tai skaitā attālinātā pieeja datubāzei “Letonika.lv”, uzziņas un konsultācijas, dažādi pasākumi, “Strazdulēnu skolas” nodarbības un izstādes. Informācija par izstādes saturu tiek sagatavota pielāgotā formātā – Braila rakstā, palielinātā drukā un audio formātā.

Īpaši strauji sarukuši darbā ar bērniem saistītie rādītāji: skolas uzsāka attālināto apmācību, ilglaicīgi tika liegta pieeja interneta lasītavām un radošajām lasītavām, kuras aktīvi izmantoja tieši bērni un jaunieši. Atbilstoši bibliotēkas lietošanas noteikumiem ārkārtējās situācijas laikā bērniem tika liegta brīvā laika pavadīšana bibliotēkā, t.sk. bērnu funkcionālās zonas un spēļu izmantošana. Stingru pulcēšanās ierobežojumu dēļ vairāki pārskata periodā ieplānotie pasākumi bērnu mērķauditorijai tika atcelti vai pārcelti uz 2022. gadu.

Krājuma veidošana bērniem

Bērnu un jauniešu mērķauditorijai paredzētais krājums pārskata periodā papildināts ar 472 informācijas resursiem (144 grāmatas parastajā iespiedrakstā, 46 Braila rakstā, 20 palielinātā drukā, 153 audiogrāmatas CD_mp3, 108 digitālie audio, 2 spēles). No tām 210 ir grāmatas trīs dažādos iespiedrakstos. Pirkti tikai 23 eksemplāri, jo bērnu lasītāju skaits bibliotēkās neliels. Ievērojami vairāk (121) izdevumi parastajā iespiedrakstā saņemti dāvinājumos. 10 grāmatas sagatavotas LNERB – 2 izdevumi pielāgoti palielinātā drukā, 8 - Braila rakstā. Bērnu auditorijai paredzētas arī 18 nosaukumu audiogrāmatas 154 kopijās.

Lai skolēni varētu aktīvi līdzdarbotos lasīšanas procesā, 9 Bērnu žūrijas - 2021 grāmatas tika reproducētas pielāgotā formātā - palielinātajā drukā, Braila rakstā un audioformatā.

Pārskata periodā galvenā uzmanība pievērsta bērnu un jauniešu grāmatu krājuma kvalitātes uzlabošanai, rekonplektējot nolietotus, maz pieprasītus, saturiski un vizuāli novecojušus dokumentus.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

LNERB Rīgā un tās filiālēs bērniem un jauniešiem nodrošināta brīvpieeja krājumam, iespēja izmantot datoru mācību vajadzībām, drukas, skenēšanas, kopēšanas, iesiešanas pakalpojums, interneta pieslēgums un bezvadu internets, abonētās datubāzes, tai skaitā attālinātā pieeja datubāzei “Letonika.lv”, uzziņas un konsultācijas, pasākumi un izstādes, iespēja iesaistīties brīvprātīgajā darbā. Diemžēl pārskata periodā epidemioloģiskās drošības prasību dēļ apmeklētājiem bija liegta bērnu funkcionālās zonas izmantošana, turklāt stingru pulcēšanās ierobežojumu dēļ telpās plānotie pasākumi un aktivitātes tika atceltas vai pārceltas uz 2022. gadu.

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

LNERB Rīgā 2021. gadā turpināja “Strazdulēnu skolas” nodarbības dažādu vecumu bērniem. Tā kā pārskata periodā epidemioloģiskās drošības dēļ bija periodi, kad nebija iespējams organizēt nodarbības un aktivitātes klātienē, “Strazdulēna skolas” nodarbības ieguva jaunu formātu — audionodarbības bērniem. Šajās audionodarbībās tika iekļauti galvenie nodarbību elementi, kā literāru darbu un to fragmentu priekšā lasīšana, jautājumu un radošo uzdevumu uzdošana, vēlāka atgriezeniskās saites iegūšana. Audionodarbības tika ieskaņotas bibliotēkā un nosūtītas audzinātājām, lai pēc pedagogu ieskatiem tiktu mērķtiecīgi izmantotas mācību procesā. Tika uzklautas pedagogu un skolēnu vēlnes, izvēloties aktuālus, nozīmīgus tematus un tos pielāgojot mācību tematiskajiem plāniem, piemēram, 3. novembrī “*Zeme rudeņos sudraba kamolus tin...*” (G. Salna) “Strazdulēnu skolas” audionodarbībā Rīgas Strazdumuižas vidusskolas - attīstības centra skolēni uzzināja par veļu laiku, zemliku jeb Dieva dienu atspoguļojumu latviešu folklorā un senajās tradīcijās. 11. novembrī “*Es dzirdu, es dzirdu. Es savu tēvzemi dzirdu.*” (M. Zālīte) 11. novembris – Lāčplēša diena. Vēstures stundā Rīgas Strazdumuižas vidusskolas - attīstības centra skolēniem saprotamā un vieglā valodā paskaidroti vēsturiskie notikumi. Izmantota grāmata “Mana Latvija” un mūzikas CD “Ieklausies dvēseļu putenī. Strēlnieku dziesmas”. Septembrī un oktobrī “Strazdulēnu skolas” nodarbības bērniem notika ārā, skolas parkā, ievērojot epidemioloģiskās drošības prasības. “Strazdulēnu skolas” nodarbības tika īstenotas, veiksmīgi sadarbojoties ar Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra pedagogiem un skolēniem.

Pārskata periodā bibliotēka piedalījās LNB lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2021” sadarbībā ar Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra pedagogiem un skolēniem. Par žūrijas ekspertiem kļuva 25 Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra 3.-7. klases skolēni. Tā kā lielākā daļa skolēnu ir neredzīgi vai

vājredzīgi, nodarbībās bibliotekāres kolekcijas grāmatas lasīja skolēniem priekšā. Ārkārtējās situācijas laikā, lai nepārtrūktu veiksmīgā sadarbība ar Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra 3., 4., 6., 7. klašu skolēniem – Bērnu žūrijas dalībniekiem, bibliotēka piedāvāja nodarbības audioformātā. Audionodarību veidā tika turpināta dalība lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2021”. Kopīgi tika iepazīts I. Melgalves un E. Lukšo-Ražinskas neparastais piedzīvojumu stāsts “Emī un Rū. Robota sirds”, S. Penipārkeres sirsnīgais romāns “Pakss”.

Lai skolēni varētu aktīvi līdzdarbotos lasīšanas procesā, 9 Bērnu žūrijas - 2021 grāmatas tika reproducētas pielāgotā formātā.

No 15.-21. novembrim norisinājās Ziemeļvalstu Literatūras nedēļa, kas ir projekts, ko Ziemeļvalstīs administrē Biedrības Norden asociācija (Foreningen Norden Forbund), bet Latvijā – Ziemeļu Ministru padomes birojs sadarbībā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu Literatūras centru. Nedēļas galvenais uzdevums ir Ziemeļvalstu literatūras un kultūras iepazīšana. 3. novembrī Rītausmas lasījums audioformātā tika nosūtīts Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra skolēniem. Rītausmas lasījumā tika iepazīta rakstnieces Kārinās Ērlandsones grāmata “Pērļu zvejniece”. Grāmatā, kas bija nominēta Ziemeļu Ministru padomes bērnu un jaunatnes literatūras balvai, lasītāji varēja pievienoties Mirandai ļoti kārotās pērles Acurauga medībās. Leģenda vēsta, ka tas, kurš šo pērli atradīs, nekad vairs ne pēc kā neilgosies.

2021. gada rudenī LNerB Rīgā tika izveidota pielāgotā sajūtu izstāde “Dabas mātes pieskāriens”, kurā bija iespējams pieskarties dažādiem dabas materiāliem un to tekstūrām. Dabā tekstūru varam ne tikai ieraudzīt, bet arī sajust, pieskaroties jebkura auga vai dabas objekta virsmai. Izstādes apmeklētāji ar pieskārienu palīdzību varēja sajust un apjaust, cik daudzveidīgas ir dabas veltes, piemēram, koka mizas, sūnas, ķērpji, zari, čiekuri u.c.

Pielāgojoties situācijai, vasaras brīvlaikā ārpus **Daugavpils filiāles** telpām tika organizēta izglītojoša brīvdabas spēle “Sajūtu dārza dārgumi”. Balstoties uz pieredzi, kas iegūta 2020. gadā, rīkojot brīvdabas spēli pamatskolas vecuma bērniem, un spēles dalībnieku pozitīvajām atsauksmēm, tika pieņemts lēmums organizēt šāda tipa pasākumu sākumskolas vecuma bērniem, samazinot pārvietošanās teritoriju līdz vietējam parkam – Sajūtu dārzam – un pielāgojot spēles saturu attiecīgajam vecumposmam un norises vietai. Pasākums, kas tika organizēts kā komandu spēle ar orientēšanās elementiem, bija veltīts dabas tematikai. Iekļaujot uzdevumus, kas pārbauda dalībnieku lasītprasmi, atjautību, erudīciju, uzmanību, novērošanas un radošās prasmes un stiprina bērnu sadarbības prasmes, spēle piedāvāja bērniem iespēju vērīgāk ieskatīties Sajūtu dārza – koku, ziedu, putnu un kukaiņu – pasaulē un mudināja saudzīgi izturēties pret apkārtējo vidi.

Lai rosinātu domāšanu, iztēli un radošumu un motivētu nolikt malā viedierīces, kas pārskata periodā tika izmantotas ne tikai izklaidei un komunikācijai, bet arī attālinātā mācību procesa nodrošināšanai, pavasara brīvlaikā, kad tika atzīmēta Starptautiskā laimes diena (20. marts), pirmsskolas un pamatskolas vecuma bērni tika aicināti ar vizuāliem līdzekļiem attēlot laimi – mirkļus, situācijas, notikumus, kad viņi jūtas laimīgi. Tā rezultātā tapa zīmējumu izstāde “Laime ir...”, kas sniedza priekšstatu par to, kā 21. gadsimta bērni vecumā no 5 līdz 14 gadiem izprot un interpretē laimes jēdzienu. Izstādes laikā bibliotēkas apmeklētāji tika aicināti balsot par mīļāko zīmējumu divās vecuma grupās, lai konkursa kārtā noteiktu uzvarētājus. Kopumā izstādes tapšanā piedalījās 12 bērni, savukārt izstādes darbu vērtēšanā un balsošanā par mīļāko zīmējumu – 20 bibliotēkas apmeklētāji.

Lasīšanas veicināšanas darbs pārskata periodā īstenots izstāžu formā – lai pievērstu dažāda vecuma bibliotēkas apmeklētāju uzmanību bērnu grāmatu krājuma resursu daudzveidībai, bērnu funkcionālajā zonā reizi divos mēnešos eksponētas tematiskas krājuma izlases, piemēram, “Būt ziemā ir forši!”, “Lidojumam labvēlīgs laiks”, “Rudens burvība”, “Zili zaļi brīnumi” u.c., savukārt vasaras brīvlaikā organizēta bērnu rakstnieku A. Volkova 130. un J. Zvirgzdiņa 80. dzimšanas dienai veltīta izstāde “Atver grāmatu – piedzīvojumi sauc!”.

Turpinot popularizēt brīvprātīgo darbu, pārskata periodā bibliotēka aicināja bērnus un jauniešus izplatīt vietējā mikrorajonā informācijas lapas par bibliotēkas pakalpojumiem un palīdzēt atgādāt līdz bibliotēkai makulatūru no tiem makulatūras vākšanas akcijas dalībniekiem, kuri paši veselības stāvokļa dēļ to izdarīt nespēja.

Jelgavas filiāle turpināja sadarbību ar Jelgavas Paula Bendrupa pamatskolu, kurā mācās bērni ar garīgās attīstības un citiem lasīšanas traucējumiem. Ieguldīts liels darbs LNB Bērnu literatūras centra lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2021” realizēšanā. Vairāki lasīšanas veicināšanas pasākumi notikuši klātienē, daži pasākumi atcelti sakarā ar Covid-19 ārkārtas situāciju, taču darbs projekta ietvaros turpinājies attālināti. Notikušas vairākas tikšanās ar pamatskolas bērniem, kuru laikā attīstītas lasīšanas veicināšanas prasmes. Visi «Bērnu žūrijas» eksperti – 25 saņēma balvas par dalību projektā, bet katra klase atsevišķi ieguva Pateicības rakstu.

Liepājas filiālē aktīvākais darbs ar bērniem notiek vasaras mēnešos, sadarbojoties ar pilsētas skolu bērnu vasaras nometnēm un bērnu un jauniešu organizācijām, tiek rīkotas informatīvi izglītojošas ekskursijas bibliotēkā, kurās jaunieši uzzina par bibliotēkas iespējām, speciālo tehniku, vēsturi. Tiek demonstrēti audio ieraksti, izmēģināts Braila raksts, taktilie piemēri. Lielākā daļa no visām ekskursijām bibliotēkā ir Liepājas mācību iestāžu audzēkņi. Pārskata periodā notika informatīvi izglītojošs pasākums pirmskolas vecuma bērniem – “Lasām

ar pirkstiem un ausīm”, kurā piedalījās bērni no Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes “Saulīte” vasaras nometnes “Kaleidoskops”.

Rēzeknes filiālē bērni un jaunieši tika aicināti piedalīties bibliotēkas rīkotajās dzejas akcijās - “Paceļot acis uz debesīm” un “Lai vienmēr blakus drauga plecs!”. Dzejas akcijās iesaistījās arī bērni, lai apliecinātu savu radošumu, rakstot dzeju. Jauno lasītāju iesūtītie dzejoļi tika publicēti 2022.gada janvāra avīzītes “Bazūne” literārajā pielikumā.

Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola2030)” ietvaros (minēt konkrētus piemērus)

2. decembrī Latvijas Neredzīgo bibliotēkas pārstāvji (t.sk. bibliotēkas direktore) piedalījās Valsts Izglītības satura centra (VISC) īstenotā ESF projekta «Kompetenču pieēja mācību saturā» (Skola2030) ietvaros rīkotajā attālinātajā ieviešanas darbseminārā «Tekstveide vieglajā valodā iekļaujošas izglītības atbalstam». Semināra mērķis bija mācību līdzekļu tekstu adaptētāju kompetenču paplašināšana jauno mācību līdzekļu tekstu pilnveidei. Neredzīgo bibliotēka, lai iegūtu teorētiskās zināšanas darbam ar grāmatu pielāgošanu vieglajā valodā, ne tikai klausījās lektoros, bet arī aktīvi iesaistījās darba grupās, kur notika tekstu analīze un veidošana, domājot par attiecīgo mērķauditoriju.

2021. gadā turpinājās “Strazdulēnu skolas” nodarbības dažādu vecumu bērniem. 16. aprīlī “Tā es dzirdu!” “Strazdulēnu skolas” nodarbībā bērni iepazinās ar grāmatas “Skaļi, klusu, čukstus” atziņām. Tajā aplūkoti trokšņi un mūzikas skaņas, pilsētas un dabas skaņas, vecākā skaņa pasaulē un klusākā mūzika cilvēces vēsturē. Tika izmantotas arī bibliotēkas krājumā esošās enciklopēdijas. 16. aprīlī tika atzīmēta Pasaules balss diena. 23. aprīlī “Kas tad tas?” nodarbībā tika izmantota A. Vanagas, A. Lielpēteres grāmata “Pagalma enciklopēdija jeb Kas tad tas?”, kurā interesanti, maz zināmi fakti ir ietērpti dzirkstošos, asprātīgos dialogos un vārdu spēlēs, kas pārsteidza visu vecumu bērnus. 14. maijā “Sīki, jautri kukainīši” “Strazdulēnu skolas” nodarbībā bērni ieklausījās dzejas un literāru darbu fragmentos, kuros darbojās dažādi kukaiņi, kas, dabai mostoties, pavasarī sāk aktīvi rosīties. Tika izmantotas tādas grāmatas kā R. Dmuhovskiene “Skudriņa Kāpēcīte”, A. Goba “Sīki, jautri kukainīši”, K. Looka “Lidostas blaktis nepadodas”, L. Vinogradova “Mežpasakas” un informācija par kukaiņiem no enciklopēdijām. 21. maijā “Meži rūca, meži šņāca,/Bites gāja kumuriem;/Man bij tādis liels prieks,/Man ielīda ozolā.” “Strazdulēnu skolas” nodarbībā bērni uzzināja informāciju par bitēm un bišu dzīvi no enciklopēdijām un uzzīņu literatūras, literāro darbu fragmentiem un dzejoļiem. 20. maijā tika atzīmēta Pasaules bišu diena. 16. septembrī “Spēles ar burtiņiem” “Strazdulēnu skolas” nodarbībā bērni iepazīna L. Eihmanes grāmatas “Puiku alfabēts. Arī drosmīgām meitenēm” neparastos stāstus ar skaņu atkārtojumiem, ļaujot vieglāk apgūt skaņu un burtu

savstarpējo saistību. Tika iekļauta arī J. Zvirgzdiņa grāmatas “Kapteiņa zirdziņš” priekšā lasīšana.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

LNerB Rīgā ir izveidojusies veiksmīga un regulāra sadarbība ar Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra skolotājām un skolēniem. Šajā izglītības iestādē mācās vājredzīgi un neredzīgi skolēni, kuriem ir iespēja piedalīties dažādos bibliotēkas organizētajos pasākumos – literārajos rītos, grāmatu atvēršanas svētkos bibliotēkā, digitālās prasības un medijprasības stundās. Aktivizējot darbu ar bērniem un jauniešiem, LNerB jau 4 gadus iesaista šīs skolas audzēkņus “Bērnu un jauniešu žūrijas” lasīšanas un vērtēšanas darbā.

Viens no galvenajiem bibliotēkas sadarbības partneriem **Daugavpils filiālei** ir Daugavpils pilsētas 9. speciālā pirmsskolas izglītības iestāde bērniem ar redzes traucējumiem, sadarbībā ar kuru rīkoti kopīgi pasākumi un īstenota bibliotēkas pakalpojumu popularizēšana.

Jelgavas filiālei nostiprināta sadarbība ar Jelgavas Paula Bendrupa pamatskolu.

Liepājas filiāle sadarbojas ar pašvaldības mācību iestādēm, organizējot informatīvi izglītojošas ekskursijas bibliotēkā. Pandēmijas ierobežojumu dēļ 2021.gadā filiālbibliotēku apmeklēja tikai divas mācību iestāžu ekskursijas - Liepājas Raiņa 6.vidusskolas 7.klases skolēni un Liepājas Universitātes Pedagoģijas un sociālā darba fakultātes studenti. Gan topošie sociālie darbinieki, gan viņu pasniedzēji ieguva informāciju par bibliotēkas specifiku, pielāgotām tehnoloģijām, saskarsmi ar cilvēkiem ar redzes invaliditāti, vides pieejamību, pielāgoto literatūru - Braila rakstā, audiogrāmatām, palielinātās drukas, mācību literatūras piedāvājumu skolēniem ar lasīšanas traucējumiem.

Sadarbībā ar Rēzeknes novada Griškānu PII mācību personālu, **Rēzeknes filiālē** tika rīkota 5-6 g. vecuma bērnu zīmējumu izstāde “Mana mīļākā grāmata”. Gatavojot zīmējumus, bērni lasīja grāmatas kopā ar savu ģimeni, kurai ir liela nozīme bērnu lasītprasmes attīstīšanā. Zīmējumos bērni atspoguļoja mīļākos grāmatu varoņus. Sadarbībā ar izglītības iestādes skolotājām filiāles telpās tika noformēta bērnu zīmējumu izstāde.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Pārskata periodā par prioritāti bija izvirzīta mērķtiecīga novadpētniecības un tifloloģijas darba popularizēšana un krājuma pieejamības veicināšana tiešajai mērķauditorijai, aktualizējot dažādas tēmas un organizējot izglītojošas izstādes. Novadpētniecības un tifloloģijas materiālu

atlase digitalizācijai un datu ievadei Pētniecības datu bāzē. Krājuma digitalizācijas procesa uzsākšana.

Pārskata periodā novadpētniecības darbs veikts saskaņā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Pētniecības datubāzes koncepciju, kas ir lokālas teritorijas materiālu, galvenokārt publikāciju, apzināšana, sistematizācija, glabāšana, pieejamības nodrošināšana un popularizēšana. LNERB ir savākta un apkopota informācija par neredzīgiem zinātniekiem, mūziķiem un citiem kultūras darbiniekiem, novadniekiem, LNERB un Latvijas Neredzīgo biedrības vēsturi u.c. tēmām. Tāpat LNERB tiek vākti un sistematizēti materiāli par bibliotēku un tuvējās apkārtnes vēsturi, par novadniekiem ar redzes invaliditāti, tai skaitā arī par bibliotēkas lasītājiem un notikumiem, kas saistīti ar neredzīgu un vājredzīgu cilvēku dzīvi. Tāpēc novadpētniecības darbs LNERB ir cieši saistīts ar tifloloģiju, kas ir medicīnisko zināšanu kopums par redzes zuduma cēloņiem, ārstēšanu un profilaksi. Tifloloģija ietver arī jautājumus par neredzīgo aprūpi, rehabilitāciju un sociālo integrāciju. Tifloloģiskais darbs ir saistīts ar informācijas vākšanu par neredzīgo dzīvi, sadzīvi, viņu izglītošanu, darbību un sasniegumiem gan Latvijā, gan ārvalstīs.

Pārskata periodā bibliotēkas lietotājiem tika piedāvātas iespējas izmantot tifloloģijas un novadpētniecības krājumu, tematiskās mapes, iesaistīties bibliotēku projektos, izmantot novadpētniecības izstāžu materiālus, piedalīties bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanā, bibliotēkas vēstures un novada izzināšanā.

Novadpētniecības un tifloloģijas darba prioritāte pārskata periodā izvirzīta darba uzsākšana Pētniecības datubāzē. Pamatojoties uz Pētniecības datu bāzes (PDB) koncepciju, LNERB BIS ievadīta informācija par novadpētniecības un tifloloģijas mapēm. Lasītājiem nodrošināta piekļuve informācijai par novadpētniecības materiāliem: e-katalogā kā npublicētie materiāli iekļauti Studiju darbi un novadpētniecības, tifloloģijas mapes, bibliotēkas tīmekļvietnē izveidota digitāla kolekcija par LNERB ēkām dažādos laika posmos, kā arī norādīts bibliogrāfisks saraksts par Tifloloģijas sektorā pieejamiem Studiju darbiem.

Daugavpils filiālē 2021. gadā reizi ceturksnī rīkotas izstādes ar mērķi pievērst apmeklētāju uzmanību nozīmīgiem notikumiem un personībām novadpētniecības un tifloloģijas jomā un popularizētu bibliotēkas darbu un krājumu, piemēram, aizsākts izstāžu cikls “Neredzīgie kultūras un sporta pasaulē”, kuru plānots turpināt arī 2022. gadā. Lai veicinātu informācijas pieejamību, lietotājiem ar redzes traucējumiem tika piedāvāta jauna iespēja – tematiskas novadpētniecības un tifloloģijas publikāciju izlases audio formātā

Novadpētniecības un tifloloģijas krājums

Novadpētniecības un tifloloģijas krājumu veido: grāmatas un seriālizdevumi (gan redzīgo rakstā, gan Braila rakstā), audio materiāli, arhīvu dokumentu izraksti, kopijas no rakstiem periodiskajos izdevumos, studentu izstrādātie pētījumi, lietišķie materiāli, nepublicētie dokumenti, mutvārdu vēsture, atmiņu pieraksti, bibliotēkas lietotāju personīgo arhīvu materiālu kopijas, fotogrāfijas.

LNerB tifloloģijas sektorā ir pieejamas tematiskās novadpētniecības un tifloloģijas mapes, kuras tiek regulāri papildinātas, kā arī atsevišķi iespieddarbi.

Krājumā esošā literatūra ietver tādas nozares kā tifoldpedagoģija, tiflopsiholoģija, tiflotehnika u.tml.

LNerB tīmekļvietnes sadaļā “Lasītāju apkalpošanas nodaļa” ir iegūstamas ziņas par Tifloloģijas sektorā pieejamo informāciju gan novadpētniecībā, gan tifloloģijas jautājumos, sadaļā “Pētniecība” ir pieejams saraksts ar krājumā esošo studentu darbiem.

Pārskata periodā gan attālinātajā darba režīmā, gan klātienēs darbā pārskatītas un strukturētas 36 tematiskās mapes. Pārbaudīta tematisko mapju satura kvalitāte un atbilstība datu ievadei Pētniecības datubāzē.

Iespēju robežās bibliotēka iegādājas dažādas tifloloģiskā un novadpētniecības satura grāmatas. Diemžēl, latviešu valodā iznāk maz grāmatu par tifloloģiju un ar to saistītām zinātnes nozarēm, tomēr, pieprasījums pēc šīs informācijas ir liels.

Bibliotēkas lasītāji izrāda lielu interesi gan par sava novada vēsturi, gan jaunāko informāciju, kas saistīta ar neredzīgu cilvēku sasniegumiem dažādās dzīves jomās. Bibliotēku apmeklē medicīnas un sociālo zinātņu studenti, kas raksta kādu zinātnisku darbu.

Komplektēšana, ietvertu materiālu veidi

Novadpētniecības un tifloloģijas krājumu veido: grāmatas un seriālizdevumi (gan redzīgo rakstā, gan Braila rakstā), audio materiāli, arhīvu dokumentu izraksti, kopijas no rakstiem periodiskajos izdevumos, studentu izstrādātie pētījumi, lietišķie materiāli, nepublicētie dokumenti, mutvārdu vēsture, atmiņu pieraksti, bibliotēkas lietotāju personīgo arhīvu materiālu kopijas, fotogrāfijas.

LNerB tifloloģijas sektorā ir pieejamas tematiskās novadpētniecības un tifloloģijas mapes, kuras tiek regulāri papildinātas, kā arī atsevišķi iespieddarbi.

Krājumā esošā literatūra ietver tādas nozares kā tifoldpedagoģija, tiflopsiholoģija, tiflotehnika u.tml.

LNerB tīmekļa vietnē sadaļā “Lasītāju apkalpošanas nodaļa” ir iegūstamas ziņas par Tifloloģijas sektorā pieejamo informāciju gan novadpētniecībā, gan tifloloģijas jautājumos, sadaļā “Pētniecība” ir pieejams saraksts ar krājumā esošo studentu darbiem.

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Pārskata periodā LNerB uzsākta datu ievade Pētniecības datubāzē. Bibliotēkas tīmekļvietnē sadaļā “Novadpētniecība” izveidota digitālā foto kolekcija “Strazdumuižas ciemats attēlos”- 20. gadsimta piecdesmitajos un sešdesmitajos gados Strazdumuižā uzsākta Neredzīgo ciemata celtniecība. Galerijā aplūkojami attēli ar ciemata apbūvi no sešdesmitajiem gadiem līdz 1988.gadam. Digitalizēti 76 fotoattēli no “Neredzīgo ciemata” vēstures aktīvistu arhīviem.

Pētniecības datubāzē ievadītas 81 tematiskās novadpētniecības un tifloloģijas mapes (36 Rīgā, 4 Balvos, 3 Cēsīs, 20 Daugavpilī, 3 Jelgavā, 7 Liepājā, 4 Rēzeknē, 4 Ventspilī) un 28 studentu darbi par tifloloģijas tēmu.

Novadpētniecības darba popularizēšana

LNerB Rīgā un tās filiālēs ir notikuši dažādi tifloloģijas un novadpētniecības darbu popularizējoši pasākumi.

Viena no biežāk izmantotajām novadpētniecības darba popularizēšanas metodēm ir novadpētniecības tematikas izstādes. Lai pievērstu apmeklētāju uzmanību nozīmīgiem notikumiem un personībām novadpētniecības un tifloloģijas jomā un popularizētu bibliotēkas darbu un krājumu, pārskata periodā organizētas vairākas izstādes.

Izstādes:

- „Necīnies ar tumsu, iededz tumsā gaismu” – piedāvājam ielūkoties apgaismes ierīču vēsturē un daudzveidībā, sākot no skalu uguns līdz kvēlspuldzes lampām, izmantojot arī bibliotēkā pieejamās grāmatas par šo tēmu. Šī pati izstāde veidota arī kā Virtuālā izstāde un ir apskatāma bibliotēkas mājas lapā sadaļā „Virtuālās izstādes”.

- „Redzes zagle – glaukoma” - populāri zinātniskās literatūras izstāde veltīta Pasaules Glaukomas nedēļai

- „Stāsti, kas iedvesmo nepadoties” - tifloloģijas materiālu popularizējoša izstāde, kas veltīta Nedzirdīgi neredzīgo dienai, iepazīstinot ar nedzirdīgi neredzīgajiem cilvēkiem, kas savā dzīvē daudz sasnieguši.

- „Rutku Tēvam – 135” – izstāde par godu novadniekam, Strazdumuižas iedzīvotājam, izstādīta Arveda Mihelsona biste, ko veidojis, bibliotēkas lietotājs V.Kurpeniks, kā arī Rutku Tēva sarakstītās grāmatas, gan parastajā drukā, gan audioformātā.

- Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Skaņu ierakstu studijai 60”
- “Baltajam spieķim 100”

Daugavpils filiāle aizsākot izstāžu ciklu “Neredzīgie kultūras un sporta pasaulē”, kuru plānots turpināt arī 2022. gadā, veidotas divas izstādes – Starptautiskajai sporta dienai veltīta izstāde “Ticēt sev – neredzīgie sportā”, kuru tostarp papildināja pielāgotās galda spēles un neredzīgo sporta inventārs (skanoša bumba, šoudauna piederumi), un Dzejas dienām veltīta izstāde “Zīmēt ar vārdiem – neredzīgie dzejnieki”. Jāatzīmē, ka izstādes “Ticēt sev – neredzīgie sportā” laikā lietotājiem ar redzes traucējumiem tika piedāvāta audio formātā sagatavotā publikāciju izlase par neredzīgajiem sportistiem un pielāgotajiem sporta veidiem, savukārt par neredzīgajiem dzejniekiem un viņu darbiem tikai sagatavots literārais apskats. Audioierakstus varēja saņemt zibatmiņā un elektroniski, un lietotāji bija ļoti pateicīgi par iespēju atklāt un iepazīt spēcīgas, talantīgas un iedvesmojošas personības ar redzes traucējumiem. Izmantojot bibliotēkas uzkrātos novadpētniecības materiālus, audio formātā tika sagatavota arī rakstu izlase “Uz priekšu pagātnē!”, kas Daugavpils pilsētas svētku nedēļas laikā piedāvāja lietotājiem iepazīt pilsētas transporta vēsturi, kas 2021. gadā bija izvēlēta par galveno pilsētas svētku tēmu. Veicot tematisku novadpētniecības materiālu ieskaņošanu, bibliotēka dara pieejamu kaut nelielu daļu bagātīgās kultūrvēsturiskās informācijas par Daugavpili, kura citādi nav pielāgota audio formātā vai Braila rakstā. Bibliotēkas īstenotais darbs tifloloģijas jomā guva atspoguļojumu baltā spieķa simtgadei veltītajā publikācijā Daugavpils laikrakstā *Миллион* – papildus tam, ka rakstā minēta bibliotēkas rīkotā izstāde “Baltajam spieķim 100”, tajā izmantoti bibliotēkas sagatavotie statistikas dati un uzticami materiāli par baltā spieķa vēsturi.

Liepājas filiālē izdalīts atsevišķs plaukts izdevumu kolekcijai novadpētniecības jomā. Te atrodas grāmatu kolekcija „Mūsējie”, kura sastāv no literārajiem darbiem, kurus sarakstījuši bijušie vai esošie liepājnieki, kā arī grāmatas par Liepāju un liepājniekiem.

Rēzeknes filiālē pārskata periodā novadpētniecības krājuma popularizēšanai rīkotas izstādes „Dzejas tūre pa Latgali”, „Latgalei atdots mūžs” (Valērija Seile) u.c. Tifloloģijas popularizēšanai rīkotas izstādes:

- Izstādē „Kā lasa un raksta neredzīgie?” popularizēti pielāgotās literatūras formāti (grāmatas Braila rakstā, palielinātā drukā, audio grāmatas, taktilās grāmatas), pielāgotie rakstu veidi (Braila, Hebolda un līnijraksts) un tehniskie palīgīdzekļi, ko cilvēki ar redzes traucējumiem izmanto, lai lasītu un rakstītu.
- Izstādes „Pārāk tumšs un nepanesami kluss” mērķis bija iepazīstināt sabiedrību ar zinātnisko darbinieci, defektologi, pedagoģi, literāti Olgu Skorohodovu, kura neskatoties uz redzes un dzirdes trūkumu, radījusi virkni zinātnisku darbu, kas skar nedzirdīgi neredzīgo bērnu attīstības, audzināšanas un izglītošanās problēmas.

- Izstāde „Latvijas Neredzīgo biedrībai – 95” vēstīja par šīs nevalstiskās organizācijas, kas ir lielākā un vecākā sabiedriskā labuma organizācija, apvienojošā un pārstāvošā personu ar redzes invaliditāti intereses, vēsturi, pakalpojumiem, pēdējiem projektiem un cilvēkiem, kas daudz darījuši tās attīstībā.

- Izstādes „13.novembris - Starptautiskā Neredzīgo diena” mērķis bija iepazīstināt apmeklētājus ar ievērojamām neredzīgām personībām – visu laiku lielāko neredzīgo ceļotāju un grāmatu autoru Džeimsu Holmanu un leģendāro bulgāru gaišreģi Vangu.

Virtuālās izstādes

- „Necīnies ar tumsu, iededz tumsā gaismu” – ieskats apgaismes ierīču vēsturē.

Ekskursijas

Mācību programmas ietvaros, ar darbu LNERB iepazīnās Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku darba nodaļas maģistrantūras 2. kursa studenti (12).

LNERB Skaņu ierakstu un informāciju tehnoloģijas nodaļas 60 gadu jubilejas ietvaros, tika veidota 4 rakstu sērija bibliotēkas avīzē „Bazūne”, ļaujot ielūkoties studijas tapšanas vēsturē laikā no 1962.gad līdz 2021.gadam, kā arī aizsākta jauna rubriku «Runā diktori». Tajā diktori – Ilvars Jansons, Zane Bičevska, Kristīna Kokina, Dina Kāgane – Kovaļova lasītājus iepazīstināja ar sevi, tādā veidā atklājot, kas slēpjas aiz audiogrāmatu ielasītāju balsīm.

Sadarbība novadpētniecības jomā

- Sadarbība ar Latvijas Neredzīgo biedrību un tās teritoriālajām organizācijām (Balvos, Cēsīs, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē un Ventspilī) dažādu pasākumu organizēšanā un norisē.

- Sadarbība ar Latvijas Neredzīgo biedrības izdoto žurnālu “Rosme”, kur tika publicēti raksti par novadpētniecības un tifloloģijas tēmām.

- Sadarbība ar vietējo Strazdumuižas radio, sagatavojot informāciju par izstādēm un pasākumiem LNERB.

- Sadarbība ar iestādēm, ar novadniekiem, privātpersonām, kolekcionāriem.

- Ārkārtējās situācijas laikā regulāra informācijas apmaiņa ar LNERB filiālbibliotēkām notika lietotnē Whatsapp, e-pastā un ar telefona starpniecību, par novadpētniecības tematisko mapju struktūru un ievadi Pētniecības datubāzē.

- Parskata periodā, izveidojusies sadarbība ar Baldones novada bibliotēku, skenētā veidā iegūstot laikraksta „Diena” publicētos rakstus par tifloloģijas tēmu.

- **Daugavpils filiālei** ir veiksmīga sadarbība ar vietējiem iedzīvotājiem, Daugavpils Neredzīgo biedrības ciemata iedzīvotāju padomi un SIA “Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centra” Daugavpils filiāli, biedrību “Punktu brālība”. Pārskata periodā uzsākta sadarbība ar bijušajiem Latvijas Neredzīgo biedrības Daugavpils mācību un ražošanas uzņēmuma darbiniekiem priekšmetisku vēstures liecību vākšanā, lai varētu organizēt uzņēmuma vēsturei veltītu izstādi. Diemžēl nelabvēlīgās epidemioloģiskās situācijas dēļ visas Latvijas Neredzīgo biedrības Daugavpils mācību un ražošanas uzņēmuma 60. gadadienai veltītās aktivitātes – gan izstāde, gan atmiņu stāstu vakars – tika pārceltas uz 2022. gadu.

- **Rēzeknes filiālei** ir izveidojusies laba sadarbība ar Latgales Kultūras centra izdevniecību (novadpētniecības krājuma papildināšanā, saņemot izdevniecībā izdoto grāmatu dāvinājumus), vietējo laikrakstu “Rēzeknes Vēstis” (publikācijas avīzē), tifloloģijas jomā — ar Latvijas Neredzīgo biedrības Rēzeknes teritoriālo organizāciju, Rehabilitācijas centra Rēzeknes filiāli (tiflotehnikas līdzekļu un novadpētniecības materiālu piegāde izstādēm).

Jauninājumi novadpētniecības darbā

Pārskata periodā tika uzsākts darbs Pētniecības datubāzē, ievadot novadpētniecības mapju analītiskos aprakstus. Veikta iepriekš savākto novadpētniecības materiālu strukturēšana mapēs, kuras ievadītas bibliotēkas informācijas sistēmā. Lasītājiem nodrošināta piekļuve informācijai par novadpētniecības materiāliem: e-katalogā kā npublicētie materiāli iekļauti Studiju darbi un novadpētniecības, tifloloģijas mapes. Bibliotēkas tīmekļvietnē izveidota digitāla kolekcija par LNERB ēkām dažādos laika posmos, kā arī norādīts bibliogrāfisks saraksts par Tifloloģijas sektorā pieejamiem Studiju darbiem. Pētniecības datubāzē ievadītas 81 tematiskās novadpētniecības un tifloloģijas mapes (36 Rīgā, 4 Balvos, 3 Cēsīs, 20 Daugavpilī, 3 Jelgavā, 7 Liepājā, 4 Rēzeknē, 4 Ventspilī) un 28 studentu darbi par tifloloģijas tēmu.

Covid-19 pandēmijas dēļ daudzi lietotāji pārskata periodā **Daugavpils filiāli** apmeklēja retāk, daži pilnībā pārgāja uz attālinātajiem pakalpojumiem, turklāt stingru pulcēšanās ierobežojumu dēļ nebija iespējams rīkot novadpētniecības lasījumus, kurus ļoti iecienījusi tiešā mērķauditorija. Šo iemeslu dēļ bibliotēka sāka piedāvāt lietotājiem ar redzes traucējumiem jaunu iespēju – audio formātā sagatavotos novadpētniecības un tifloloģijas izstāžu apskatus un tematiskas publikāciju izlases, tādējādi veicinot informācijas pieejamību un mazinot atstumtības risku. Piemēram, izstādes “Baltajam spieķim 100” apmeklētāji tika aicināti pārbaudīt savu erudīciju baltā spieķa vēsturei veltītajā faktu spēlē “Kas? Kur? Kad?”, savukārt lietotājiem, kuri dažādu iemeslu, tai skaitā attālās dzīvesvietas, dēļ nevarēja apmeklēt bibliotēku klātienē, tika piedāvāta alternatīva – iespēja piedalīties spēlē lietotnē *WhatsApp*.

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Galvenā novadpētniecības un tifloloģijas problēma ir mūsdienīgas literatūras par tifloloģijas jautājumiem trūkums. Lai risinātu jautājumu par jaunākās literatūras trūkumu novadpētniecībā un tifloloģijā, jāveic izpēte par pieejamajiem mūsdienīgajiem iespieddarbiem un jāaktualizē to komplektēšana. Nepieciešama tifloloģijas krājuma kvalitātes un aktualitātes uzlabošana, lai varētu piedāvāt interesentiem mūsdienīgus un kvalitatīvus darbus par neredzīgo psiholoģiju, rehabilitāciju, pedagoģiju un citiem jautājumiem.

Aktīvāk jāpievēršas novadpētniecības un tifloloģijas krājuma popularizēšanai, izmantojot izstādes, publikācijas, organizējot dažādus tematiskos pasākumus. Jāaktivizē darbs ar sadarbības partneriem.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības.

Nākamajā pārskata periodā jāturpina attīstīt novadpētniecības un tifloloģijas krājumu, meklējot un apkopojot nepieciešamo informāciju, kā arī līdzdarboties LNERB Pētniecības datubāzes izveidē un digitalizācijā, sakārtot tifloloģijas mapes ievadei BIS. Darbs ar novadpētniecības krājumu ir darbietilpīgs - materiālu vākšana, apkopošana un noformēšana. Bibliotekāriem nepieciešams pilnveidot savas zināšanas un prasmes šajā jomā.

Jāturpina uzkrāt, sistematizēt un saglabāt informāciju par lokālo kultūrvidi, vēsturi un novadniekiem. Lai informācija būtu pieejamāka lietotājiem, ir nepieciešams turpināt sakrātā materiāla digitalizāciju. Radot iespēju attālināti piekļūt novadpētniecības un tifloloģijas materiāliem, tiks veicināta arī lielāka sabiedrības izpratne par jautājumiem, kas skar redzes invalīdu dzīvi, gan cilvēku ar īpašām vajadzībām dzīvi un sabiedrisko darbību.

Lai veicinātu bibliotēkas novadpētniecības un tifloloģijas krājuma un pakalpojumu pieejamību tiešajai mērķauditorijai un īstenotu nozīmīgo izglītojošo funkciju, arī pēc epidemioloģiskās situācijas normalizēšanās un visu ierobežojumu atcelšanas, būtu jāturpina pārskata periodā uzsāktās iniciatīvas, interesentiem būtu jāpiedāvā iespēja attālināti piekļūt audio formātā sagatavotajam saturam.

Jāturpina pieredzes apmaiņa ar citām bibliotēkām novadpētniecības jautājumos.

Lai saglabātu kultūrvēsturisko mantojumu un nodrošinātu informācijas pieejamību plašākai sabiedrības daļai, pilnveidot Pētniecības datubāzes saturu ar novadpētniecības un tifloloģijas materiāliem.

9. Projekti

12.tabula "Projektu apkopojums"

Projekta nosaukums	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/neatbalstīts
UNESCO LNK tīkla iniciatīva "Stāstu bibliotēka"	-	2019. – 2021. gadam. Mērķis - veicināt neformālo izglītību mantojuma jomā caur stāstniecību kā nozīmīgas nemateriālā kultūras mantojuma daļas aktualizēšanu Latvijā. Bibliotēka rīko stāstu stāstīšanas pasākumus, kā arī aktīvi iesaistās UNESCO LNK organizētās aktivitātēs.	Atbalstīts
LNB Bērnu literatūras centra "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija-2021" LNerB Rīgā un Jelgavas filiālē	132,00	Mērķis - veicināt lasītprasmi un interesi par grāmatām, vienot lasītājus un rosināt diskusijas par labāko oriģinālliteratūru un ārzemju literatūru bērniem. Sekmēt augstvērtīgas literatūras izplatību un atpazīstamību bērniem ar redzes traucējumiem un citādām lasīšanas grūtībām.	Atbalstīts
VKKF projekts «Sadzirdēt rakstnieku»	360,00	Projekta mērķis - sekmēt interesi par latviešu literātiem un viņu grāmatām.	Atbalstīts

Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

Lai sekmētu zināšanas un interesi par latviešu literātiem un viņu grāmatām un, lai pilnveidotu lasīšanas veicināšanas iespējas cilvēkiem ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, Jelgavas filiālbibliotēka īstenoja projektu «Sadzirdēt rakstnieku», kurā piedalījās trīs autori - Ieva Samauska, Maija Laukmane un Harijs Krūze. Projekts tika iesniegts VKKF 2021. gada regulāro projektu konkursā un ieguva finansiālu atbalstu. Autori, kurus aicināt, tika izvēlēti ņemot vērā bibliotēkas lasītāju interesi un pieprasījumu, kā arī ņemot vērā autoru devumu latviešu oriģinālliteratūrā. Ieva Samauska ir daudzu bērnu dzejoļu un stāstu autore. Vairākkārt nominēta Jāņa Baltvilka balvai bērnu literatūrā un Latvijas Literatūras gada balvai, 2015. gadā saņēmusi Pastariņa prēmiju. Harijs Krūze — jelgavnieks, kura dzejas auditorija ir ļoti plaša — sev atbilstošas noskaņas un tēmas viņa dzejā var sameklēt ikviens dzejas lasītājs. Dzejnieks savulaik strādājis žurnālos «Ezis» un «Dadzis», ir iznākuši divi dzejoļu krājumi. Maija Laukmane ir vairāku dzejoļu krājumu autore. Raksta grāmatas gan pieaugušajiem, gan bērniem, darbojusies arī publicistikā. Pastariņa prēmijas laureāte, četrus gadus pēc kārtas — 2009., 2010., 2011. un 2012. saņēmusi Lauku bibliotēku atbalsta biedrības balvu «Lielā lasītāju balva» kā lasītākā dzejniece Latvijā. Projektu «Sadzirdēt rakstnieku» tika realizēts līdz 2021. gada oktobrim.

Bibliotēku mērķis ir glabāt un nodot tālākām paaudzēm cilvēku radīto informāciju. Viens no veiksmīgas **Jelgavas filiālbibliotēkas** sadarbības rezultātiem ir UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas iniciatīvas tīkls «Stāstu bibliotēkas». Nozares ekspertiem tīkla darbības ietvaros notiek stāstniecībai veltīti attālināti pasākumi. Atklājot stāstnieku festivālu «Ziv zup» aprīļa tiešsaistes seminārā «Vietu, lietu un cilvēku stāsti: starp tiešsaisti un iesaisti» tikās «Stāstu bibliotēkas» dalībnieki un stāstnieki, lai pārrunātu pagājušā gada notikumus un nākotnes ieceres. Semināra atklāšanā piedalījās UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre Baiba Moļņika, notika elektroniskā izdevuma «Vietu, lietu un cilvēku stāsti» atvēršana, sniegts izvērtējums par «Stāstu bibliotēku» aktivitātēm 2020. gadā, kuru sagatavoja Jelgavas filiālbibliotēkas vadītāja Iveta Dārzniece un LU LFMI Latviešu folkloras krātuves pētnieks Guntis Pakalns. Latvijas Stāstnieku asociācijas valdes locekle Māra Mellēna informēja par svarīgākajām stāstnieku aktivitātēm 2021. gadā, to stratēģiju un aktuālajiem uzdevumiem. Seminārā uzstājās arī apgāda «Madris» vadītāja Skaidrīte Naumova, LU LFMI pētnieks Sandis Laime, filozofe, LU emirētā profesore Skaidrīte Lasmane un citi referenti.

Pārskata periodā **LNERB Rīgā** jau ceturto gadu piedalījās LNB lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2021” sadarbībā ar Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra pedagogiem un skolēniem. Par žūrijas ekspertiem kļuva 25 Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra 3.-7. klases skolēni. Tā kā lielākā daļa skolēnu ir

neredzīgi vai vājredzīgi, nodarbībās bibliotekāres kolekcijas grāmatas lasīja skolēniem priekšā. Ārkārtējās situācijas laikā, lai nepārtrūktu veiksmīgā sadarbība ar Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra 3., 4., 6., 7. klašu skolēniem – Bērnu žūrijas dalībniekiem, bibliotēka piedāvāja nodarbības audio formātā. Audionodarību veidā tika turpināta dalība lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2021”. Kopīgi tika iepazīts I. Melgalves un E. Lukšo-Ražinskas neparastais piedzīvojumu stāsts “Emī un Rū. Robota sirds”, S. Penipārkeres sirsnīgais romāns “Pakss”.

Lai skolēni varētu aktīvi līdzdarbotos lasīšanas procesā, 9 Bērnu žūrijas - 2021 grāmatas tika reproducētas pielāgotā formātā.

Jelgavas filiālbibliotēka sadarbībā ar Jelgavas Paula Bendrupa pamatskolu 3 gadus piedalās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra rīkotajā lasīšanas veicināšanas projektā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Piedalīšanās lasīšanas projektā nav tikai iepazīšanās ar grāmatu un tās priekšā izlasīšana. Grāmatas saturs tiek pārrunāts, bibliotekārs izzina bērnu domas par lasīto, visi kopā piedalās grāmatas apspriešanā, tiek veidotas zīmējumu izstādes.

Pārskata periodā, noslēdzot “Bērnu, jauniešu un vecāku žūriju 2021”, elektroniskās anketas aizpildīja 25 bērni, kas piedalījās projektā 5+ , 9+ vecuma grupās. Februārī Jelgavas filiālbibliotēkā noslēdzās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra lasīšanas veicināšanas programma «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2020». Vairāki lasīšanas veicināšanas pasākumi notikuši klātienē, daži pasākumi atcelti sakarā ar Covid-19 ārkārtas situāciju, taču darbs projekta ietvaros turpinājies attālināti. Visi «Bērnu žūrijas» eksperti saņēma balvas par dalību projektā, bet katra klase atsevišķi ieguva Pateicības rakstu.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

LNerB aktīvi un mērķtiecīgi strādā pie sava tēla veidošanas. Tā kā bibliotēkas tēls spēj ietekmēt gan bibliotēkas apmeklētāju daudzumu un pakalpojumu attīstību kopumā, tad bibliotēka pievērš uzmanību gan publicitātei, gan profesionālai klientu apkalpošanai ikdienā, pakalpojumu daudzveidībai un mūsdienīgumam, pasākumiem u.c. Turklāt valstī noteikto ierobežojumu dēļ bibliotēka saskaras ar jauniem izaicinājumiem - kā komunicēt ar saviem lasītājiem, meklē jaunus veidus un iespējas saziņai digitālajā vidē.

Bibliotēkas tīmekļvietnē - www.neredzigobiblioteka.lv atrodama pamatinformācija par bibliotēku un tās sniegtajiem pakalpojumiem, jaunākā informācija par pasākumiem bibliotēkā Rīgā un tās filiālēs, pielāgotās literatūras jaunieguvumiem un cita aktuālā informācija.

Tīmekļvietnes sadaļa	Jaunieguvumi	Pasākumi	Digitālā bibliotēka	Galerija
Ieraksti 2021.gadā	310	83	5	12

2021. gadā bibliotēkas tīmekļvietne papildināta ar jaunām sadaļām:

- Piekļūstamības paziņojums
- Pielāgotā mācību literatūra
- Virtuālās izstādes
- Novadpētniecība

Pārskata gadā darbu uzsāka bibliotēkas audiogrāmatu lejupielādes sistēma BALSS (<https://balss.neredzigobiblioteka.lv/>).

Bibliotēkā aktīvi darbojas savos sociālo tīklu kontos. Sociālajos tīklos bibliotēka dalās ar aktualitātēm bibliotēkas dzīvē, popularizējot savu krājumu un pakalpojumus, kā arī dalās ar jaunāko informāciju literatūras un bibliotēku jomā. Strauju kāpumu sasniedza bibliotēkas YouTube konts ar vairāk nekā 102000 skatījumu. Tas notika pateicoties Kultūras ministrijas rīkotajai akcijai #Ēkultūra, kuras laikā bibliotēka publicēja vairākas audiogrāmatas, kurām beigušās mantiskās autortiesības. Pārskata gadā visvairāk *skatījumu* ir Rūdolfa Blaumaņas novelēm - “Raudupiete” (3410skatījumi), “Salna pavasarī” (3189), “Nāves ēnā” (2791). Analītikas dati liecina, ka iespēju noklausīties Rūdolfa Blaumaņa stāstus un noveles aktīvi izmanto izglītības iestāžu audzēkņi.

Reizi mēnesī bibliotēka izdot informatīvo avīzīti “Bazūne”, kas pieejama Braila rakstā, palielinātā drukā un elektroniski bibliotēkas tīmekļvietnē, kā arī audioformātā audiožurnālā “Doma”.

Bibliotēka izdod par bibliotēkas jaunieguvumiem informatīvo izdevumu “Gaisma”. Izdevums pieejams Braila rakstā, palielinātā drukā, kā arī elektroniski un audio formātā bibliotēkas tīmekļvietnes sadaļā “Digitālā bibliotēka”.

Viens no LNERB tēla veidošanas instrumentiem, ir bibliotēkas un tās pakalpojumu atspoguļojums dažādos pieejamajos informācijas kanālos.

23. septembrī Latvijas Neredzīgo bibliotēka tika uzaicināta piedalīties starptautiskā Latvijas Muzeju asociācijas, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Bibliotekāru asociācijas, Igaunijas un Lietuvas Muzeju un Bibliotēku asociācijas, kā arī UNESCO Latvijas Nacionālās

komisijas rīkotajā tiešsaistes konferencē “Localising the Sustainable Development Goals through Baltic museums and libraries”. Konference tika rīkota Baltijas valstu muzeju un bibliotēku speciālistiem, lai pievērstu uzmanību ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem. LNERB bibliotēkare-sociālo mediju speciāliste Ieva Jēkabsons uzstājās ar prezentāciju “Latvian Library for the Blind – Provider of accessible information for people with print disabilities/ Latvijas Neredzīgo bibliotēka — pielāgotās informācijas nodrošinātājs cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām”.

29. oktobrī notika telefonintervija (LSM) ar Braila raksta nodaļas vadītāju Guntu Biti par Anneles Slišānes grāmatas “100dečiLatvijai” izdošanu Braila rakstā un Neredzīgo bibliotēkas pielāgoto grāmatu krājumu. (<https://www.lsm.lv/raksts/kultura/izklaide/klaja-nak-tekstilmakslinieces-anneles-slisanes-audiostastu-krajums-100-deci-latvijai.a427836/>)

20. decembrī notika TV3 intervija bibliotēkas telpās ar direktori Andru Jākobsoni un Ediju Fuksi par audiogrāmatas “Ziemassvētku suņi”, ko ielasījuši TV3 Ziņu dienesta darbinieki, dāvinājumu Latvijas Neredzīgo bibliotēkai. (<https://skaties.lv/zinas/latvija/sabiedriba/tv3-zinu-dienests-nedzirdigo-bibliotekai-svetkos-davina-savu-balsi/>)

21. decembrī notika LTV1 intervija bibliotēkas telpās ar direktori Andru Jākobsoni un BRN atbildīgo redaktori Annu Duboviku par pielāgoto grāmatu pieejamību bibliotēkā un bibliotēkas mērķauditoriju. (<https://youtu.be/6MVUjYfOOG8> — “Kā strādā Latvijas Neredzīgo bibliotēka?”)

Bibliotēkas informācija tīmeklī:

- bibliotēkas tīmekļa vietne : www.neredzigobiblioteka.lv
- sociālie tīkli:
 - ✓ Facebook: <https://www.facebook.com/LNERB/>
 - ✓ Twitter: <https://twitter.com/LNERB>
 - ✓ Draugiem.lv: <https://draugiem.lv/neredzigobiblioteka.lv>
 - ✓ Youtube:
https://www.youtube.com/channel/UC2SZa8cE4ukjB_D5P1Qp8rQ?view_as=subscriber

COVID-19 radīto ierobežojumu dēļ 2021. gadā bibliotēka aktīvi strādāja ar sociālajiem tīkliem, lai spētu pēc iespējas ātrāk līdz lietotājiem nogādāt aktuālo informāciju. Sociālajos tīklos tika ievietota informācija ne tikai par ierobežojumiem, bet arī par piedāvātajām iespējām, ko bibliotēkas var sniegt attālināti. Daudz tika publicēta informācija par kopējo kultūras piedāvājumu digitālajā vidē. Tāpat ar sociālo tīklu starpniecību lietotāji tika aicināti iesaistīties dažādās bibliotēkas veidotajās virtuālajās aktivitātēs.

Atzīmējot Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Skaņu ierakstu studijas 60 gadu jubileju, aicinājām savus lasītājus piedalīties konkursā “Tavas bibliotēkas balsis”. Interesentiem bija iespēja pārbaudīt savu erudīciju, dzirdi un atmiņu, noklausoties nelielus ierakstu fragmentus, atpazīt diktoru – Līgas Liepiņas, Aivara Bogdanoviča, Ulda Deisona, Dzidras Liepiņas, Tāla Eipura, Zigurda Neimaņa u.c. diktoru balsis.

LNERB publicitāti skatīt – Pielikums Nr.2 (103. lpp.)

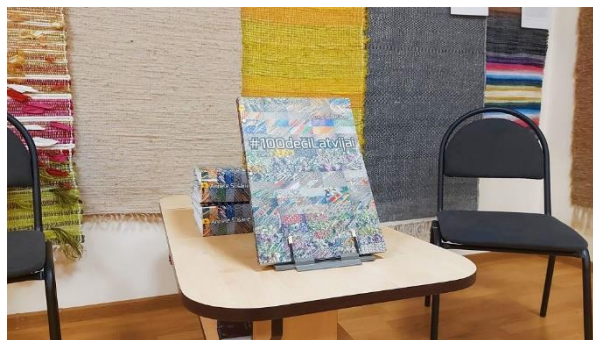
Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

• SIMTGADES DEČI BIBLIOTĒKĀ

Latvijas simtgades svinību noslēgumā Latvijas Neredzīgo bibliotēka kopā ar autori Anneli Slišāni aicināja izbaudīt Latvijai austus deķus un iepazīties ar deķu stāstiem, kas apkopoti grāmatā «#100dečiLatvijai». Desmit paraugi no simts grāmatā aprakstītiem deķiem ir iekļauti Braila raksta grāmatā kā ilustrācijas. Grāmatas reprodukciju Braila rakstā atbalstīja Latvijas Republikas Kultūras ministrija un Valsts kultūrkapitāla fonds mērķprogrammā «KultūrELPA».

No 11. oktobra Latvijas Neredzīgo bibliotēkas semināru telpā un lasītavā bija izstādīti 35 Anneles Slišānes austie deķi. Tajos ieaustie materiāli pārsteidza pat rūdītākos izstādes apmeklētājus. Deķus varēja aptaustīt un pasmaržot. Savukārt Baltā spieķa dienā, 15. oktobrī, plkst. 12.00 notika grāmatas «#100dečiLatvijai» Braila rakstā atvēršanas svētki. Kopā ar autori svētkos piedalījās mūziķis Kārlis Kazāks. Ģitāras pavadījums un dziesmas latgaliešu valodā piešķīra pasākumam īpašu nokrāsu.

Sakarā ar ieviestiem pasākumu apmeklēšanas ierobežojumiem izstāde bija apskatāma līdz 2022.gada februāra beigām, savukārt atvēršanas svētki 2021.gada 11.oktobrī notika attālināti, izmantojot YouTube video (tiešraides) straumēšanas iespējas (saite uz pasākuma ierakstu: <https://youtu.be/xXqx29tU6MY>).

Kopā tika izstādīti 35 deči no dažādiem materiāliem.

• Fotoizstāde GUDRO SUŅU BRĪVDIENAS

Aprīļa pēdējā nedēļā tika atzīmēta Starptautiskā suņu pavadoņu diena. Ņemot vērā spēkā esošos pulcēšanās ierobežojumus, šogad tā tika atzīmēta radošā veidā. No 26. aprīļa

Latvijas Neredzīgo bibliotēkā tika atklāta sadarbības partnera Servisa suņu biedrības TEODORS fotoizstāde «Gudro suņu brīvdienas». Tajā bija izstādītas 34 fotomākslinieka Valtera Poļakova bildes ar servisa suņiem atpūtā.

Izstāde bija veltījums servisa suņiem, kuri ikdienā ir palīgi cilvēkiem ar redzes vai kustību traucējumiem. Fotogrāfiju autors darbos izcēlis servisa suņus viņu atpūtas mirkļos, tādējādi parādot, ka šie četrkājainie draugi ne tikai strādā, bet arī prot atpūsties un gūt baudījumu no kopīgi pavadītiem mirkļiem ar savu saimnieku. Izstāde palīdzēja ieskatīties laimīga servisa suņa acīs, tādā veidā mazinot aizspriedumus par suņa smago likteni un veicinot plašāku dialogu starp dažādām sabiedrības grupām.

Izstādes apmeklētājiem bija piedāvāta papildus informācija ne tikai par izstādē apskatāmo, bet arī par Servisa suņu biedrības TEODORS darbu un misiju. Materiāli pieejami arī pielāgotos formātos: palielinātā drukā un Braila rakstā.

Izstāde tika izvietota ne tikai telpās, bet arī bibliotēkas logos.

• SARUNU FESTIVĀLS «LAMPĀ»

No 20. līdz 21. augustam Latvijas Neredzīgo bibliotēka kopā ar Invalīdu un viņu draugu apvienību «Apeirons» un Latvijas Nedzirdīgo savienību Cēsīs piedalījās Sarunu festivālā «Lampa».

Bibliotēka deva iespēju apmeklētājiem ieskatīties tās krājumā esošajās grāmatās, pašiem iemēģināt roku Braila rakstībā. Jauninājums šoreiz audiogrāmatu elektroniskās

pieejamības un lejupielādes attālinātās apkalpošanas iespēja, izmantojot sistēmu BALSS, prezentācija.

Bibliotēka prezentē savu darbu un Braila pieraksta nozīmību neredzīga cilvēka dzīvē.

- **Daugavpils filiāle**, lai popularizētu bibliotēkas pakalpojumus vietējā mikrorajona iedzīvotāju vidū un veicinātu izpratni par Latvijas Neredzīgo bibliotēkas kā publiskās bibliotēkas funkcijām, pārskata periodā sagatavoja un ar brīvprātīgo palīdzību izplatīja 240 informācijas lapas ar QR kodu, kā arī organizēja makulatūras vākšanas akcija, par kuru iedzīvotājus informēja atraktīvi plakāti uz dzīvojamo namu durvīm. Bibliotēkas īstenoto publicitātes akciju rezultātā vietējās kopienas informētība par bibliotēku un tās sniegtajiem pakalpojumiem daļēji uzlabojās, piemēram, vairāki iedzīvotāji kļuva par bibliotēkas reģistrētajiem lietotājiem, savukārt citi pirmo reizi apmeklēja bibliotēku, lai izmantotu drukas un kopēšanas pakalpojumus, un saņēma no bibliotēkas darbiniekiem plašāku informāciju par bibliotēkas pakalpojumu klāstu.

Starptautiskās baltā spieķa dienas priekšvakarā pēc bibliotēkas iniciatīvas tika organizēta tikšanās ar Daugavpils laikraksta *Миллион* žurnālistu, uz sarunu aicinot arī vairākus bibliotēkas lietotājus. Tikšanās mērķis bija nodrošināt uzticamu un aktuālu saturu publikācijai, kas baltā spieķa simtgades sakarā ne tikai iepazīstinātu plašāku sabiedrību ar baltā spieķa vēsturi un tai veltītu bibliotēkas izstādi, veicinot izpratni par šī tehniskā palīgīdzekļa nozīmi neredzīgo dzīvē, bet arī izgaismotu bibliotēkas darbu, īpaši *Covid-19* pandēmijas apstākļos.

Aizvadītā gada vasaras periodā **Liepājas filiālē** audioliteratūras pulciņa pasākumi notika ārpus bibliotēkas telpām - pie ieejas bibliotēkas ēkā, zem lielā vītola. Tika diskutēts un vērtētas jaunākās audiogrāmatas. Viena no tēmām - biogrāfijas un autobiogrāfijas audio ieskaņojumos.

Vēl tika organizēts tematisks brīvdabas pasākums - stāstu stāstīšanas pēcpusdiena "Bērnu dienu stāsti". Pasākuma dalībnieki stāstīja dažādus atgadījumus un stāstus no savas bērnības. Atcerējāties mīļākās bērnības grāmatas, spēles, ēdienus, darbus un nedarbus.

Mākslinieces Irinas Tīres fotogrāfiju izstādes "Marianna" atklāšana notika rudenī. Izstādes atklāšanas pasākums norisinājās Liepājas Neredzīgo biedrības organizētā sociālās iekļaušanas projekta "Palīdzēsim cits citam iedrošinot un praktiski atbalstot" (Nr.26/2.8.5.) ietvaros. Tā dalībnieki piedalījās izstādes atklāšanas koncertā, kurā uzstājās fotoizstādes modele- stāsta varone Marianna Matvejeva. Marianna Liepājas Neredzīgo biedrībā palīdz neredzīgiem un vājredzīgiem cilvēkiem apgūt pīšanas prasmi. Viņa dzied džeza ansambli „Džeza pieciem” un „Gulbju dīķa bigbends”, kā arī piedalās bardu un dzejnieku saietos un ansambļa "De maj" koncertos. Fotogrāfijās Irina Tīre Mariannu atspoguļojusi dažādās dzīves situācijās – sadzīvē, mūzikā un darbā ar neredzīgiem cilvēkiem. Pasākumā piedalījās

fotogrāfiju autore- māksliniece, grafiķe Irina Tīre. Darbi tika eksponēti Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Liepājas filiālbibliotēkā un Liepājas Neredzīgo biedrības zāles foajē.

Lasītāju vidū lielu atsaucību guva spēle, kura risinājās Bibliotēku nedēļas ietvaros ar devīzi “Darīt neticamo!”. Ikviens lasītājs, kurš ieradās samainīt grāmatas vai sazinājās ar mums pa telefonu, tika aicināts piedalīties spēlē “Kas ko dara?”. Spēles tēma: grāmatu varoņi un notikumi. Lasītājiem tika uzdoti jautājumi, un atbildes uz jautājumiem tika pierakstītas uz lapiņām. Mūsu lasītāji ļāva vaļu savai fantāzijai un iegūtais rezultāts pārsteidza visus. Darīt neticamo ir interesanti un aizraujoši!

- Viens no veiksmīgākajiem bibliotēku popularizējošiem pasākumiem **Rēzekne filiālē** bija ielas akcija „Satiec savus nelasītājus!”, kura tika rīkota Bibliotēku nedēļas ietvaros. Tiekoties ar iedzīvotājiem, kuri diendienā iet garām bibliotēkai, noskaidrots, ka lielākais vairums vietējo iedzīvotāju domājuši, ka bibliotēka sniedz pakalpojumus tikai neredzīgām personām, jo par to liecina tās nosaukums. Tiekoties uz ielas, vietējie iedzīvotāji tika informēti par bibliotēku kā publisku iestādi, par tās pakalpojumiem gan cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām, gan ikvienam tās apmeklētājam, par bibliotēkas krājumu. Prieks bija redzēt pēc tam 14 apmeklētājus bibliotēkā, kuri papildināja bibliotēkas lietotāju skaitu.

Bibliotēku nedēļa 2021 noritēja ar devīzi “Darīt neticamo!” un bibliotēka līdz ar ielas akciju centās izdomāt vēl dažādas neparastas aktivitātes. Pārsteigumus sagādāja grāmatu spēle “Es iesaku Tev izlasīt!”. Atnākot uz bibliotēku, lasītāju jau gaidīja grāmata, ko viņam ieteicis iepriekšējais apmeklētājs. Savukārt pašam bija jāizvēlas grāmata nākamajam apmeklētājam. Krāsaināku noskaņu bibliotēkā ienesa Rēzeknes novada PII “Sprīdītis” bērnu zīmējumu izstāde “Mana mīļākā grāmata”. Tās izvietošanai Bibliotēku nedēļas sākumā tapa izstāžu siena, kuru veidot atsaucās izpalīdzīgs bibliotēkas lasītājs. Lai iepazītos ar bibliotēkas pakalpojumiem, ciemos atnāca Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas sociālās programmas studente. Bet uzdāvināt savu grāmatu “Politiskās represijas un likteņi” ieradās tās autors Aleksandrs Mihailovs. Apmeklētājiem bija sagatavotas informācijas resursu izstādes “Bibliotēkas – gudrību un domu krātuves” un “Vai tu zini, ka šomēnes...”.

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes fotoattēlos (Pielikums Nr.3 108.lpp.).

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

LNERB izveidojies daudzpusīgs sadarbības partneru loks:

- Ir izveidota sadarbība ar valsts un pašvaldību SAC, pansionātiem un biedrībām, kuras rezultātā darbojas 117 ārējās apkalpošanas punkti;

- Sadarbība SBA jomā tiek veidota ar pašvaldību publiskajām bibliotēkām Latvijā par pielāgotās literatūras pieejamību. Lai sekmētu pielāgotās literatūras apriti, noslēgta vienošanās par sadarbību starpbibliotēku abonementa ietvaros ar 102 pašvaldību publiskajām bibliotēkām Latvijā. Aktīva sadarbība notiek ar Aizkraukles, Alūksnes, Balvu, Dobeles, Gulbenes, Jelgavas, Jēkabpils, Liepājas, Madonas, Naujenes, Neretas, Ogres, Preiļu, Pļaviņu, Rēzeknes, Salaspils, Talsu, Ventspils, Viesītes, Valmieras integrēto bibliotēku un citām publiskajām bibliotēkām Latvijā;

- LNB Bibliotēku attīstības centrs kā konsultatīvais atbalsts par aktuāliem jautājumiem bibliotēku nozarē;

- Sadarbība ar LNB grāmatu krātuves Silakrogā izmantošanu;
- Latvijas Bibliotekāru biedrību;
- Invalīdu un viņu draugu apvienību «Apeiron» izbraukuma aktivitātes;
- Sadarbības partnera Servisa suņu biedrības TEODORS fotoizstāde «Gudro suņu brīvdienas» LNERB telpās;

- Ar Viegļās Valodas aģentūru nodibināta sadarbība par grāmatu vieglajā valodā reprodukciju Braila rakstā un palielinātā drukā;

- Noslēgti vairāki sadarbības līgumi ar izdevniecībām par tiesībām izmantot grāmatu oriģinālvāku dizainu reproducētajām grāmatām Braila rakstā un palielinātā drukā;

- Bibliotēka aktīvi sadarbojas ar Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem vadību un pedagogiem. Tās pedagogi un skolas audzēkņi aktīvi iesaistās bibliotēkas pasākumos;

- LNERB izveidojusies ļoti cieša sadarbība ar Latvijas Neredzīgo biedrību un tās teritoriālajām organizācijām – Balvos, Cēsīs, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē, Ventspilī, kā arī Strazdumuižas Dienas centru, Strazdumuižas klubu, Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centru;

- Bibliotēkas Braila raksta nodaļa sniedz konsultācijas par Braila rakstu, kā arī informācijas pieejamības noteikumiem neredzīgajiem iedzīvotājiem, t.sk. uz zāļu kastītēm, vides objektos, publiskajās būvēs utt. gan uzņēmējiem, gan privātpersonām;

- Bibliotēka kļuvusi par konsultatīvo centru pašvaldību publiskajām bibliotēkām, valsts un pašvaldību SAC, pansionātiem un biedrībām par pielāgotās literatūras pieejamību un izmantošanu.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

- Noslēgts Pilnvaroto struktūru līgums starp Latvijas Neredzīgo bibliotēku (LNERB) un Pasaules Intelektuālās īpašuma organizāciju (*World Intellectual Property Organization*

(WIPO)), kas ļauj apkalpot lasītājus ārpus Latvijas valsts robežām, kā to nosaka Marrākešas līgums. Bibliotēka uzsāka sadarbības tehniskās pārrunas, lai piedalītos ABC (Accessible Books Consortium) globālajā grāmatu servisā, ko pārvalda WIPO.

- Igaunijas Neredzīgo bibliotēku par audiogrāmatu savstarpēju apmaiņu.
- **Daugavpils filiālei** sadarbība SSBA jomā izveidojusies ar Krievijas Neredzīgo bibliotēku, no kuras saņemta nozaru literatūra un daiļliteratūra audio formātā krievvalodīgu lietotāju interešu un informācijas vajadzību apmierināšanai.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

LNERB Rīgā darbojas kā metodiskais centrs 7 filiālbibliotēkām Balvos, Cēsīs, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē un Ventspilī. Bibliotēkas metodisko darbu organizē un vada Metodikas nodaļa sadarbībā ar LNERB Rīga struktūrvienībām.

LNERB ir kļuvusi par specializētu publisku bibliotēku, kas ir arī lielākais pielāgotās literatūras resursu centrs, kā arī konsultatīvais atbalsta centrs darbam ar pielāgotās literatūras lietotājiem.

Aizvadītā gada galvenie uzdevumi metodiskajā darbā – bibliotekāru kvalifikācijas paaugstināšana, atbalsts darbam valstī noteikto ierobežojumu apstākļos, konsultācijas un praktiska palīdzība darbā jaunajā LNERB e-Katalogā, kā arī LNERB Rīgā un filiālbibliotēku Balvos, Cēsīs, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē un Ventspilī darba apkopojums un analīze, ceturkšņa statistisko rādītāju sagatavošana, datu ievadīšanas LDKK pārraudzīšana un ievadīšana. Ievērojot valstī noteiktos pasākumus Covid-19 pandēmijas izplatības ierobežošanai, izpalika klātienē semināri. Metodikas nodaļa sniedza regulāras konsultācijas filiālbibliotēkām, izmantojot e-pasta un telefonsarunu starpniecību. Kopā ar LNERB speciālistiem izstrādāja Latvijas Neredzīgo bibliotēkas informācijas sistēmas “Krājuma uzskaites un lasītāju apkalpošanas programma” un e-kataloga lietošanas ROKASGRĀMATU, instrukcijas bibliotēkas pakalpojumu uzlabošanai. Bibliotēkas speciālisti regulāri sniedz metodisko palīdzību un konsultācijas darba jautājumos filiāļu darbiniekiem. Filiālbibliotēku vizitācijas notiek divas reizes gadā. Vizitāciju laikā tiek apzināta situācija un izstrādātas rekomendācijas darba uzlabošanai. Ātrai saziņai un informācijas apmaiņai ar filiālēm tiek izmantota *Whatsapp* grupa – LNERBibliotēkas. Lai uzlabotu darbu informācijas jomā ar filiālēm, bibliotēkā darbojas failu un dokumentu tiešsaistes apmaiņas sistēma, mākoņpakalpojums - www.cloud.neredzigobiblioteka.lv, kas pieejams filiālbibliotēku darbiniekiem. 2021. gadā

filiālbibliotēku un Lasītāju apkalpošanas darbiniekiem tika organizētas apmācības par sistēmas BALSS lietošanu. Video ieraksts no apmācībām par sistēmas BALSS lietošanu ir pieejams šeit: <https://cloud.neredzigobiblioteka.lv/s/f42BMwiP2tycDZ9>.

Atbalsts metodiskajā darbā saņemts no LNB Bibliotēku attīstības centra - konsultācijas dažādos ar krājumu saistītos jautājumos, par bibliotēku statistiku, par datu ievadišanu DKK. Savukārt 2021. gada 24. martā LNB, apaļā galda diskusijās bibliotēkas direktore dalījās ar pieredzi par LNERB pakalpojumu attīstīšanu un uzlabošanu cilvēkiem ar redzes problēmām.

2021. gadā LNERB pieteica dalību Latvijas Bibliotēkāju biedrības (LBB) izsludinātajā nominācijā «Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2020» ar raidījumu ciklu „Kafijas pauze”, kas veidots kopā ar sabiedrībā pazīstamiem cilvēkiem. Tas tiek filmēts un raidīts tiešajā ēterā YouTube kanālā, nodrošinot lasītājiem iespēju pasākumā piedalīties attālināti. Šis raidījumu cikls bija aktuāls un dzīvotspējīgs arī 2021. gadā.

Bibliotēku ideju tirgum, kas 2021. gadā notika attālinātā režīmā Latvijas Bibliotēku festivāla 2021 ietvaros, bibliotēkas bija aicinātas veidot savu video sižetu vai prezentāciju ar idejām, kas atbilst tēmai «Darīt neticamo!» un ar kurām bibliotēka vēlas dalīties. Apstākļi ārkārtas situācijas laikā rosināja meklēt ceļus un veidus, kā popularizēt bibliotēkas pakalpojumus un nodot informāciju lietotājiem mājās. Mūsu bibliotēka dalījās ar trim stāstiem, kas, neskatoties uz grūtībām un sarežģītiem notikumiem pasaulē, 2020. gadā spēja darīt neticamo — pierādīja, ka kultūra nav ierobežojama, jo tā atradīs ceļu pie saviem lasītājiem kā strautiņš atrod savu ceļu uz jūru. Pirmais stāsts bija par aktuālās informācijas pieejamību redzes invalīdiem kovida laikā, kad bibliotēkās dodas uz Strazdumuižas vietējo radiomezgli, lai lasītu noderīgas ziņas no preses izdevumiem. Otrais stāsts bija par digitālo bibliotēku, kas lasītāju vidū iegūst arvien lielāku popularitāti. Trešais — bija stāsts mūsu mazajiem lasītājiem, piedāvājot bērniem latviešu tautas pasakas «Kā lapsa tika pie viltus gudrības» (saite uz video: <https://youtu.be/6g3AD66Ix8M>) lasījumu ar leļļu teātra elementiem, izmantojot mīkstās rotaļlietas, kas atrodas bibliotēkas bērnu stūrīti. Gatavojoties Bibliotēku festivālam un filmējot šo stāstu video rullīti, nonācām pie secinājuma, ka darīt neticamo ir neticami interesanti (Saite uz video: <https://youtu.be/pSq2cI2eWkk>)!

23. septembrī Latvijas Neredzīgo bibliotēka piedalījās starptautiskā Latvijas Muzeju asociācijas, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Bibliotēkāju asociācijas, Igaunijas un Lietuvas Muzeju un Bibliotēku asociācijas, kā arī UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas rīkotajā tiešsaistes konferencē “Localising the Sustainable Development Goals through Baltic museums and libraries”. LNERB bibliotēkare-sociālo mediju speciāliste Ieva Jēkabsone uzstājās ar prezentāciju “Latvian Library for the Blind – Provider of accessible information for people with print disabilities/ Latvijas Neredzīgo bibliotēka — pielāgotās informācijas nodrošinātājs

cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām”. Speciāli konferencei tika sagatavots arī neliels video “Accessible exhibitions in Latvian Library for the Blind/ Piekļūstamas izstādes Latvijas Neredzīgo bibliotēkā”. Tas tika atskaņots virtuālajā darbnīcā, kur tās apmeklētāji tika iepazīstināti ar dažādiem pielāgotās informācijas veidiem (audio, palielinātā druka, Braila raksts) un to, kā padarīt informāciju piekļūstamāku savās bibliotēkās un muzejos.

Metodikas nodaļas vadītāja veicina un koordinē bibliotēkas darbinieku profesionālo tālākizglītību. Jāatzīmē, ka ārkārtējās situācijas laikā, bibliotēku nozares profesionālās pilnveides pasākumi pārskata periodā tika lielākoties pārcelti uz tiešsaistes vidi. Vienlaicīgi tiešsaistes formāts ļauj bibliotēkai taupīt finanšu līdzekļus un efektīvi izmantot laika resursus. Pārskata periodā 22 LNERB darbinieki ir apmeklējuši 97 profesionālās pilnveides pasākumus, kurus organizēja LNB Bibliotēku attīstības centrs, LNB Kompetenču attīstības centrs, reģionu galvenās publiskās bibliotēkas un citi sadarbības partneri (Skatīt:Pielikums Nr.1).

• **PIEREDZES APMAIŅA IGAUNIJĀ**

2021. gada 9. — 10. septembrim bibliotēka piedalījās Kurzemes plānošanas reģiona rīkotajā pieredzes apmaiņas vizītē uz Igauniju, lai kopā ar Invalīdu un viņu draugu apvienību «Apeirons», Latvijas Neredzīgo biedrības Jelgavas TO un «Māmiņu klubu» iepazītos ar mūsu kaimiņu pieredzi dabas taku pielāgošanā visiem, t.sk., neredzīgiem cilvēkiem. Vizīte tika īstenota ar Interreg Centrālās Baltijas jūras reģiona sadarbības programmas 2014.-2020.gadam atbalstu projekta Nr. CB786 «Dabas pieejamība visiem» («NatAc») ietvaros. Tā kā nereti arī Latvijas Neredzīgo bibliotēka sniedz konsultācijas informācijas pielāgošanā publiskajā vidē, tostarp, dabas takās, tad šī iespēja bija īpaši nozīmīga. Pieredzes apmaiņā piedalījās Braila raksta nodaļas vadītāja Gunta Bite, kuras viens no darba pienākumiem ir sniegt konsultācijas par informācijas pieejamību neredzīgām personām.

Kopumā tika apskatītas četras dabas takas: Paliveres, Pērnavas piekrastes pļavu, Rīsas un Kabli. Viena no interesantākajām vietām bija Hāpsalu aktivitāšu parks, kur nelielā teritorijā dabā uzskatāmi parādīti dažādi vides pielāgojumi ar atšķirīgiem segumiem, slīpumiem un palīglīdzekļiem. Šāds publiski pieejams parks izveidots gan fiziskai izmantošanai, t.sk., izejot rehabilitāciju pēc traumām, gan arī kā uzskates līdzeklis ceļu un būvju pielāgotājiem.

Dabas taku ekskursijas tiek papildinātas ar taustāmiem materiāliem par dzīvniekiem un augiem, kā arī informāciju Braila rakstā.

Informācijas stendi tiek aprīkoti ne tikai ar uzrakstiem Braila rakstā, bet arī ar audio materiālu, ko var noklausīties uz vietas pie stenda vai telefonā ejot pa taku, noskenējot QR kodu.

- **DARBSEMINĀRS GRĀMATU PIELĀGOŠANAI VIEGLAJĀ VALODĀ**

2. decembrī Latvijas Neredzīgo bibliotēkas pārstāvji (t.sk. bibliotēkas direktore) piedalījās Valsts Izglītības satura centra (VISC) īstenotā ESF projekta «Kompetenču pieeja mācību saturā» (Skola2030) ietvaros rīkotajā attālinātajā ieviešanas darbseminārā «Tekstveide vieglajā valodā iekļaujošas izglītības atbalstam». Semināra mērķis bija mācību līdzekļu tekstu adaptētāju kompetenču paplašināšana jauno mācību līdzekļu tekstu pilnveidei.

Piecu stundu laikā semināra dalībnieki iepazinās ar Vācijas pieredzi tekstu veidošanā vienkāršotā valodā, par ko pastāstīja Vācijas vieglās valodas tekstveides un ar to saistītās iekļaujošas izglītības eksperte Inga Šiflere, savukārt ar topošajām vieglās valodas vadlīnijām latviešu valodai un ar savu pieredzi par veiksmīgām teksta veidošanas un pielāgošanas iespējām vieglajā valodā iepazīstināja valodniece un vieglās valodas vadlīniju izstrādātāja latviešu valodai Dr. Dite Liepa (LU/RSU). Logopēde, prof. Dr. Sarmīte Tūbele (LU) dalījās praktiskajā pieredzē un teorētiskajās zināšanās par teksta uztveres specifiku un tā piemērošanu skolēnu (bez garīgiem attīstības traucējumiem) iekļaušanas un mācību līdzekļu adaptēšanas vieglajā/ vienkāršotā valodā kontekstā.

Kaut arī semināra galvenais mērķis bija izglītības procesi, Neredzīgo bibliotēka, lai iegūtu teorētiskās zināšanas darbam ar grāmatu pielāgošanu vieglajā valodā, ne tikai klausījās lektorus, bet arī aktīvi iesaistījās darba grupās, kur notika tekstu analīze un veidošana, domājot par attiecīgo mērķauditoriju.

Laikā, kad bibliotēkās apmeklētāju plūsma bija ierobežota, tika izmantota iespēja sakārtot, pārkārtot, atjaunot dažādas lietas: novadpētniecības mapes, lietvedības dokumentus, atjaunot plauktu uzrakstus, norādes, salīmēt grāmatās bojātās lapas, izvērtēt un sakārtot krājumu.

- **SARUNU FESTIVĀLS «LAMPA»**

No 20. līdz 21. augustam Latvijas Neredzīgo bibliotēka kopā ar Invalīdu un viņu draugu apvienību «Apeirons» un Latvijas Nedzirdīgo savienību Cēsīs piedalījās Sarunu festivālā «Lampa».

Bibliotēka apmeklētājiem piedāvāja ieskatīties pielāgotās literatūras klāstā, pašiem iemēģināt roku Braila rakstībā, prezentēja audiogrāmatu elektroniskās pieejamības un lejupielādes attālinātās apkalpošanas iespējas, izmantojot sistēmu BALSS.

Nemot vērā bibliotēkas 2022. gada mērķi — uzsākt pašiem veidot un izdot grāmatas vieglajā valodā, festivāla laikā tika iegūti nozīmīgi kontakti un uzsāktas sarunas par turpmāko sadarbību darbinieku apmācībām un pieredzas apmaiņai.

LNerB ir kļuvusi par specializētu publisku bibliotēku, kas ir arī lielākais pielāgotās literatūras resursu centrs, kā arī konsultatīvais centrs darbam ar pielāgotās literatūras lietotājiem.

Direktore

Andra Jākobsone

Pārskatu apkopojā

Metodikas nodaļas vadītāja Vija Circāne

Pielikumi

Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas darbinieku apmeklētie Profesionālās pilnveides un izglītojoši pasākumi (kursi, lekcijas, semināri, kongresi, konferences u.c.) 2021. gadā

N.p. k.	Norise s laiks,	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalīb. skaits	Stundu skaits
1.	06.01.	Tiešsaistē, "Microsoft Teams" platformā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Informatīvs seminārs reģionu galveno bibliotēku metodiķiem 1.Izmaiņas Kultūras datu portālā 2.Publisko bibliotēku 2020. gada pārskati: ieskats struktūrā 3.Kompetenču attīstības centra izglītojošais darbs un aktivitātes 2021. gadā. 4.KM atbalstītās mācības bibliotēku un muzeju darbinieku digitālo prasmju pilnveidei: vērtējums, secinājumi, ieteikumi 5.Bibliotekāru mācību vajadzības 2016-2019: ieskats aptaujas rezultātos. 6.Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas tālāka izplatība un attīstība.	1	3

2.	14.01.	Tiešsaistē youtube.com	Latvijas Nacionālais kultūras centrs un Dienvid- latgales NVO atbalsta centrs	“Tradīciju ilgtspēja: nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas un popularizēšanas stratēģijas” 1.Kā savu ciemu padarīt par savas pasaules centru 2.Kā nemitīgi būt un noturēties starptautiskā apritē 3.Kā klājas stāstniekiem Latgalē 4.Kā uzturēt Līvānu stiklu dzīvu? 5.Kā eksperimentējot, veidot jaunus mūzikas instrumentus 6.Nemateriālais kultūras mantojums kā resurss attīstībai. 7.Tradicionālo kultūras biedrību attīstības iespējas Latgalē 8.Keramikas attīstības iespējas mūsdienās.	1	3
3.	21.01.	Tiešsaiste s platforma “Zoom”	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Kurzemes reģionālā konference “Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram”: – Latvijas vēstures tēlojums Baltijas vācu	5	5

				literatūrā (referāts bija veltīts tieši Kurzemei) – Rakstnieku raduraksti: jaunas iespējas un atklājumi dzimtu izpētē – Ēdiens Zemgales rakstnieču darbos (referāta uzmanības centrā - Aspazija, A. Brigadere, M. Zālīte) – Dievības, gari, cilvēks (J. Kursīte-Pakule par savu grāmatu “Latviešu dievības un gari”) – Latviešu valodā sarakstīto pavārgrāmatu vēsture 1795-2012 – Gastropoētika un Marģera Zariņa “Viltotais Fausts jeb pārlabota un papildināta pavārgrāmata” Prezentācijas pieejamas te: https://lnb.lv/lv/konferenc-es-literaturas-zinasanas-musdienigam-bibliotekaram-prezentacijas-2		
--	--	--	--	--	--	--

4.	22.01.	Tiešsaistē	UNESCO LNK, „Lielvārds”	Kalendāra “Laiks ilgtspējīgās attīstības mērķiem!” 2021 atklāšanas pasākums. Tematisks tīmekļpasākums, kura mērķis - iedvesmot rīcībai ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai laikā, kad Latvija atzīmē trīsdesmitgadi kopš pievienošanās ANO un UNESCO	1	2
5.	25.01.	Tiešsaistē youtube.c om	Latvijas Nacionālais kultūras centrs un Dienvid- latgales NVO atbalsta centrs	“Latgales tradīciju ilgtspēja mūsdienu vidē” 1.Tradicionālais un modernais Latgales keramikā. 2. Sieviešu darbi sētā kā tradicionālās kultūras daļa. 3. Tradicionālais apģērbs Latgalē un tā popularizēšana mūsdienās. 4. Latgales tradicionālās podniecības pārmantojamība. 5. Zirgs un zirglietas tradicionālajā kultūrvidē. 6. Sadarbība nemateriālā kultūras mantojuma popularizēšanā Latgalē.	1	3

				7. Mūsdienu amatniecības vērtību mājvieta Latgalē, nākotnes izaicinājumi. 8. Semināru rezumējums un diskusija par Latgales kultūras mantojuma tradīciju saglabāšanu un nodošanu nākotnei, izaicinājumiem un risinājumiem.		
6.	27.01.	LNB Bibliotēku attīstības centra “Facebook” lapā	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Virtuālā trešdiena bibliotekāriem Tēma: Profesionālo publikāciju apskats: medijpratība https://www.biblioteka.lv/profesionalo-publikaciju-apskats-medijpratiba/	8	1
7.	04.02.	Tiešsaistes platforma Zoom	<u>Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra</u> and <u>Eurodesk Latvia</u>	Tiešsaistes seminārs “Sociālo mediju lietotprasme”	1	1
8.	04.02.	Tiešsaistes platforma Zoom	LNB Kompetenču attīstības centrs	Tiešsaistes lekcija “Autortiesības bibliotēku darbā” <u>Programmā iekļautie temati:</u> – Autortiesību koncepts un vēsture; – Tiesību veidi, atšķirības dažādās tiesību sistēmās; – Ierobežojumi un izņēmumi; – Tiesību	2	4

				pārvaldība; – Kopēšanas ierobežojums; – Izglītības izņēmums; – Darbu izmantošana bibliotēku vajadzībām; – Latvijas likumdošana; – Autortiesības bibliotēku darbā.		
9.	11.02.	Tiešsaistes platforma Jitsi Meet	Biedrība “RITINEITIS”	Pilsoniskās izglītības pasākumu cikls “Par un ap demokrātiju” 1. nodarbība. Digitālo rīku lietošanas apguve <i>Zoom, Jitsi, Big Blue Button, Webex, Microsoft Teams</i>	1	4
10	11.02.	LNB „YouTube” tiešraide	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Rakstu krājuma „Lasīšanas pandēmija. Esejas par lasīšanas vēsturi” atvēršana Pasākuma ieraksts pieejams: https://www.biblioteka.lv/krajuma-lasisanas-pandemija-atversana/	1	1
11	16.02.	Tiešsaistes platformā Microsoft Teams	Rēzeknes Centrālā bibliotēka	Tiešsaistes seminārs „Dzīvosim veselīgi Covid-19 pandēmijas laikā”. Lekcija „Veselīgs uzrurs - veselīga ikdiena”. Lektore Dr.oec.,RTA projektu pārvaldības un	2	2

				tehnoloģiju pārnese kontaktpunkta vadītāja. Lekcija „Fiziskās aktivitātes veselības uzturēšanai ierobežotos apstākļos”. Lektors Aivars Kaupužs, Dr.paed., RTA docents un vadošais pētnieks Seminārs projekta „ EDIC Austrumlatgalē” ietvaros.		
12	18.02.	Tiešsaiste s platforma Jitsi Meet	Biedrība “RITINEITIS”	Pilsoniskās izglītības pasākumu cikls “Par un ap demokrātiju” 2. nodarbība. Mākoņpakalpojumi un kopdarbības iespējas <i>Google drive, Onedrive, Dropbox vide</i>	1	4
13	22.02.	Tiešsaistē / online, “Zoom”	Latvijas Bibliotekāru biedrība , Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Kultūras ministrija	Vebinārs par Eiropas struktūrfondu un investīciju fondu (ESIF) finansēšanas iespējām 2021.–2027. gadā. Diskusijas par bibliotēku iespējām 2021.–2027. gada finansējuma plānošanas periodā. Vebināra prezentācijas pieejamas šeit: https://lnb.lv/lv/vebinara- par-eiropas-strukturfondu-	1	4

				<u>un-investīciju-fondu-finansēšanas-iespejam-bibliotēkam-2021-2027</u>		
14	24.02.	LNB Bibliotēku attīstības centra „Facebook” lapa	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Profesionālo publikāciju apskats „Virtuālā trešdiena bibliotekāriem: bibliotēku interešu aizstāvība” https://www.biblioteka.lv/profesionalo-publikaciju-apskats-biblioteku-interesu-aizstaviba/	9	1 st. 30 min.
15	25.02.	Tiešsaistes platforma Jitsi Meet	Biedrība “RITINEITIS”	Pilsoniskās izglītības pasākumu cikls “Par un ap demokrātiju” 3. nodarbība. Aptauju veidošana un rezultātu apstrāde <i>Google forms, VisiDati.lv vietnes vides raksturojums</i>	2	4
16	26.02.	Tiešsaistes platforma Zoom	LNB UNESCO Nacionālā komisija Apvienoto Nāciju izglītības, zinātnes un kultūras organizācija	“Dokumentārā mantojuma nozīme un pieejamība digitālajā laikmetā” 1) Par programmu “Pasaules atmiņa.” 2) Dokumentārais mantojums sociālajos tīklos. 3) Kultūras mantojuma digitalizācijas labā prakse. 4) Paneldiskusija: īss ceļvedis nomināciju sagatavošanā.	1	2

17	26.02.	Tiešsaistes platforma „Zoom”	Izglītības un attīstības centrs „Ego”	Praktiskais seminārs „Grūtie klienti un apkalpojošā personāla tiesības” Veiksmīga dialoga veidošana ar grūtajiem klientiem, klienta un savu tiesību līdzsvarošana, praktiskās metodes un vingrinājumi	1	4
18	4.03.	Tiešsaistes platforma Jitsi Meet	Biedrības „Ritineitis” pieaugušo neformālās izglītības centrs „Azote”	Tiešsaistes apmācības „Vizuālo materiālu veidošana tiešsaistē” 4. nodarbība. Tiešsaistes rīks Canva: jaunu materiālu veidošana, dažādu elementu un gatavu izkārtojumu izmantošana.	2	2
19	04.03.	Latvijas Nacionālās bibliotēkas Facebook mājas lapa	Latvijas Nacionālā bibliotēkas Bibliotēku attīstības centrs	Tiešsaistes seminārs “Kritiskā domāšana komunikācijā- kā ne(no)ticēt visam, ko tu pats domā”. RSU Komunikācijas fakultātes dekānes Andas Rožukalnes vieslekcija	1	1
20	05.03.	Tiešsaistes platforma „Zoom”	Latvijas Nacionālā bibliotēka Eiropas Parlaments	Projekta „Ceļazīmes mediju lietošanā” seminārs bibliotekāriem Medijpratības rokasgrāmatas „Ceļazīmes mediju lietošanā” prezentācija ar	5	1 st. 40 min.

				atsevišķu satura nodaļu izklāstu un praktiskiem uzdevumiem Rokasgrāmata pieejama te: https://www.biblioteka.lv/wp-content/uploads/2021/03/EP_MedijpratibasRokasgramataBibliotekariem_A4_WEB-2.pdf		
21	10.03.	Tiešsaistes platforma „Zoom”	Latvijas Nacionālā bibliotēka	LNB projekta „Zenit stāsti” seminārs Tēmas: stāstniecība, komunikācija paaudžu un etnisko grupu starpā, sarunas nozīme saiknes veidošanā starp paaudzēm un kultūrām, pagātnes notikumu interpretācijas, vēstures un politikas attiecības, vēstures iepazīšana no dažādiem avotiem, piemēri no teātra - kā teātrī izmanto personiskus stāstus. Pasākuma ieraksts pieejams: https://www.biblioteka.lv/projekta-zenit-stasti-seminars-2/	6	3
22	11.03.	Tiešsaistes	Biedrības „Ritineitis” pieaugušo	Pilsoniskās izglītības pasākumu cikls “Par un ap demokrātiju”	1	6

		platforma Jitsi Meet	neformālās izglītības centrs „Azote”	5. nodarbība WWW lapu veidošana. <i>Mozello.lv</i> , <i>webnode.lv</i> izmantošana. <i>Priekšnosacījumi</i> , <i>tehniskie risinājumi un</i> <i>praktiska satura vadības</i> <i>sistēmas pielietošana</i>		
23	18.03.	Tiešsaiste s platforma ZOOM un Youtube tiešraide.	Latvijas Kultūras koledža.	LKK atvērtās lekcijas publisko bibliotēku darbiniekiem.	5	3
24	22.- 26.03.	Tiešsaiste s platforma ZOOM	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais māc ību centrs	Digitālās nedēļas 2021 tiešsaistes semināri: 1.VSAA aktualitātes 2021. gadā. Inese Birzgale, VSAA Liepājas reģionālās nodaļas vadītāja. 2.Līdzdalības platforma ManaBalss.lv Didzis Meļķis, Organizācijas ManaBalss komunikācijas vadītājs. 3.Finanšu drošība digitālajā vidē. Kristīne Ziemeļe, AS "Swedbank" Liepājas filiāles vadošā klientu konsultante 4.KIS centra piedāvātie digitālie resursi un aktualitātes. Lektors-	2	1 st., 1 st. 30 min., 1 st. 30 min., 1 st. 30 min., 1 st. 30 min., 1 st. 30 min.

				<u>I.Elsberga</u> un A.Sagalajeva 5.Septiņpadsmit pavasara ieteikumi digitālai veselībai un kiberdrošībai Deivids Golubs, Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas D atortīkla administrators 6.Kā izcelties sociālo tīklu vidē ar radošiem un pamanāmiem ierakstiem. Annija Graustiņa, sociālo mediju mārketinga eksperte.		
25	23.03.	Latvijas Nacionālā s bibliotēka s Facebook mājas lapa	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Tiešsaistes nodarbību cikls „Digitālās zināšanas Latvijas Nacionālajā bibliotēkā” : 1.nodarbība „Zināšanu krātuves un kas tajās atrodas” (Nacionālā enciklopēdija, periodika.lv, grāmatu portāls, izdevniecības „Diena ” fotonegatīvu arhīvs) 2.nodarbība „Digitālo resursu saturs, iespējas, pamācības ” (Kopkatalogs, meklētājs Primo, digitālā bibliotēka- kolekcijas)	3	2

26	24.03.	Tiešsaistes platforma ZOOM	Latvijas Universitātes fonds	Latvijas Universitātes fonda tiešsaistes seminārs “Spēles noteikumi” mūsdienu informatīvajā telpā – lektore Nika Aleksejeva, vadošā digitālā pētniece	1	1 st. 30 min.
27	25.03.	Tiešsaistes platforma Jitsi Meet	Biedrības „Ritineitis” pieaugušo neformālās izglītības centrs „Azote”	Tiešsaistes apmācību cikls „Līdzdalības un līderības prasmes” Apzināta kopienas veidošana. Ilze Zvejnieckoučs un neformālās mācīšanās fasilitātorē, līdzdalības veicināšanas projektu vadītāja	2	2
28	31.03.	LNB Bibliotēku attīstības centra „Facebook” lapa	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tiešsaistes pasākums “Virtuālās trešdienas bibliotekāriem: profesionālo publikāciju apskats” Bibliotēku arhitektūra, ēkas un telpu iekārtojums	8	1 st. 30 min.
29	31.03.	MS Team platforma	Rēzeknes Centrālā bibliotēka, Rēzeknes novada pašvaldība	Rēzeknes reģiona publisko bibliotēku darbinieku seminārs	2	5
30	08.04.	Tiešsaistes platforma Jitsi Meet	Biedrības „Ritineitis” pieaugušo neformālās	Tiešsaistes apmācību cikls „Līdzdalības un līderības prasmes” Komandas veidošana un lomas. Vadības stili.	1	2

			izglītības centrs „Azote”			
31	08.04.	Tiešsaistes platforma ZOOM	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram Literatūrzinātnieku Ievas Kalniņas, Kārļa Vērdiņa, Arņa Koroševska, Mārtiņa Laizāna, Evas Eglājas- Kristsones diskusija par 2020 gadu latviešu literatūrā	5	2
32	14.04.	Tiešsaistes platforma ZOOM un Facebook tiešraide.	Latvijas Bibliotekāru biedrība.	Latvijas Bibliotēku festivāls “Darīt neticamo!”. 1. diena Latvijas bibliotekāru 21. konference. http://www.bibliotekari.lv /wp- content/uploads/2021/04/ Latvijas-bibliotekaru-21.- konference_programma_2 0210401-1.pdf	15	5 stundas
33	15.04	Tiešsaistes platforma ZOOM un Facebook tiešraide.	Latvijas Bibliotekāru biedrība.	Latvijas Bibliotēku festivāls „Darīt neticamo!”. 2. diena - Bibliotēku ideju tirgus. Materiāli būs pieejami LBB vietnē un Youtube kontā.	16	4 stundas
34	22.04.	European Commission	European Commission.	New European Bauhaus conference.	1	3 stundas 45 min.

		mājaslapas tiešraide.		Jaunais Eiropas “Bauhaus” ir vides, ekonomikas un kultūras projekts, kura mērķis ir palīdzēt īstenot Eiropas zaļo kursu, apvienojot dizainu, ilgtspēju, pieklūstamību, pieejamību cenas ziņā un ieguldījumu. Programma: https://europa.eu/new-european-bauhaus/conference/conference-programme_en		
35	22.04.	Tiešsaistes platforma ZOOM	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	Tikšanās ar grāmatas "Matildes gadsimts" autori Maiju Miglu - Streiču. Sarunu vadīja literatūras eksperte Liega Piešiņa.	2	1
36	23.04.	Tiešsaistes platforma ZOOM	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	1. Tiešsaistes un attālinātie pasākumi dažādu vecuma grupu lasītājiem Latgales Centrālajā bibliotēkā (LCB): prezentācija, jautājumi, atbildes, komentāri. 2. Liepājas Bērnu un jaunatnes centra struktūrvienības "Vaduguns" vizuālās un vizuāli plastiskās mākslas	1	2

				pulciņu audzēkņu darbu izstādes "Tik un tā" bērnu bibliotēkā "Vecliepājas rūķis" prezentācija.		
37	23.04	European Commission mājaslapas tiešraide.	European Commission.	New European Bauhaus conference. Jaunais Eiropas "Bauhaus" ir vides, ekonomikas un kultūras projekts, kura mērķis ir palīdzēt īstenot Eiropas zaļo kursu, apvienojot dizainu, ilgtspēju, pieklūstamību, pieejamību cenas ziņā un ieguldījumu. Programma: https://europa.eu/new-european-bauhaus/conference/conference-programme_en	1	3 stundas
38	23.04.	Tiešsaistes platformā Zoom	UNESCO LNK, Latvijas Stāstnieku asociācija	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkla "Stāstu bibliotēkas" seminārs "Vietu, lietu un cilvēku stāsti: starp tiešsaisti un iesaisti" Seminārā atklāja XIV Kurzemes stāstnieku festivālu "Ziv zup", kuru rīko biedrība "Kūrava" un Latvijas stāstnieku asociācija sadarbībā ar	1	4,5

				UNESCO LNK. Ar priekšlasījumiem uzstājās folkloristi – Sandis Laime ("Ko vietas stāsta par stāstiem"), Rita Grīnvalde ("Stāstījums un tā dokumentēšana") Guntis Pakalns, Iveta Dārzniece, Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Jelgavas filiālbibliotēkas vadītāja ("Stāstu bibliotēku" aktivitātes 2020. gadā).		
39	25.04.	Tiešsaistes platformā Zoom	Latvijas Stāstnieku asociācija, biedrība „Kūrava”	XIV Kurzemes stāstnieku festivāla "Ziv zup" stāstnieku brokastis. Tiešsaistes stāsti, ieceres, plāni. Īpašie viesi: Kolins Makalisters un stāstnieces no Vācijas Marion Strencioch un Roswitha Menke.	1	3
40	26.04	Run The World platformas tiešraide.	IFLA Continuing Professional Development and Workplace Learning Section; IFLA New Professionals.	Webinar: Libraries changing the world: educating and promoting understanding for Climate Action. Programma: https://www.ifla.org/node/93756	1	1 stunda
41	26.04.	Tiešsaistes	Jelgavas pašvaldība	"KULTŪRA, TŪRISMS UN MĀRKETINGŠ"	1	2

		platformā Webex		Jelgavas pilsētas un jaunveidojamā Jelgavas novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2022. – 2035. gadam un attīstības programmas 2022. – 2027. gadam izstrādes.		
42	28.04.	LNB Bibliotēku attīstības centra „Faceboo k” lapa.	LNB Bibliotēku attīstības centrs.	Tiešsaistes pasākums “Virtuālās trešdienas bibliotekāriem: profesionālo publikāciju apskats”. Dizaina domāšana bibliotēkās.	8	1 stunda 20 min.
43	29.04.	Tiešsaiste s platformā Zoom	UNESCO LNK, Kultūras ministrija, Latvijas Nacionālais kultūras centrs	“Nemateriālā kultūras mantojuma ilgtspējības nodrošināšana - starptautiskie un nacionālie saraksti; projektu rakstīšanas pieredze, prakse, idejas”. 1. seminārs. Nemateriālā kultūras mantojuma semināru cikls, kurā apskatīts ilgtspējīgas attīstības perspektīvas, pieredze pieteikumu rakstīšanā (ABC) un NKM sarakstam.	2	6
44	29.04.	Tiešsaiste s	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Skolu bibliotekāru seminārs.	1	3,5 h

		platformā Zoom		Valsts attīstības plānošanas dokumenti 2021-2027: noderīgi skolu bibliotēku darbības plānošanā. Sociālo un emocionālo prasmju attīstīšanas iespējas skolās. Skolas bibliotekārs - kvalitatīva mācību procesa atbalstītājs. Veiksmīgs darbs ar bērniem ar speciālām vajadzībām. LNB digitālās kolekcijas. Bibliotekāru un skolu sadarbība.		
45	30.04.	LNB „YouTube” tiešraide	Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome, Latvijas Nacionālā bibliotēka	Pavasara konference bērnu literatūrā un grāmatu mākslā „Stāv Lappuse kā Kaujas zirgs / Uz Dzejas pakājkājām...” – Pārskats par 2019.-2020. gadā izdoto latviešu oriģinālliteratūru bērniem un jauniešiem (analīze pa žanriem, labākās/spilgtākās grāmatas dzejā un prozā, tendences, vēlmes)	5	3 st. 40 min.

				– Par jaunāko latviešu bērnu grāmatu ilustrācijā (tendences, atklājumi, dažādu paaudžu mākslinieki un viņu rokraksts) – I. Zanderes atskats uz darbu dzejas krājuma „Garā pupa” un ar to saistītās literārās un domubiedru kustības veidošanā no 2014. līdz 2021. gadam – Atdzejas tendences un izaicinājumi bērnu dzejas kontekstā, bērnu un pieaugušo dzejas robeža		
46	07.05.	Tiešsaistes platformā Zoom	UNESCO LNK, Kultūras ministrija, Latvijas Nacionālais kultūras centrs	“Nemateriālā kultūras mantojuma ilgtspējības nodrošināšana - starptautiskie un nacionālie saraksti; projektu rakstīšanas pieredze, prakse, idejas”. 2. seminārs. Semināra materiāli pieejami LNKC mājas	1	6

				lapā: https://www.lnkc.gov.lv/jaunumi/aizvaditi-nematerialajam-kulturas-mantojumam-veltiti-seminari-tiessaiste-seminara-lekciju-video/ https://www.lnkc.gov.lv/novazes/nematerialais-kulturas-mantojums/ (prezentācija)		
47	12.05.	Tiešsaistes platformā Zoom	Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales reģionālā nodaļa, Jelgavas pilsētas bibliotēka	“Publisko, bērnu un skolu bibliotēku loma lasītprīeka veicināšanā jeb ikviens ir neatkārtojams un neviens nav neaizvietojams” Publisko, skolu un bērnu bibliotēku darbinieku pieredze par lasītprīeka veicināšanu bērnos un pusaudžos. Goda viesis - Radio Skonto rīta programmu un pasākumu vadītājs Valdis Melderis, ar stāstu par dzīvi šodienas apstākļos, nezaudējot iedvesmu pašrealizācijai.	1	3
48	13.05.	Tiešsaistes platformā Zoom	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Konference “Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotēkaram”	15	5

49	14.05.	Tiešsaistes platformā Zoom	Latvijas bibliotekāru biedrības Latgales nodaļa, Ludzas galvenā bibliotēka, Ludzas novada pašvaldība	Konference „Pašizglītība personības attīstībai.” 1)Kāpēc ir jāmācās? 2)Meistarklase „Jauni ieradumi Tavai pārlicēbai.” 3)Publisko un skolu bibliotēku sadarbības kultūra. 4)Jauni pieredzē, enerģiski darbībā. 5)Bibliotēku mārketinga.	1	6
50	17.05.	Tiešsaistes platforma MS Teams	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	Informatīvi izglītojošs seminārs „Pensiju kapitāla audzēšana”. Latvijas pensiju sistēma — ko nozīmē pensijas 1., 2. un 3. līmenis, kas jāzina par pensiju mantošanu un citām šīs jomas aktualitātēm.	2	1 stunda 30 min.
51	18.05.	EPALE Facebook lapa	EPALE Latvija	Vebinārs par modernām prezentācijas metodēm. Lektors: Starptautiskās Prezentāciju ģildes (ASV) direktoru padomes loceklis Kristaps Pētersons	1	1 st. 30 min.
52	25.05	Tiešsaistes platformā Zoom	Bibliotekāra kompetences programma „Labvēlīgas psiholoģiskās vides veidošana	1. Negatīvo domu un nejaušo notikumu psihohigiēna, krāsu ietekme; 2. Sevis un citu izzināšana kā	1	6

			bibliotēkas darbā"	psiholoģiskās vides uzlabotājs; 3. Dažādu situāciju psiholoģiskie skaidrojumi, to dažādu faktoru ietekme uz rīcību; 4. Apzināta un neapzināta dažādu stratēģiju lietošana- ķermeņa valoda, mēlošana u.c.; 5. Optimisma un apmierinātības fenomens, vērtību noteikšanas stratēģijas; 6. Bibliotekāra valodas lietojums, iekšējā, ārējā psiholoģiskā vide un psihohigiēna.		
53	20.05.	Tiešsaistes platforma Jitsi Meet	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem 1) Apaļā galda diskusijas. Akreditācijas process, pārdomas, atziņas. 2) Pārskats par Balvu reģiona bibliotēku darbu. Darbs ar bērniem reģiona bibliotēkās 2020. gadā 3) Komunikācijas un sadarbības rīki digitālajā vidē un digitālais un soc. mediju mārketing.	1	4

				4) Bibliotēka kā kopiena. Upītes fenomens.		
54	20.05.	Tiešsaiste s platformā Zoom	National Authorities on Public Libraries in Europe.	NAPLE Forum 2021. Programma: https://naple.eu/forum2021/	1	2
55	21.05.	Tiešsaiste s platformā Zoom	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	Tiešsaistes saruna ar rakstnieci Noru Ikstenu. Sarunu vadīja literatūras eksperte Liega Piešiņa.	2	1 stunda 30 min.
56	25.05.	Tiešsaiste s platformā Zoom	Izglītības iestāde Pedagoģiskās meistarības skola	Bibliotekāra kompetences programma „Labvēlīgas psiholoģiskās vides veidošana bibliotēkas darbā „ Lektors Kaspars Bikše, Kopenhāgenas Universitātes lektors, psiholoģijas doktorants, psiholoģijas un pedagoģijas maģistrs, 15 grāmatu autors	2	6
57	26.05.	Tiešsaiste s platformā Zoom	EUROPE Direct informācijas centrs Austrumlatgalē	„Digitālā komunikācija tavā ikdienā” Režisora Viestura Meikšāna publiskās runas skola	1	4

58	26.05.	LNB Bibliotēku attīstības centra „Faceboo k” lapa.	LNB Bibliotēku attīstības centrs.	Tiešsaistes pasākums “Virtuālās trešdienas bibliotekāriem: profesionālo publikāciju apskats”. Mācīšanās prasme.	7	1 stunda 20 min.
59	27.05.	“Faceboo k” “YouTub e” LNB un LBB kontos	Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Bibliotēku biedrība	Latvijas pagastu bibliotēkāju 6. kongress “Pagasta bibliotēka – vieta kopienas attīstībai” Kongresa noslēgumā Memoranda pieņemšana.	5	7
60	28.05.	Tiešsaiste s platformā MS TEAM	Latvijas Nacionālā bibliotēka Bibliotēku attīstības centrs	Tampere Universitātes lektores un pētnieces Gunas Spuravas lekcija „Ievads medijpratībā ” Medijpratības aktualitāte, tradicionālo un digitālo mediju darbības pamatprincipi, mediju lietojums un medijpratība kā dzīves meistarības un dzīves kvalitātes nosacījums, realitātes konstruēšana mediju	1	3

				saturā un reklāmā, to kritiska analīze, medijpratība sociālo mediju un dažādu digitālo platformu lietojumā.		
61	03.06.	Tiešsaistes platformā MS TEAM	Latvijas Nacionālā bibliotēka Bibliotēku attīstības centrs	Tampere Universitātes lektores un pētnieces Gunas Spuravas lekcija „Informācijas krīze, informācijas traucējumi, vārtu sargāšana un faktu pārbaude ” Informācijas krīze un tās pieci ļaunumi - apmulsums, ciniskums, fragmentācija, bezatbildība, apātija, informācijas traucējumi - maldinoša informācija, ļaunprātīga informācija, dezinformācija, tehnoloģiju platformu ietekme mediju biznesā, Gate Keeping teorija un bibliotekārs kā informācijas pārvaldnieks, algoritmiskā apzinātība.	2	3
62	07.06.	KM Facebook lapā	Vakcinācijas projekta birojs	Vebinārs „Covid-19 sertifikāts kultūras pasākumu rīkošanā”	2	1

63	10.06.	Tiešsaiste s platformā Zoom	Latvijas Nacionālā bibliotēka Bibliotēku attīstības centrs	Latvijas ceļš Eiropas kultūrā. Latvijas kultūras vēsture. Lektors Dr. habil.art. Ojārs Spārītis	1	2
64	17.06	Tiešsaiste s platformā Zoom	Biedrība «Rīgas pilsētas «Rūpju bērns»» sadarbībā ar Kurzemes plānošanas reģiona īstenotā projekta «Kurzeme visiem» komandu un Labklājības ministriju.	«Vispārējo pakalpojumu sniedzēju apmācības par deinstitucionalizācijas procesu un situācijām, ar kādām tie varētu saskarties vispārējo pakalpojumu sniegšanas procesā attiecībā uz pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem»	1	6
65	01.07	Tiešsaiste s platformā Zoom	Nodibinājums «Latvijas Bērnu bāreņu fonds» sadarbībā ar Kurzemes plānošanas reģiona īstenotā projekta “Kurzeme visiem” komandu un Labklājības ministriju.	Vispārējo pakalpojuma sniedzēju apmācības “Bērni ar funkcionāliem traucējumiem un sabiedrības stereotipi” par viņu lomu deinstitucionalizācijas procesā un situācijām, ar kādām varētu saskarties attiecībā uz bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.	1	6

66	13.09.	ZOOM platforma	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	Dzejas dienu laikā Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēkā sarunas ar dzejniekiem tiešsaistē. Eduards Aivars "Proza un dzeja 2021.gadā. Eduarda Aivara dzejas lasījums."	1	1 stunda 30 min.
67	14.09.	ZOOM platforma	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	Dzejas dienu tiešsaistes sarunas. Guntars Godiņš "dzeja@dzeja.lv.ee.fi"	1	1 stunda 30 min.
68	15.09.	ZOOM platforma	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	Dzejas dienu tiešsaistes sarunas. Gunta Šnipke un ilustrators Andrejs Prigičevs "Dzejoļu krājums bērniem "Desmit desas debesīs""	1	1 stunda 30 min.
69	23.09.	ZOOM platforma, LNB „YouTube” tiešraide	Latvijas Muzeju biedrība, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Bibliotekāru biedrība sadarbībā ar Igaunijas un Lietuvas muzeju un bibliotekāru biedrībām un	Konference "Ilgtspējīgas attīstības mērķu lokalizēšana Baltijas valstu muzejos un bibliotēkās"	2	8

			UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju.			
70	24.09.	ZOOM platforma	Valsts administrācijas skola	Tīmekļseminārs “Trauksmes cēlēju motivācija un identitātes aizsardzība, kompetentās institūcijas un tās kontaktpersonu efektīva rīcība”	1	4
71	24.09.	Pieredzes apmaiņas brauciens	Balvu Centrālā bibliotēka	1) Kalsnavas arborētums: izzinoša pastaiga gida pavadībā 2) Viesošanās Madonas novada bibliotēkā: ekskursija pa bibliotēku, sarunas ar speciālistiem, ideju smelšanās; 3) Sarkaņu pagasta bibliotēka. Sadarbība vietējās kopienas stiprināšanā: bibliotēka + pamatskola + amatu skola; 4) Cesvaines pils parka stāsts: izzinoša pastaiga pa Cesvaines muižas kompleksu; 5) Jaungulbenes muižas parks: Otto fon Tranzē- kopīgā vēsture Balvi/Jaungulbene.	1	6

72	28.09.	ZOOM platforma	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	“Dzejas stafete” – tikšanās ar dzejnieci Lindu Skrandu Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas virtuālajā lasītavā.	1	1 stunda 30 min.
73	21.10.	Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu Latvistikas „Facebook” tiešraide	Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultāte	Starptautiska zinātniskā konference "Jaunākā literatūra Latvijā II" (1.- 3. sēde)	2	5 st. 30 min.
74	21.10.	ZOOM platforma	Eiropas Komisija Ārlietu ministrija	„Drošs internets” 1) Saruna ar Eiropas Parlamenta biroja vadītājas vietnieku Jāni Krastiņu par aktuāliem jautājumiem ES - drošību, nodarbinātību, veselību, vidi un klimatu. 2)Digitālo prasmju mācības kopā ar Latvijas Drošāka interneta centra lektori Anitu Priedi.	1	2
75	22.10.	Latvijas Universitātes Humanitār	Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultāte	Starptautiska zinātniskā konference "Jaunākā literatūra Latvijā II" (4.	2	4

		o zinātņu Latvistika s „Faceboo k” tiešraide		sēde + diskusija + performance)		
76	22.10.	ZOOM platforma	Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālais mācību centrs	Literārs pasākums tiešsaistē “Saruna ar rakstnieku Māri Bērziņu par romānu “Nākotnes kalējs”, Latviešu prozas un literatūrzinātnes mijiedarbes projektā ES ESMU. Rakstnieks Vilis Lācis”. Sarunu vadīja literatūras zinātnieka Liega Piešņa.	1	1 stunda 30 min
77	24.10.	ZOOM platforma	Valsts administrācijas skola	Tīmekļseminārs “Trauksmes celšanas pazīmes, trauksmes cēlēju ziņojuma atzīšana un efektīva izskatīšana pēc būtības”	1	4
78	28.10.	Nāc līdzās Facebook lapā	Nodibinājums fonds Nāc līdzās	Starptautiska konference „Cilvēku ar īpašām vajadzībām kultūra, kā pilsoniskās līdzdalības forma, tās nozīme viņu dzīves aktivizācijas un kvalitātes uzlabošanā”	1	5
79	28.,29. 10.	NEPLP Facebook lapa	Nacionālā elektronisko plašsaziņas	Starptautiska konference “Medijpratība. Ceļakartes.”	1	5+5

			līdzekļu padome sadarbībā ar Kultūras ministriju, UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, Baltijas Mediju izcilības centru, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroju Latvijā un Britu Padomes pārstāvniecību Latvijā	Kulminācijas notikums UNESCO Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļā Latvijā. Konferenci atklāja Valsts prezidents Egils Levits		
80	29.10.	Microsoft Teams platformā	Rēzeknes pilsētas Centrālā bibliotēka	Rēzeknes novada bibliotēku reģionālais seminārs	2	5
81	04.10.- 29.11.	Tiešsaiste s mācību platforma „MOOC”	Erasmus+ projekts „BIBLIO”	Tiešsaistes mācību kurss „Boosting Digital Skills for Librarians in Europe-BIBLIO”	1	80
82		Tiešsaiste, platforma “Microsoft Teams”	LNB	Seminārs reģionu galveno bibliotēku metodiķiem	1	3
83	04.11.	ZOOM platforma	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Medijpratības tīmekļseminārs “Medijpratība – ne tikai izglītības, bet arī veselības un drošības jautājums”	16	5 stundas

84	24.11.	ZOOM platforma	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tiešsaistes pasākums "Virtuālās trešdienas bibliotekāriem: profesionālo publikāciju apskats". IFLA WLIC 2021 atziņas	6	1
85	25.11.	Microsoft Teams platformā	Kultūras informācijas sistēmu centrs	Vebinārs „3 td e-grāmatu bibliotēkas un Letonikas Lasītavas e-grāmatas publisko bibliotēku lietotājiem "	2	1,30
86	25.11.	Rakstniecības un mūzikas muzeja „Facebook” tiešraide	Rakstniecības un mūzikas muzejs	Zinātniskā konference "Nemirušais Poruks" (1. diena)	1	4 st. 30 min.
87	26.11.	Rakstniecības un mūzikas muzeja „Facebook” tiešraide	Rakstniecības un mūzikas muzejs	Zinātniskā konference "Nemirušais Poruks" (2. diena)	1	5
88	03.12.	ZOOM platforma	Valsts administrācijas skola	Tīmekļseminārs "Trauksmes celšanas ziņojumu izskatīšanas praktiskie piemēri un rezultāti. Iesniegumi vairāku institūciju kompetencē. Iekšējā	1	4

				trauksmes celšana un uzticēšanās trauksmes celšanas mehānismam”		
89	14.12.		Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM)	Tīmekļseminārs “Tīmekļvietņu pieklūstamība valsts pārvaldē: secinājumi un piemēri”	2	2
90	14.12.	Tiešsaiste s platforma Jitsi Meet	Balvu Centrālā bibliotēka	1) ”Kā klājas V.Caunes balvas laureātiem?” Darbs ar bērniem bibliotēkā. 2) “Patiesā viesmīlība.” Lietotāja- bibliotekāra ētika. 3) Jaunais bibliotekāra profesijas standarts. 4) Ideju tirgus “Mana veiksmes pērle 2021 X bibliotēkā”. Saņemts apliecinājums Nr. 58/2021	1	4

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas publicitāte 2021.gads

LNERB Rīga

Preses izdevumos

1. **Berga** Zane. Atbalstot lasītājus ar redzes problēmām : [par Mazsalacas bibliotēkas, sadarbībā ar Valmieras integrēto bibliotēku, piedalīšanos starptautiskā Erasmus+ projektā „TECH.LIBRARY” : tekstā minēta arī LNERB] / Zane Berga // Liesma – ISSN 1691-0397. – Nr.27 (2021, 18.febr.), 8.lpp.
2. **Blumbergs** Gints. Laiks visam : [saruna ar LNERB darbinieku Uģi Skuju] / Gints Blumbergs // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.11 (2021), 16.-23.lpp.
3. **Galiņa** Santa. Ar mīlestību cauri dzīvei : [par LNERB Braila raksta nodaļas vadītāju Guntu Biti] / Santa Galiņa // Rosme. – ISSN 0201-811X. – Nr.2 (2021), 7.-11.lpp.
4. **Galiņa** Santa. No arhīva lappusēm : [tekstā minēta LNERB] / Santa Galiņa // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.8 (2021), 3.-6.lpp.
5. **Galiņa** Santa. No arhīva lappusēm : 1961.gads : [tekstā minēta LNERB par izglītības un kultūras līnēnā celšanas problemātikas risinājuma fiziskajām aprisēm] / Santa Galiņa // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.7 (2021), 3.-5.lpp.
6. **Galiņa** Santa. No arhīva lappusēm : 1991.gads : [par LNERB skaņu ierakstu studijas 30 darba gadiem] / Santa Galiņa // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.10 (2021), 7.-9.lpp.
7. **Galiņa** Santa. No arhīva lappusēm : 1991.gads : [tekstā minēta LNERB par bibliotēkas tapšanas vēsturi un 30-to gadskārtu] / Santa Galiņa // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.6 (2021), 13.-15.lpp.
8. **Galiņa** Santa. No arhīva lappusēm : 2001.gads : [tekstā minēta LNERB par piedalīšanos „Skola 2001”] / Santa Galiņa // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.4 (2021), 16.-17.lpp.
9. **Galiņa** Santa. No arhīva lappusēm : 2011.gads : [par LNERB skaņu ierakstu studijas 50. jubilejas svinībām] / Santa Galiņa // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.9 (2021), 14.-15.lpp.
10. **Galiņa** Santa. No arhīva lappusēm : 1961.gads : [tekstā minēta LNERB par bibliotēkas darba uzlabošanas] / Santa Galiņa // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.5 (2021), 13.-15.lpp.
11. **Ģertrūdes** ielas teātris piedāvā divas bezmaksas audio izrādes : [par audio izrādi „Grāmata Zīme” un „Jums ir apdegušas ausis” pieejamību LNERB] / Ģertrūdes ielas teātris // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.8 (2021), 29.-32.lpp.
12. **Kultūras** dzīves pieejamība cilvēkiem ar invaliditāti. Diskusija Saeimā : [diskusijā piedalās LNERB direktore Andra Jākobsone par pielāgoto literatūru] / pierakstīja Santa Galiņa // Rosme. – ISSN 0201-811X. – Nr.2 (2021), 19-22.lpp.
13. **Latvijas** Neredzīgo bibliotēka. Sistēma BALSS: jauns bibliotēkas pakalpojums : [par LNERB audiogrāmatu lejupielādes servisa sistēmu BALSS] // Rosme.– ISSN 0201-811X. – Nr.10 (2021), 33.-34.lpp.
14. **Latvijas** Neredzīgo biedrība. Latvijas Neredzīgo biedrības 2020.gada darbības pārskata 3.daļa : Servisa suņu biedrība TEODORS : [tekstā minētā LNERB saistībā ar piedalīšanos integrācijas projektā “Cilvēks tirgū”] / Latvijas Neredzīgo biedrība // Rosme. - ISSN 0201-811X. – Nr.5 (2021), 7.-9.lpp.
15. **Ločmele** Valentīna. "Mūsu lasītāji ir vislabākie!" : [par darbu bibliotēkā stāsta Madonas novada bibliotēkas galvenā bibliotekāre : tekstā minēta sadarbība ar LNERB] / Valentīna Ločmele ; pierakstīja Inese Elsiņa // Stars. - ISSN 1691-0958. - Nr. 11 (2021, 27. janvāris), 4. lpp.

16. **Nagle** Gunita. Ar klusu cieņu : [saruna ar rakstnieci Lauru Vinogradovu, tekstā minēts darbs LNERB ielasot grāmatas] / Gunita Nagle // Ir – ISSN1691-6166. – Nr.22 (3./9.jūn., 2021), 38.-41.lpp.
17. **Neverovska** Laura. Jauna iespēja bibliotēkā cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām : [par jaunu pakalpojumu Dobeles novada Centrālajā bibliotēkā : tekstā minētā LNERB] / Laura Neverovska // Zemgale - ISSN 1407-947X. - Nr.35 (2021, 25. marts), 8. lpp.
18. **Ozoliņa** Inita. Cilvēks blakus – Aleksandrs : [par Aleksandru Svilānu ; tekstā minēta LNERB] / Inita Ozoliņa // Rosme. - ISSN 0201-811X. – Nr.5 (2021), 20.-25.lpp.
19. **Zuša** Ketija, Hofmanis Ilgvars. Vēlreiz par ēkām un gruntsgabaliem Juglā : [par ēku Braila ielā 5, Braila ielā 2b un Braila ielā 3 gruntsgabalu ziņām no Valsts Vēstures arhīva dokumentiem] : [raksta tapšanā piedalās LNERB LAN vecākā bibliotekāre K. Zuša] / Ketija Zuša, Ilgvars Hofmanis // Rosme. – ISSN 0201-811X. – Nr.1 (2021), 17.-21.lpp.

Elektroniskās publikācijas

20. **Alūksnes** novada bibliotēka. Aicinām atbalstīt, ziedojot atskaņotāju iegādei [Elektroniskais resurss] : [par nodibinājuma „Alūksnes un Apes novada fonds” vāktajiem ziedojumiem LNERB piedāvāto audiogrāmatu atskaņošanas aparātiem]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Alūksne : Alūksnes pilsētas bibliotēka, 2006-2012. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: http://albibl.lv/ziedojumu-vaksana-atskanotaju-iegadei-turpinas/](http://albibl.lv/ziedojumu-vaksana-atskanotaju-iegadei-turpinas/). – Resurss aprakstīts 2021.gada 6.janvārī.
21. **Apinis J. Kaimiņos** [Elektroniskais resurss] : [Pļaviņu bibliotēkā – jauns pakalpojums. : \[par LNERB sadarbību ar Pļaviņu novada bibliotēku\].](#) – Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://news.lv/Briva_Daugava/2021/04/27/kaiminos](https://news.lv/Briva_Daugava/2021/04/27/kaiminos). – Resurss aprakstīts 2021.gada 28.aprīlī.
22. **Ciguze** Aija. Ziņas no Drustu bibliotēkas [Elektroniskais resurss] : [tekstā minēta sadarbība ar LNERB]. – [Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020.](#) – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://news.lv/Raunas-novada-vestis/2021/06/01/zinas-no-drustu-bibliotekas](https://news.lv/Raunas-novada-vestis/2021/06/01/zinas-no-drustu-bibliotekas). – Resurss aprakstīts 2021.gada 29.jūnijā.
23. **Dod** pieci. Saruna ar „Dod pieci” maratona vēstnesi Justīni Savitsku par kultūras pieejamību cilvēkiem ar redzes traucējumiem [Elektroniskais resurss] : [par iespēju LNERB ielasīt audiogrāmatas]. – Tiešsaistes pakalpojums. - 2022 Google LLC. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://www.youtube.com/watch?v=9zTBKqBbikE](https://www.youtube.com/watch?v=9zTBKqBbikE). – Resurss aprakstīts 2022.gada 4.janvārī.
24. **Grandāne** Ineta. Lai piepildās neticami ticamais! [Elektroniskais resurss] : [tekstā minēta sadarbība ar LNERB]. – [Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020.](#) – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://news.lv/Plavinu-Novada-Zinas/2021/05/06/lai-piepildas-neticami-ticamais](https://news.lv/Plavinu-Novada-Zinas/2021/05/06/lai-piepildas-neticami-ticamais). – Resurss aprakstīts 2021.gada 29.jūnijā.
25. **Grants** Raimonds. Klāt pasaules diktāts latviešu valodā [Elektroniskais resurss] : [par LNERB iesaistīšanos diktāta rakstīšanā]. – [Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020.](#) – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://news.lv/Liesma/2021/11/10/klat-pasaules-diktats-latviesu-valoda](https://news.lv/Liesma/2021/11/10/klat-pasaules-diktats-latviesu-valoda). – Resurss aprakstīts 2021.gada 13.decembrī.

26. **Gureviča** Iveta. Jauns lieldrukas un audio grāmatu sūtījums Pļaviņu novada bibliotēkā [Elektroniskais resurss] : [par LNERBaudiogrāmatu un palielinātās drukas grāmatu sūtījumu uz Pļaviņu novada bibliotēku]. – Tiešsaistes pakalpojums. — Rīga : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://news.lv/Plavinu-Novada-Zinas/2021/06/28/jauns-lieldrukas-un-audio-gramatu-sutijums-plavinu-novada-biblioteka](https://news.lv/Plavinu-Novada-Zinas/2021/06/28/jauns-lieldrukas-un-audio-gramatu-sutijums-plavinu-novada-biblioteka). – Resurss aprakstīts 2021.gada 29.jūnijā.
27. **Krieviņa**, Karīna, Dot un radīt [Elektroniskais resurss] : [par brīvā laika pavadīšanas iespējām Liepājas Diakonijas centrā : tekstā minēta sadarbība ar LNERB] / Karīna Krieviņa // Sustento, Nr. 36 (2021, jūlijs), 5. lpp.https://www.sustento.lv/wp-content/uploads/2021/07/avize_36_12_07_gala.pdf. -
28. **Kusiņa-Šulce** Linda. Kur latviešu klausāmgrāmatas? [Elektroniskais resurss] : [tekstā par Latvijas Nacionālā teātra sadarbību ar LNERB ierakstot audiogrāmatas]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://news.lv/Latvijas_Avize/2021/12/08/kur-latviesu-klausamgramatas](https://news.lv/Latvijas_Avize/2021/12/08/kur-latviesu-klausamgramatas). – Resurss aprakstīts 2021.gada 8.decembrī.
29. **Kikute** Līga. Ne tikai pēc grāmatām jeb Kāpēc cilvēks ar redzes traucējumiem dodas uz bibliotēku [Elektroniskais resurss] : [par bibliotēku sniegtajiem pakalpojumiem cilvēkiem ar redzes traucējumiem : tekstā LNERB]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga] : Kultūras informācijas sistēmu centrs, Latvijas Nacionālā Bibliotēka, 2019. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://www.biblioteka.lv/ne-tikai-pec-gramatam-jeb-kapec-cilveks-ar-redzes-traucejumiem-dodas-uz-biblioteku/](https://www.biblioteka.lv/ne-tikai-pec-gramatam-jeb-kapec-cilveks-ar-redzes-traucejumiem-dodas-uz-biblioteku/). – Resurss aprakstīts 2021.gada 28.aprīlī.
30. **Nedēļa** novados [Elektroniskais resurss] : [par Pļaviņu novada bibliotēkas sadarbības sākšanu ar LNERB]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://news.lv/Staburags/2021/04/13/nedela-novados](https://news.lv/Staburags/2021/04/13/nedela-novados). – Resurss aprakstīts 2021.gada 28.aprīlī.
31. **Pasākums** bērnu lasīšanas veicināšanas programmas „Lasi un vērtē” ietvaros par Jura Zvirgzdiņa „Kapteiņa zirdziņš” un Līvas Eihmanes „Puiku alfabēts” [Elektroniskais resurss] : [par LNERB darbinieču grāmatu priekšā lasīšanas pasākumu Rīgas Strazdumuižas vidusskolas-attīstības centra skolēniem]. - [Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : 2022 Rīgas Strazdumuižas vidusskola](https://strazduskola.lv/skolas-dzive/pasakums-bernu-lasinas-veicinasanas-programmas-lasi-un-verte-ietvaros-par-jura-zvirgzdina-kapteina-zirdzins-un-livas-eihmanes-puiku-alfabets/). – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://strazduskola.lv/skolas-dzive/pasakums-bernu-lasinas-veicinasanas-programmas-lasi-un-verte-ietvaros-par-jura-zvirgzdina-kapteina-zirdzins-un-livas-eihmanes-puiku-alfabets/](https://strazduskola.lv/skolas-dzive/pasakums-bernu-lasinas-veicinasanas-programmas-lasi-un-verte-ietvaros-par-jura-zvirgzdina-kapteina-zirdzins-un-livas-eihmanes-puiku-alfabets/). – Resurss aprakstīts 2022.gada 27.janvārī.
32. **Pasākums** par rakstnieces Ingas Žoludes grāmatu „Pirmo reizi uz Zemes”, „Lasi un vērtē” ietvaros [Elektroniskais resurss] : [par LNERB darbinieču grāmatu priekšā lasīšanas pasākumu Rīgas Strazdumuižas vidusskolas-attīstības centra skolēniem]. - [Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : 2022 Rīgas Strazdumuižas vidusskola](https://strazduskola.lv/skolas-dzive/pasakums-par-rakstnieces-ingas-zoludes-gramatu-pirmo-reizi-uz-zemes-lasi-un-verte-ietvaros/). – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://strazduskola.lv/skolas-dzive/pasakums-par-rakstnieces-ingas-zoludes-gramatu-pirmo-reizi-uz-zemes-lasi-un-verte-ietvaros/](https://strazduskola.lv/skolas-dzive/pasakums-par-rakstnieces-ingas-zoludes-gramatu-pirmo-reizi-uz-zemes-lasi-un-verte-ietvaros/). – Resurss aprakstīts 2022.gada 27.janvārī.
33. **Sadarbība** ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku [Elektroniskais resurss] : [par Hospiss.lv sadarbību ar LNERB]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga] : Sabiedriskā labuma organizācija Hospiss LV. - Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis

[www.URL https://hospiss.lv/neredzigo-biblioteka/](https://hospiss.lv/neredzigo-biblioteka/). - Resurss aprakstīts 2022.gada 12.janvārī.

34. **Siguldas** novada bibliotēkā ir pieejamas audiogrāmatas [Elektroniskais resurss] : [par LNERBaudiogrāmatu piedāvājumu]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://news.lv/Siguldas-novada-zinas/2021/02/23/siguldas-novada-biblioteka-ir-pieejamas-audiogramatas](https://news.lv/Siguldas-novada-zinas/2021/02/23/siguldas-novada-biblioteka-ir-pieejamas-audiogramatas). – Resurss aprakstīts 2021.gada 23.februārī.

Radio

35. **Grāmata** „#100 deči Latvijā” arī Braila rakstā un Audiogrāmatā : [sižetā runā LNERB Braila nodaļas vadītāja Gunta Bite, sižetu sagat. Renāte Lazdiņa] // Latvijas Radio 1, Raidījums „Ziņas” (2021, 31.okt.). – Radio sižets pieejams arī portālā : LSM.LV (2021, 31.okt.). – Tiešsaistes pakalpojums. – Pieejas veids: tīmeklis [www.URL: https://latvijaradio.lsm.lv/lv/lr/arhivs/?_uri=lv/lr/arhivs/&channel=0&d=31&m=10&y=2021&page=1](https://latvijaradio.lsm.lv/lv/lr/arhivs/?_uri=lv/lr/arhivs/&channel=0&d=31&m=10&y=2021&page=1). – Resurss aprakstīts 2021.gada 4.novembrī.

Televīzija

36. **Pieskarties** literatūrai. Kā strādā Latvijas Neredzīgo bibliotēka? : [par LNERB pakalpojumiem neredzīgiem lasītājiem] // LTV1 kanāls, Jāņa Lāča sižets raidījumā „Kultūras ziņas”, 2021, 21.dec. – TV sižeta ieraksts pieejams arī portālā ltv.lv (2021, 21.dec.). – Tiešsaistes pakalpojums. – Pieejas veids: tīmeklis [www.URL: https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/21.12.2021-ka-strada-latvijas-neredzigo-biblioteka.id247741](https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/21.12.2021-ka-strada-latvijas-neredzigo-biblioteka.id247741). – Resurss aprakstīts 2022.gada 18.janvārī.
37. **Stāsts** par Latvijas Neredzīgo bibliotēku un tās pakalpojumiem // TV24 kanāls, raidījumā „Esi informēts” sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo biedrību, 2021, 2.okt. – TV sižets pieejams arī youtube.com kanālā (2021,12.nov.). – Tiešsaistes pakalpojums. – Pieejas veids: tīmeklis [www.URL: https://www.youtube.com/watch?v=JZ2Gj1wUaQ4](https://www.youtube.com/watch?v=JZ2Gj1wUaQ4) – Resurss aprakstīts 2022.gada 18.janvārī.

Balvu filiālbibliotēkā

Preses izdevumos

38. **Plaude** Dace Aicina ziedot atskaņotāju iegādei : [par Alūksnes pilsētas bibliotēkas sadarbībā ar nodibinājumu "Alūksnes un Apes novada fonds" uzsāktu līdzekļu vākšanu atskaņotāju iegādei audiogrāmatu lasīšanai] / Dace // Alūksnes un Malienas Ziņas, Nr. 3 (2021, 12. janvāris), 8. lpp.
39. **Šenberga** Gunta, Meitene, kas redz ar pirkstu galiem : [par neredzīgas jaunietes Lindas Bumbieres dzīves izaicinājumiem] / Gunta Šenberga // Ievas Stāsti, Nr. 2 (2021, 29. janvāris/11. februāris), 22.-25. lpp.

Daugavpils filiālbibliotēka

Preses izdevumos

40. **Бургская** Дина. Жизнь под стук белой трости : [о работе Даугавпилсского филиала Латвийской библиотеки для незрячих во время пандемии и читателях библиотеки] / Дина Бургская // Миллион. – ISSN 1691-0230. – № 40 (14 окт. 2021), с. 4.

Liepājas filiālbibliotēka

Preses izdevumos

41. **Krieviņa** Karīna. Dot un radīt : [rakstā minēta LNERB Liepājas filiālbibliotēka] / Karīna Krieviņa // Sustento. – Nr.36 (2021), 5.lpp.

Elektroniskās publikācijas

42. **Ikvienam** grāmatu cienītājam ir iespēja saņemt plašu grāmatu klāstu Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Liepājas filiālbibliotēkā [Elektroniskais resurss] : [par Liepājas filiālbibliotēku]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Liepāja : Liepājas Neredzīgo biedrība, 2021. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. — Pieejas veids : tīmeklis www.URL:https://www.redzigaismu.lv/lat/jaunumi/ikvienam-gramatu-cienitajam-ir-iespeja-sanemt-plasu-gramatu-klastu-latvijas-neredzigo-bibliotekas-li/#prettyPhoto. – Resurss aprakstīts 2021.gada 25.martā.

Rēzeknes filiālbibliotēkā

Preses izdevumos

43. **Latvijas** Neredzīgo biedrības 2020.gada darbības pārskata 2.daļa : [rakstā minēta LNERB Rēzeknes filiālbibliotēka] // Rosme. – ISSN 0201-811X. – Nr.4 (2021), 8.-10.lpp.
44. **Meirāne** Olga. Bagātības, kas pieejamas visiem : [par Rēzeknes filiālbibliotēkas pakalpojumiem Covid-19 pandēmijas laikā; dzejas sacerēšanas akcijas dalībnieku dzejoļi] / Olga Meirāne // Rēzeknes Vēstis. – ISSN 1407-9488. – Nr.28 (2021, 13.apr.), 5.lpp.
45. **Mikele**-Strušele Aija. Literāri radoša akcija : [par pasākumu Rēzeknes filiālbibliotēkā] / Aija Mikele-Strušele // Rēzeknes Vēstis. – ISSN 1407-9488. – Nr.15 (2021, 23.febr.), 1.lpp.
46. **Podniece** Ilze. Dzejolis kafijas krūzes garumā : [rakstā minēta Rēzeknes filiālbibliotēka un tās darbiniece/ Ilze Podniece // Ludzas Zeme. – ISSN 1407-9658. – Nr.15 (2021, 7.dec.), 1., 4.lpp.
47. **Мейране** Ольга. Богатства, открытые для всех: [о библиотечарских услугах Резекненской филиалбиблиотеки; стихи участников акции сочинения стихов] / Ольга Мейране // Резекненские Вести. – ISSN 1407-9488. – Nr.28 (2021, 13.апрель), 5.стр.

Elektroniskās publikācijas

48. **Bagātības**, kas pieejamas visiem [Elektroniskais resurss] : [informācija par Rēzeknes filiālbibliotēkas pakalpojumiem Covid-19 pandēmijas laikā]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Rēzekne : SIA “Rēzeknes Vēstis”, 2015. – Nosaukums no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids

- : tīmeklis [www.URL: http://www.rv.lv/bagatibas-kas-pieejamas-visiem/](http://www.rv.lv/bagatibas-kas-pieejamas-visiem/). - Resurss aprakstīts 2021.gada 13.aprīlī.
49. **Dzejas** sacerēšanas akcija 21.marts – 21.maijs [Elektroniskais resurss] : [par LNERB Rēzeknes filiālbibliotēkas organizēto pasākumu Latvijas Neredzīgo biedrības biedriem]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : Latvijas Neredzīgo biedrība, 2021. - Nosaukums no tīmekļa lappuses. — Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: http://www.lnbiedriba.lv/lv/aktualitates/dzejas-saceresanas-akcija-21-marts-21-maijs/](http://www.lnbiedriba.lv/lv/aktualitates/dzejas-saceresanas-akcija-21-marts-21-maijs/). - Resurss aprakstīts 2021.gada 22.martā.
50. **Zute-Vītola** Lāsmā (Latvijas Radio studija Latgalē). Nedzirdīgo savienības viceprezidents: nedzirdīgajiem zūd interese par kultūru, jo tā gadiem nav bijusi pieejama [Elektroniskais resurss] : [diskutējot par kultūras pieejamību cilvēkiem ar dzirdes un redzes traucējumiem, žurnāliste viesojas arī LNERB Rēzeknes filiālbibliotēkā]. – Tiešsaistes pakalpojums. - Rīga : Latvijas Sabiedriskie Mediji, 2021. - Nos. no tīmekļa lappuses. — Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://www.lsm.lv/raksts/kultura/kulturtelpa/nedzirdigo-savienibas-viceprezidents-nedzirdigajiem-zud-interese-par-kulturu-jo-ta-gadiem-nav-bijusi-pieejama.a433926/](https://www.lsm.lv/raksts/kultura/kulturtelpa/nedzirdigo-savienibas-viceprezidents-nedzirdigajiem-zud-interese-par-kulturu-jo-ta-gadiem-nav-bijusi-pieejama.a433926/). - Resurss aprakstīts 2021.gada 10.janvārī.

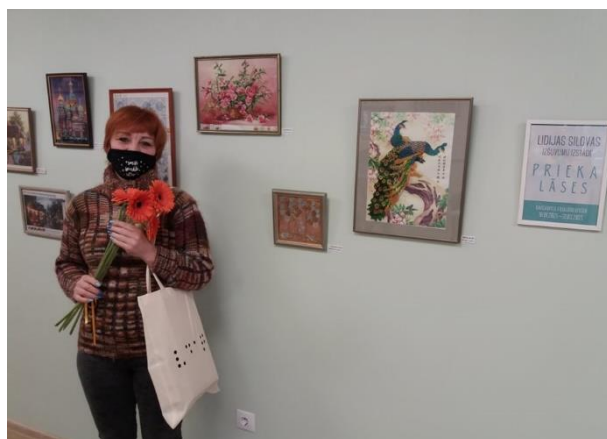
Radio

51. **Kultūras** pieejamība cilvēkiem ar dzirdes un redzes traucējumiem : [radio raidījumā par kultūras pieejamību cilvēkiem ar redzes traucējumiem runā arī LNERB Rēzeknes filiālbibliotēkas vadītāja Ināra Zeltiņa; sagat. Latvijas Radio studijas Latgalē žurnāliste Lāsmā Zute-Vītola] // Latvijas Radio 1. – Raidījums “Kultūras rondo” (2021, 10.dec.). – Radio sižets pieejams arī portālā “LSM.LV” (2021, 10.dec.). – Tiešsaistes pakalpojums. – Pieejas veids : tīmeklis [www.URL: https://www.lsm.lv/raksts/kultura/kulturtelpa/nedzirdigo-savienibas-viceprezidents-nedzirdigajiem-zud-interese-par-kulturu-jo-ta-gadiem-nav-bijusi-pieejama.a433926/](https://www.lsm.lv/raksts/kultura/kulturtelpa/nedzirdigo-savienibas-viceprezidents-nedzirdigajiem-zud-interese-par-kulturu-jo-ta-gadiem-nav-bijusi-pieejama.a433926/). – Resurss aprakstīts 2022.gada 10.janv.

Ventspils filiālbibliotēkā

Preses izdevumos

52. **Latvijas** Neredzīgo biedrība. Latvijas Neredzīgo biedrības 2020. gada darbības pārskata 1.daļa : Ventspils teritoriālā organizācija : [tekstā minēta LNERB Ventspils filiālbibliotēka] / Latvijas Neredzīgo biedrība // Rosme. – ISSN 0201-811X. – Nr.3 (2021), 10.-11.lpp.
53. **LNERB** Ventspils filiāle. Anitas Bērziņas darbu izstāde Ventspils bibliotēkā : [par gleznu izstādi bibliotēkā] // Rosme. – ISSN 0201-811X. – Nr.6 (2021), 31.-32..lpp.

Lidijas Silovas izšuvumu izstāde “Prieka lāses”
(Foto: Jana Šlapaka)

Izzinoša brīvdabas spēle “Sajūtu dārza dārgumi”
(Foto: Skaidrīte Daukste)

Izzinoša brīvdabas spēle “Sajūtu dārzs – saklausī, satausti, sasmaržo!”
(Foto: Skaidrīte Daukšte, Jana Šlapaka)

Izstāde “Zīmēt ar vārdiem – neredzīgie dzejnieki”
izstāžu ciklā “Neredzīgie kultūras un sporta pasaulē”
(Foto: Jana Šlapaka)

Izstāde “Baltajam spieķim 100”

(Foto: Jana Šlapaka)

Taktilā izstāde “Dabas mātes pieskāriens”.

Foto: Ieva Jēkabsone

Rēzeknes novada Griškānu PII bērnu
zīmējumu izstāde “Mana mīļākā grāmata”
Foto I.Zeltiņa

Ielas akcija “Satiec savus nelasītājus!”
Foto I.Sprūža

Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļā.
Foto I.Sprūža, I.Zeltiņa

Radošā darbnīca „Ziemassvētku priekam”.
Foto I.Zeltiņa

Autors A.Mihailovs dāvina bibliotēkai
savu grāmatu “Politiskās represijas un
likteņi”
Foto I.Sprūža

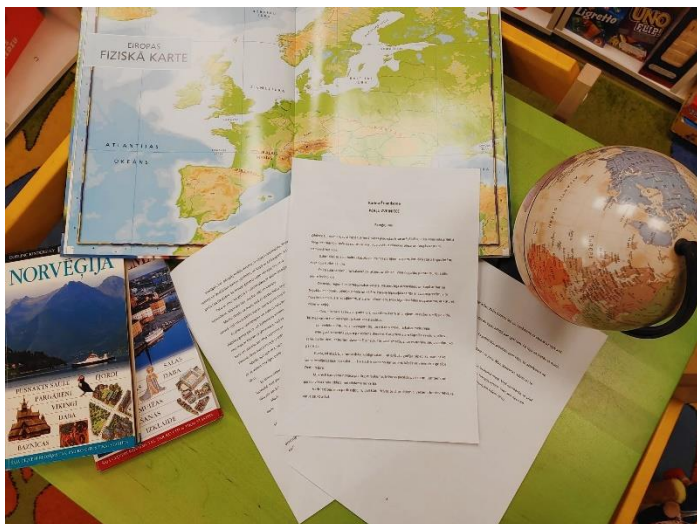
RTA studente iepazīstas ar bibliotēkas
krājumu
Foto I.Sprūža

Grāmatu spēle “Es iesaku Tev izlasīt”. Foto I.Zeltiņa

Izstādes “Paņem ideju un noadi!” un “Vai Tu zini, ka, šomēnes...”. Foto I.Zeltiņa

“Strazdulēnu skolas” nodarbības
audioformātā.
Foto: Līga Daudzvārde

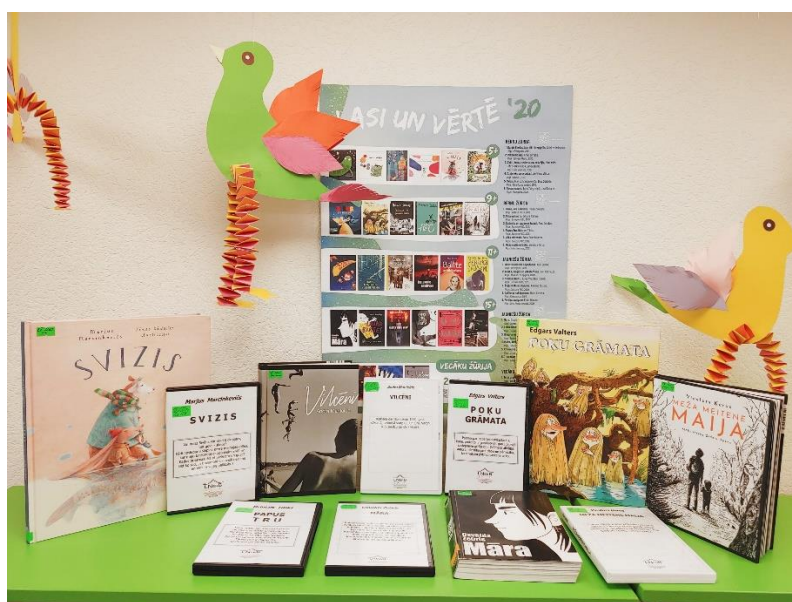
Krēslas lasījums Strazdumuižas
vietējā radio
Foto: Līga Daudzvārde

Lasītāju klubiņa tikšanās patriotiskās
noskaņās. Foto: Ieva Jēkabsone

Priekšā lasīšana. Foto: Ieva Jēkabsone

Bērnu žūrijas 2021 grāmatas. Foto: Līga Daudzvārde

Visa laba Jāņu zāle Grāmata zied

Pielāgotās literatūras grāmatu izlase "Visa laba Jāņu zāle. Grāmata zied" sociālajos tīklos

Grāmatu izlase "Ģimenes sāga" sociālajos tīklos.

Bibliotēka Rīgā Ziemassvētku laikā. Foto: Ieva Jēkabsone

Mākslinieces Irinas Tīres fotogrāfiju izstāde "Marianna" Liepājas filiālē.
Foto: Ilze Kārklīņa